

Тиждень

український www.ut.net.ua

ЄЖИ ГОФМАН
ПРО СВІЙ НОВИЙ
ФІЛЬМ UKRAINE.
СТОР. 14

№ 49 (58) 5 – 11 ГРУДНЯ 2008 р.

ВЕСЕЛІ ЧАСИ

Епоха змішання добра
і зла. Стор. 18

МІСТО У ВОГНІ

Мумбаї: репортаж
із пекла. Стор. 36

ФЕОДОСІЙСКАЯ РАПСОДІЯ

Коли смієшся, перестаєш
злитися. Стор. 50

ЛОХОВОД

Шахрай Флетчер видурив в українців
десятки мільйонів доларів. Стор. 24

ISSN 1996-1561

9 771996 156002

G 91

Передплатіть журнал

Тиждень

український www.ut.net.ua

та візьміть участь у розіграші

10-ти сертифікатів на суму 3 000 грн від «ЦЕНТРАЛЬНОГО БУДИНКУ МЕБЛІВ» та 10-ти швейцарських годинників від ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ГОДИННИКОВОГО ЗАВОДУ «КИЇВСЬКА РУСЬ»

*ЦЕНТРАЛЬНИЙ БУДИНОК МЕБЛІВ: м. Київ, бул. Дружби Народів, 23; телефон: (044) 2000067

**Перший український годинниковий завод «КИЇВСЬКА РУСЬ»
Гуртовий продаж:
За інформацією з продажу в регіонах України та за кордоном звертайтеся за тел.: 538-14-15, 592-75-28, 592-75-29, 592-97-28, 592-97-29.
Роздрібний продаж: м. Київ: ТЦ «Метроград», магазин «Золотий Остат» (м. Майдан Незалежності);
Магазин «Перлина», м. Київ, вул. Хрещатик, 21

ПРИЗИ НАДАНІ

центральний БУДИНОК МЕБЛІВ

КИЇВСЬКА РУСЬ
ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОДИННИКОВИЙ ЗАВОД
member of EDELWEISS GROUP

УМОВИ АКЦІЇ: Передплатіть журнал «Український ТИЖДЕНЬ» на 2009 рік не менше, ніж на 6 місяців та надішліть до 26 грудня 2008 року оригінал передплатного абонементу на журнал «Український тижень» та купон, в якому зазначено приз, який Ви хотіли б виграти, за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 2а, редакція журналу «Український тижень».
ВНІ! До участі в акції приймаються оригінали передплатних абонементів з чітким відтиском касового апарата або квитанції про оплату, де розбірливо, бажано друкованими літерами, мають бути зазначені: телефон, адреса, ПІБ. Результати розіграшу будуть надруковані в тижневикі «Український ТИЖДЕНЬ» в першому номері за 2009 рік, а також розміщено на сайті www.ut.net.ua

Оформити передплату ви можете:

1. У редакції:
 - заповніть квитанцію у відділенні будь-якого банку (отримувач: ТОВ «Український тижень» р/р 26007026823721 в Печерському відділенні КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК» МФО 322012 Код ЄДРПОУ 35392656 За передплату на журнал «Український тижень»);
 - розбірливо зазначте адресу доставки та контактний телефон;
 - оплатіть її у найближчому відділенні банку;
 - відправте копію сплаченого бланку замовлення (квитанцію про оплату) та купон із обраним призом:
 - * факсом: (044) 503-37-41 (40);
 - * поштою: ТОВ «Український тижень» вул. Васильківська 2а, м. Київ, 03040

Вартість редакційної передплати журналу «Український тижень»:

- 1 місяць – 14 грн;
- 3 місяці – 42 грн;
- 6 місяців – 84 грн;
- 12 місяців – 168 грн.

2. У будь-якому відділенні зв'язку «Укрпошта». Передплатний індекс – 99319;

3. У передплатних агенціях:

м. Київ: ЗАТ «Передплатна агенція «KSS», Агентство передплати та доставки «Бліц – Преса», АІЗТ «САММІТ», ТОВ «ПресЦентр»; ТОВ «Фірма Періодика», ТОВ «ВПА», Агенція передплати «Меркурій»;
Інші міста: ДП «САММІТ-Крим» (м. Сімферополь), Філія ДП «САММІТ-Крим» (м. Ялта), «САММІТ-Харків», «САММІТ-Кременчук», ДП «САММІТ-Дніпропетровськ», ТОВ «ПресЦентр» (м. Запоріжжя), ТОВ Агенція передплати «Меркурій» (м. Кременчук), ТОВ фірма «Меркурій» (м. Дніпропетровськ, м. Новомосковськ, м. Павлоград), ТОВ «Донбасс-Інформ» (м. Донецьк) ТОВ «Медіа-Прінт» (м. Черкаси) ПП «Медіа-Новости» (м. Полтава), ТОВ НВП «Ідея» (м. Донецьк)

За детальною інформацією звертайтеся за тел. (044) 603-37-41 (40) Менеджер з передплати Семьяновська Каріна kta@ut.net.ua

УВАГА: грошовий еквівалент призу не виплачується та не компенсується. Під поняттям «отримання призу» мається на увазі можливість придбати приз за 1 гривню.

ГОДИННИК
СЕРТИФІКАТ

оберіть один з зазначених призів

Затятий борець із «режимом Кучми», нині – міністр МВС Юрій Луценко нещодавно звинуватив канал «1+1» у відмиванні грошей.

буття? Малюнок Дмитра Скаженника. Детальніше про конфлікт читайте на стор. 11

Він це заявив у відповідь на серію репортажів «Жесть мундира», де йшлося про

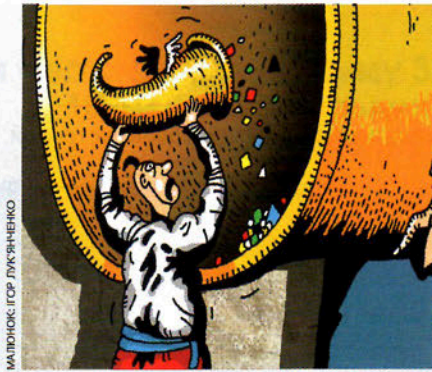
мільйонські тортури. Заразом, історія давня як світ: після перемоги над Злом Герой сам поступово перетворюється на Зло. Закон

Тижень

Засновник ЕСЕМ Медіа ГмбХ
Видавець ТОВ «Український Тижень»
Шеф-редактор Юрій Макаров
Головний редактор Роман Кульчынський
Заступники головного редактора
 Павло Солодзько, Наталя Васютин
Редактори Анатолій Бондаренко,
 Дмитро Губенко, Роман Кабачій,
 Ігор Кручик, Андрій Лаврик,
 Катерина Ліпа, Сергій Лук'яничук,
 Вікторія Поліненко
Спеціальний кореспондент
 Марія Старожицька
Журналісти Анна Бабінець, Богдан Буткевич,
 Василь Васютин, Сергій Гузь,
 Ірина Забгородня, Антон Зікора, Вероніка Кіфчак,
 Олександра Киричук, Наталя Петринська,
 Олена Чекач, Валентина Кузик
Літературний редактор Олександр Григор'єв
Контент-редактор сайту Таня Овчар

Виконавчий директор Роман Чигрин
Фінансовий директор Андрій Решетник
Відповідальний секретар Віталій Столига
Дизайнери Ганна Єрмакова,
 Тимофій Молодчиков, Юрій Довбах
Художники Андрій Єрмоленко, Павло Ніц
Більд-редакція Олександр Чекач, Валентина Бутенко
Фотограф Андрій Ломакін
Кольорокоректор Олена Шовкопляс
Коректори Марина Петрова, Світлана Стовгова
Директор з реклами Олена Карпенко,
 (050) 353 9060, e-mail: karpenko@ut.net.ua
Відділ ПРОМО та PR Наталя Сап'ян
Відділ розповсюдження Наталя Астаф'єва
Відділ маркетингу Ганна Кашейда

Свідцтво про державну реєстрацію
 КВ №13005-1889Р від 13.08.2007 р.
 Друк ЗД «Бліц-ПРИНТ»,
 Київ, вул. Довженка, 3
 № зам. 60657
Наклад 30 700
Адреса для листування
 03040, Київ,
 вул. Васильківська, 2 а
E-mail: office@ut.net.ua
Телефон (044) 503 3740
 Виходить щоп'ятниці
 Розповсюджується
 в роздрібній торгівлі
 та за передплатою
Ціна до зовірна
 Передплатний індекс 99319

МАЛЮНОК: ГОР ЛУК'ЯНЧУК

28 **ЧЕРЕЗ БАР'ЄР ІЗ СОТМ**
СТРИБКИ ВИРОБНИКІВ У ЄВРОПУ

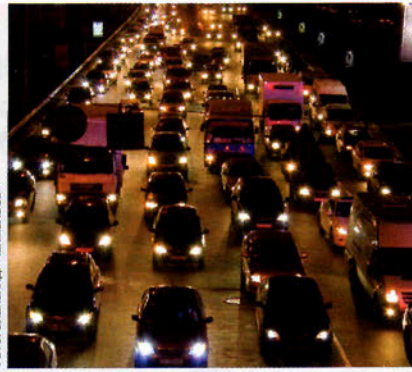

ФОТО: ОЛЕКСАНДР ЧЕРКЕНЬОВ

40 **ШЛЯХИ, ЯКІ НАС ОБИРАЮТЬ**
Дороги й дурні –
одна проблема, а не дві

ФОТО: АНДРІЙ ПОМАХІН

60 **НОСТАЛЬГІЯ ПО ВОРЗЕЛЮ**
Місце, де варто кохати

ОБРАЗ

1 **КАРИКАТУРА ТИЖНЯ**
Малюнок Дмитра Скаженника

НА ЧАСІ

4 **ФОТО ТИЖНЯ**
Під водою

6 **ТЕНДЕНЦІЯ ТИЖНЯ**
Перехоплений сигнал

11 **ОЦІНКА**
«Жесть» міністра
Авторська колонка Андрія Лаврика

12 **СУБ'ЄКТИВ**
Телевізійне
Авторська колонка Сергія Лук'янчука

ВПРИТУЛ

14 **БУНТАРИ Й АНАРХІСТИ**
Фільм Ukraine – примирення від Гофмана

18 **ДОБРОЗЛО**
Епоха змішання добра і зла

20 **ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ЛЮД**
Групи впливу у «Нашій Україні»

22 **ПОЛЮВАННЯ НА ВОДІЯ**
Як правильно розмовляти з ДАІшником

24 **ПІРАМІДА ІМ. ФЛЕТЧЕРА**
Він учив, як стати мільйонером

28 **ПЕРШИЙ БАР'ЄР УПАВ**
СОТ допомогла виробникам
прорватися у Європу

32 **БАГАТІ ПОДІЛЯТЬСЯ З БІДНИМИ**
Англіїці знають, як вийти з кризи

34 **СТРАХУЮЧИСЬ ВІД КРИЗИ**
Поліс від злиднів

36 **ІНДІЙСЬКА РУЛЕТКА**
Мумбаї: репортаж із пекла

38 **БІГТИ ЧИ НЕ БІГТИ**
Кроси заборонено, оцінки – ні

ТЕМА ТИЖНЯ

40 **ДОРОГИ ВИСОКОЇ КУЛЬТУРИ**
Одвічна проблема: дороги і дурні

МИ

50 **СИНИ ПУТІНА**
Справа ПЕДЕЕСів
живе й перемагає

55 **ФУТБОЛЬНІ МЕЦЕНАТИ**
Авторська колонка
Олеса Кульчинського

56 **ДИРЕКТОРІЯ ПРОТИ ГЕТЬМАНА**
Політичне шоу 70 років тому

59 **СОТНИК АВІАЦІЇ, ОСІНЬ 1918 РОКУ**
Тиждень і далі грає в солдатиків

НАВІГАТОР

60 **КУРОРТНИЙ ДЕКАДАНС**
Ворзель з ностальгією та сподіваннями

66 **112-Й ЕЛЕМЕНТ**
Таблиця Менделєєва ще може дивувати

68 **СПОГАДИ ЩАСЛИВЦЯ**
Архивний режисер про Бонда
в ролі сексуально стурбованого

69 **У ЗОНІ ОСОБЛИВОЇ УВАГИ**
Британці знімають зовсім не те,
що французи

70 **БОЖЕ, РЯТУЙ КОРОЛЕВУ**
Сергій Жадан про англійську культуру

74 **КРАСА ШТАМПІВ**
Класика авангарду
від Олега Тистола

76 **ВІДГУКИ.**
Вистави, фільми, виставки,
книги, музичні записи

78 **АНОНСИ.**
Коротко про культурні події

НАШ ТИЖДЕНЬ

80 Кілька слів від журналістів **ТИЖНЯ**

ФОТО: УКРАЇНОРИМ

22 **СТІЙ, ВОДІЙ!**
Мова спілкування з ДАІ

КОЛАЖ: АНДРІЙ СРМОЛЕНКО

CREDIT ОПТИМА BANK*

ДЕПОЗИТИ
для фізичних осіб

до **13%** у доларах
США

до **12%** у євро

до **21%** у гривні

ОРЕНДА індивідуальних
банківських

СЕЙФІВ від **70** гривень
на місяць

*Кредит
Оптіма
Банк

БАНК ОПТИМАЛЬНИХ РІШЕНЬ
Київ, вул. Дмитрівська, 69, т. (044) 569-65-15

Під водою

Венеція пережила рекордний за останні 42 роки потоп. Під водою опинилося 95% історичного центру міста. У понеділок рівень води піднявся до 156 см, заливши майже всі вулиці на 50 см, а найвідомішу міську площу Сан-Марко аж на 80 см. У вівторок вода почала потроху відступати, залишаючи по собі купи сміття.

Мешканці міста звинувачують у повені не так природні умови, як мера Венеції Массімо Каччарі. Саме його вважають відповідальним за те, що комунальні служби не встигли встановити дерев'яні навісні місточки для пішоходів, а поромники влаштували страйк. Критикують Каччарі й за те, що він відмовився від запропонованої урядом допомоги служби цивільної оборони, бо не побачив у цьому потреби. «Немає загблих, немає поранених, немає зруйнованих будинків», – аргументував Каччарі. Понад те, мер навіть не вважає за потрібне будувати давно сконструйовану для міста систему захисту від припливів «Мойсей». На його думку, не слід будувати систему вартістю понад €800 млн для того, щоб скористатися нею «раз на 23 роки». А тим часом щороку Венеція занурюється під воду на 1 см.

| НА ЧАСИ |

П'ЯТЬ ОБЛИЧ

ВАСИЛЬ ІВАНЧУК
 може бути
 дискваліфікованим

Українського шахіста можуть дискваліфікувати на два роки. Лідер чоловічої збірної України відмовився пройти

допінг-контроль після завершального 11-го туру Всесвітньої шахової олімпіади у Дрездені. Всі партії, зіграні Іванчуком на Олімпіаді, буде анульовано, а до результату збірної внесено зміни.

МИКОЛА
РУДЬКОВСЬКИЙ
 знову піде до суду

Апеляційний суд Києва ухвалив повернути справу екс-міністра транспорту до Печерського райсуду для розгляду

по суті в іншому складі суду. Рудьковського звинувачують у розтраті державних коштів в особливо великому розмірі

ІВАН БАЗАК
 отримав премію Хенкеля

Українського художника нагородили почесною премією Хенкеля для молодих митців. Переможців визначає австрійське Бюро з питань кооперації у

сфері освіти «КультурКонтакт». Оцінювався весь доробок українського митця. Іван Базак працює і як сценограф, і як живописець. Головна тема його робіт – трудова міграція.

ЕМІР КУСТУРІЦА
 зніме фільм
 про Осетію

Відомий сербський режисер зніматиме фільм про Осетію. Домовленості про це досягнуто під час переговорів з

Олександром Тотооновим, повноважним представником Республіки Північна Осетія-Аланія при президентові РФ.

КИМ ЧЕН ІР
 знову «ожив»

Офіційні північнокорейські ЗМІ опублікували 16 нових фотографій лідера країни. Вони мають спростувати чутки про те, що Кім Чен Ір переніс інсульт,

унаслідок якого в нього паралізувало лівий бік тіла. Місцеві ЗМІ не розкривають дати, коли були зроблені ці знімки.

Перехоплений сигнал

У НАТО знайшовся лише один позитивний меседж. Для Росії

Україна не отримає ПДЧ (план дій щодо членства в НАТО) – принаймні протягом найближчого року. Ніхто з посадовців Альянсу не зважився поставити своє прізвище під такою заявою. Проте цілком очевидно, що зустріч міністрів закордонних справ НАТО, яка відбулася цього тижня в Брюсселі, не дала відповіді на українське питання.

Генсек НАТО пан Схеффер повідомив, що наразі Альянс може запропонувати Україні Національну річну програму співпраці, яка не є заміником ПДЧ, та посилення роботи інформаційного штабу. «Для нас цікаві ваші президентські вибори, чи буде після них якась політична стабільність. До цього часу на жодні рішення з боку Альянсу не розраховуйте. До того ж, ми зараз зосереджені на Росії», – розповів **Тижню** на умовах конфіденційності високопосадовець НАТО. Справді, під час зустрічі в Брюсселі Росія отримала низку політичних реверансів від керівництва органі-

зації. «НАТО та Росія – головні відповідальні гравці у підтриманні міжнародної безпеки», – сказав Яап де Хооф Схеффер. На уточнювальне запитання журналістів, чи означає це, що Альянс визнає Росію переможницею у воєнному конфлікті з Грузією, пан Схеффер конкретної відповіді не дав. Проте саме він уповноважений вести перемовини з

ХРОНІКИ ТЕОДОРА ДРАЙВЕРА СВІЙ ТАКСОПАРК

ДРАЙВЕР ВИРІШИВ ЗАРОБИТИ НА КРИЗІ

ГУРТОВА ЗАКУПІВЛЯ

НА ЧАСІ

Нова Європа:
1939 рік: Молотов, Рібентроп, Сталін.
2008 рік: Путін, Меркель, Саркозі?

Росією щодо поновлення роботи ради «Росія-НАТО». Нагадаємо, ця рада припинила роботу з ініціативи Альянсу в серпні через російсько-грузинський конфлікт. Тепер міністри ухвалили рішення поновити контакти з росіянами, хоча далеко не всі члени (особливо з-поміж тих, хто належить до «останньої хвилі»: Польща, Чехія,

країни Прибалтики) поділяють таку позицію.

«Не секрет, що сьогодні Росія отримує набагато більше практичної віддачі від співпраці з НАТО, ніж Україна», — написав президент України Віктор Ющенко напередодні зустрічі в Брюсселі у виданні International Herald Tribune.

Голова українського МЗС Володимир Огризко має більш оптимістичний погляд — він не вважає, що НАТО переключило увагу з України та Грузії на Росію. «Тут же розглядають питання щодо багатьох країн, тому я не вважаю Україну обділеною», — сказав **Тижню** пан Огризко під час зустрічі в Брюсселі. А те, що українська делегація складалася з трьох (!) осіб, міністр пояснив заощадженням коштів.

Українських журналістів, які розуміли, що на ПДЧ розраховувати не варто, посадовці з Альянсу підбадьорювали: «Не переймайтеся, цілком можливі сюрпризи». Справжнім сюрпризом — і не лише для України — стали глибокі реверанси від організації на адресу Росії. Відтепер пропозиція екс-президента Польщі Александра Квасневського про прийняття Росії в НАТО не виглядає аж так футуристично.

**Анна Бабінець,
(Київ-Брюссель-Київ)**

З ЧАСОМ КОЛЕКЦІЯ АВТІВОК ТЕОДОРА КОШТУВАТИМЕ У 100 РАЗІВ ДОРОЖЧЕ

П'ЯТЬ ПОДІЙ

ЗІТКНЕННЯ. Біля узбережжя Туреччини український суховантаж зіткнувся із судном Emerald-1 під прапором Панами.

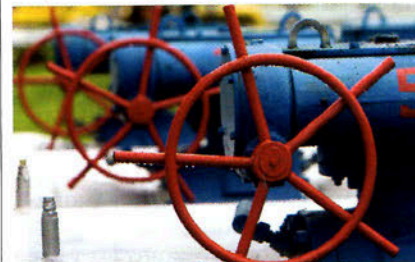
ВИРОК. За вибухи складів у Новобогданівці до шести років ув'язнення засудили екс-командира частини і рядового.

ПІКЕТ. Працівники близько 1000 аптек під Кабміном вимагали скасувати постанову, яка обмежує націнку на ліки.

ПЕРША ЯЛИНКА. У Черкасах Дід Мороз запалив першу новорічну ялинку в Україні. Зібрали велику красуню зі 172 маленькими.

РЕКОРД. З початку 2008 року Україна транспортувала в країни Європи 107,5 млрд м³ газу.

«Сім» – пишемо, скільки в думці?

Нацбанк надав банкам повну свободу здійснювати валютообмінні операції

3 2 грудня скасовують усі раніше запроваджені Нацбанком обмеження, спрямовані на регулювання обміну готівкової валюти. Тепер банки зможуть самостійно встановлювати ціну долара чи євро незалежно від офіційного курсу цих валют, на власний розсуд визначати величину маржі між курсом купівлі та продажу, а також змінювати валютні цінники хоч двадцять разів на день.

Чи стане від цього краще банкам? Певною мірою так. Фіксована «дистанція» між ціною продажу та купівлі валюти призвела до того, що валютообмінні операції стали збитковими. Втім, банкам дозволили компенсувати ці збитки за рахунок запровадження комісії за касове обслуговування — внаслідок чого покупці валюти мали заплатити ще 1-10% від суми. Тепер від комісії можна буде відмовитись. А от звичайному громадянину навряд чи стане легше від того, що тепер замість комісії він оплачуватиме маржу.

Що ж до вартості самої валюти, то на першому етапі «свобода від Нацбанку» майже напевне призведе до її здорожчання та подальшого ослаблення гривні. Однак із фактичною наявністю доларів чи євро в обмінних пунктах стане легше: Нацбанк пообіцяв здійснити валютну інтервенцію й продати кошти на аукціоні всім фінустановам, які подадуть відповідну заявку. Якщо «викидання» валюти буде достатньо потужним, це може призвести до певного зниження курсу долара. Не виключено, що, побачивши це, громадяни активніше «зливатимуть бакси», поки ті не стали ще дешевшими. Проте можливий і прямо протилежний сценарій: попит на валюту зростатиме, оскільки налякані кризою люди купуватимуть на зароблені чи зняті з депозиту гривні не товари, а валюту. В цьому випадку коливання курсу в грудні нагадуватимуть гойдалку: вгору, вниз і знову вгору. Що ж до валютного прогнозу на подальший період, то його зараз міг би дати хіба що Нострадамус.

Подбали про хворих

Мінздорів'я зобов'язалося профінансувати лікування ВІЛ-інфікованих

3 1 грудня Міністерство охорони здоров'я бере на себе відповідальність за фінансування антиретровірусної терапії для 6070 хворих, які раніше лікувалися коштом Глобального фонду боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією. Як повідомили **Тижню** представники Всеукраїнської мережі ЛЖВ, держава вперше фінансуватиме таке потрібне хворим постійне і дуже дороге лікування. В Україні офіційно зареєстровано близько 132 тис. ВІЛ-інфікованих. Оціночна кількість людей із ВІЛ на сьогодні становить майже 440 тис.

Мінімалку підвищили

Зарплата зросла на 50 гривень

Віднині розмір мінімальної заробітної плати в Україні збільшено з 545 до 605 грн. Проте не для всіх, уточнила міністр праці та соціальної політики Людмила Денисова. Постановою уряду визначено, що бюджетники першої категорії (працівники найнижчої кваліфікації) отримуватимуть менше. Міністр пообіцяла порушити питання про підвищення зарплати згаданим службовцям.

Нагадаємо, що з 1 січня 2009 року розмір мінімалки планувалось встановити на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який на сьогодні становить 669 грн.

ОПИТУВАННЯ

Прихильників НАТО побільшало

Але, попри це, в українців на першому плані більш життєві проблеми

Кількість прихильників вступу України до НАТО зросла до 30% порівняно з 16%, які були станом на початок квітня 2008 року. Про це повідомив Олег Соскін, директор Інституту трансформації суспільства. «Ми вийшли на нормальний рівень, це гарна позиція для отримання ПДЧ. Такі показники мали Словенія, Словаччина, Албанія, Болгарія, коли вони приєдналися до ПДЧ», – сказав він.

За даними дослідження, проведеного Інститутом на замовлення МЗС України, майже 83% українців вважають, що рішення про вступ України до НАТО має прийматися на референдумі, 8% – Верховною Радою. Приблизно половина українців налаштована на кардинальні зміни в країні. Водночас більш пріоритетними, ніж вступ до НАТО та євроінтеграція, громадяни вважають боротьбу з інфляцією – 22%, подолання

політичної кризи – 17%, зниження рівня безробіття – 15%. «Приєднання до НАТО – не є у фокусі наших опитуваних, більш нагальні сьогоденні проблеми є важливішими для українців, ніж вступ до НАТО», – зауважив Андрій Горбачик, декан факультету соціології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Про саміт країн-членів НАТО читайте на стор. 6-7

НАТХНЕННЯ

Бекон у шоколаді

Світові ЗМІ облетіла новина: «Британці винайшли шоколад із беконом». Новий шоколад у плитці зі шматочками смаженого бекону прийшовся до смаку англіцям. І хоча ціна за плитку є набагато вищою від звичайного шоколаду (6 фунтів стерлінгів, це близько \$9), першу партію розкупили за 48 годин. При тому, що Одеська кондитерська фабрика вже понад 10 років випускає батончики «Сало в шоколаді», – покласти в них справжнє сало кондитери не ризикнули. А, виявляється, дарма.

*І знову інші з'їли наше сало,
Яке давно ми в шоколаді мали...
Але, напевне, варто знати пресі,
Що вже працює і такий закон –
Як ми собі жартуємо в Одесі,
Прибуток йде в Туманний Альбїон!*

Рима Щотижнева

Махінації з грошима

МВС відзначає зростання афер у банківській галузі на 22%

Протягом року на 22% зросла кількість махінацій у банківській сфері. Цю цифру повідомив Леонід Скалозуб, начальник Департаменту держслужби боротьби з економічною злочинністю МВС України. З'ясувалося, що правоохоронці тісно співпрацюють зі службами безпеки «Ощадбанку» і кількох приватних банків, і ця співпраця допомагає виявляти порушення під час операцій з оформлення і видачі кредитів, яких зафіксували найбільше. Торкаючись діяльності кредитних спілок, яких наразі в Україні понад 800, Скалозуб поінформував, що цього року в кредитних спілках було розкрито 338 зловживань із грошима вкладників. Таку тенденцію пояснюють тим, що вони пропонують більші, ніж банки, відсотки за вкладами, чим і приваблюють людей. Їх діяльність контролювати дуже складно, позаяк кредитні спілки не звітують перед податковою, адже вони не займаються господарською діяльністю.

Окрім «фіктивних» кредитів впливала не менш значуща проблема – незаконний обмін валют. Річ у тім, що на тлі фінансової кризи активізувався «чорний» ринок валют. З його обігу було вилучено півмільйона доларів.

ФОТО: REUTERS/JUNAN, OTEKSA/PIR/СЕМЕНОВ

Революція жовтих

Суд розпустив правлячі партії Таїланду й усунув прем'єра від політики

Після численних акцій протесту, вибухів та блокування опозицією аеропортів Конституційний суд Таїланду визнав винними у фальсифікації виборів до парламенту в грудні 2007 року обидві правлячі партії країни. Як покарання суд постановив розпустити ці партії — Партію народної влади й партію Матчинда. А також заборонив протягом п'яти років займатися політичною діяльністю прем'єр-міністрові країни Сончату Вонгсавату та ще 36-ти політикам.

Однак, розпущені партії передбачали подібне рішення суду й вжили запобіжних заходів. Зокрема, Партія народної влади вже створила дочірню партію «За тайців», до якої ввійшли всі її парламентарі. Якщо ж до новоствореної структури приєднається й розпущена партія Матчинда, то вони знову матимуть більшість у парламенті й, відповідно, зможуть сформувати уряд, який як дві краплі води буде схожий на попередній. Очікують, що вибори нового прем'єра відбудуться 8 грудня.

З горілкою і без цигарок

У Євросоюзі вступили в дію нові митні правила

У Євросоюзі вступили в дію нові правила ввезення товарів, які не обкладають митом. Загалом вони ліберальніші, ніж були раніше. Відтепер у країни ЄС без сплати мита можна брати з собою товарів не на €175, як було раніше, а аж на €430, якщо ви прибуваєте до країни літаком чи судном, і на €300, якщо ви перетинаєте кордон наземним транспортом. Окрім того, знято обмеження на ввезення чаю, кави та парфумів. Щодо алкоголю, то в країни ЄС його можна ввозити без сплати мита вдвічі більше, ніж раніше. Так, замість двох пляшок вина чи горілки тепер можна ввезти аж чотири. Щодо пива, то тут свободи ще більше: замість 5 літрів дозволено провозити з собою 16.

Однак нові правила суттєво обмежують курців. Так, замість блоку цигарок, у 12 країн ЄС тепер без сплати мита можна завезти лише дві пачки. Це обмеження стосу-

ється Болгарії, Італії, Кіпру, Латвії, Литви, Люксембургу, Мальти, Польщі, Румунії, Словенії, Франції та Швеції.

Нарко-референдум

Швейцарці дозволили продаж героїну в аптеках

На референдумі 68% швейцарців проголосували за те, щоб наркоманам офіційно продавали героїн. Таким чином програма, яку «запустили» 14 років тому як експеримент, стала офіційною практикою на всій території країни. Паралельно з голосуванням стосовно «героїнової програми» на референдум виносили питання легалізації марихуани. Лише 36,8% підтримали цю ідею.

Без викупу

Сомалійські пірати відпускають кораблі у вільне плавання

Першим пірати Сомалі звільнили невелике прибережне суховантажне судно Аміна, що ходить під прапором Ємену. Після переговорів між піратами, владою Лівії та старійшинами кланів, заручників відпустили без виплати викупу. Раніше президент Сомалі Абдуллахі Юсуф Ахмед заявив, що саудівський супертанкер Sirius Star, який захопили 15 листопада, пірати також погодились відпустити без сплати викупу в \$25 млн. Нагадаємо, танкер перевозив близько 2 млн барелів нафти вартістю понад \$100 млн. На момент здачі номеру до друку, МЗС України підтвердило інформацію стосовно домовленості про звільнення українських моряків із захопленого сомалійськими піратами судна Faina, які перебували в полоні більше двох місяців.

Тим часом Рада безпеки ООН ухвалила нову резолюцію, спрямовану на боротьбу з піратством біля берегів Сомалі. Резолюція розширює можливість держав при здійсненні силових операцій проти морських розбійників, визначає порядок юрисдикції щодо піратів, яких затримують під час військових операцій. Раніше міжнародне право не зовсім чітко регламентувало судові та інші юридичні дії проти піратів.

ОЦІНКА

«Жесть» міністра

Луценко вчить, як треба висвітлювати катування в міліції

«Ви два тижні показуєте матеріали без нашої точки зору, – обурився міністр внутрішніх справ Юрій Луценко. – І, з вашого дозволу, за три хвилини я вам дам свою точку зору й готовий до дискусії. Адже два тижні ви мене до дискусії не допускали!»

Цикл журналістських розслідувань «Жесть мундира» про катування в міліції, який транслюють на телеканалі «1+1», викликав неабиякий резонанс. Власне, сенсації в тортурах, до яких подекуди вдаються правоохоронці стосовно підозрюваних, немає. Вибивання зізнань силою – це не новина для суспільства. Сенсаційною стала реакція міністра внутрішніх справ. Юрій Луценко в прямому ефірі якщо не звинуватив, то прозоро натякнув на те, що «Жесть мундира» замовлена криміналітетом, щоб відволікти міліцію від боротьби зі злочинністю. Якщо сказане Юрієм Віталійовичем правда, то бандитів можна привітати з перемогою в інформаційній війні. Міркуйте самі: міністр залишив усі справи, аби ціліснітьку годину довести громадськості, що журналісти помиляються.

Звісно, я як журналіст не можу не погодитися з міністром, що колеги, озвучуючи чиєсь звинувачення на адресу міліції, мали б дати змогу іншій стороні висловити свої погляди. Хоча б із огляду на плюралізм думок, професійні норми, журналістську етику та інші медійні цінності. Якби це було зроблено не постфактум, а в тій же програмі, в котрій лунали закиди, то був би взагалі вищий пілотаж професіоналізму. А так це дало підстави для докорів. «Жодного разу в цих сюжетах, які ви берете в нашої прес-служби, ви не показуєте, що міліція зробила проти цих перевертнів, – скаржився чільник МВС. – Ви показуєте матеріал, нами виявлений, але не вказуєте на те, що міліціях їх затримала». Тож як тут не погодитися з міністром – самоочищення МВС треба

АНДРІЙ ЛАВРИК
редактор відділу розслідувань

вітати. І журналістські виправдання на кшталт «ми ж робимо одну справу, зрозумійте» тут не «канають». Бо ми робимо різні справи: міліція ловить порушників закону, а ми збираємо й поширюємо суспільно важливу інформацію. Визначається довзі, чи ви «менти», чи «журналюги». Поєднати одне та інше вдалося тільки Костянтиніві Стогнію, якого поза очі називають «телементом».

Інша річ, коли «менти» та функціонери інших правоохоронних структур починають учити медійників, де збирати інформацію і як її подавати. «Коли ви показуєте маму людини, яка зараз через суд вивсяняє, чи наркоман він, чи ні, не варто показувати цього сюжету, тим більше, без коментаря іншої сторони, – повчав Луценко. – <...> По-нашому, по-юридичному, це називається тиск на слідство, на суд, що являється кримінальним злочинном». Такі слова міг би сказати екс-міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко (царство йому небесне), а не його тезко, що в часи «кучмізму» видавав опозиційну газету «Грані плюс». Як юристу й екс-журналісту панові Луценку також слід пам'ятати: тиск на ЗМІ, перешкоджання роботі журналістів теж можна трактувати як кримінальний злочин.

ЗВОРТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Андрій

Григорій Гершуні має радше єврейське коріння (як і Богров). А от Микола Кібальчич не лише має коріння українське, а й народився в українському місті Коропі (Чернігівська губ.), і не заслужив, щоби його **Тижень** обзивав з невідомих причин Нікалаєм.

Що ж до ключового чинника — національного чи соціального: український національний тероризм народився 1908 року, коли українець Мирослав Січинський застрелив у Львові австрійського намісника Галичини — поляка Анджея Потоцького.

Артем Чапай

Я не знаю як кому. в тому числі зі згаданої у статті «Захистимо старий Київ», а мені — так ніби це про мене писано, причому я вже перебуваю не на другий, а на третій стадії, й тільки й чекаю на вибух.

Проблема в тому — і вона ВЕЛИЧЕЗНА — що зараз, якщо це буде, це буде класичний «бунт безсмысленний і безпощадний», без позитивної програми, без запропонованих альтернатив, а таке завжди в історії закінчувалося дуже швидко — диктатурою того, хто потім буде найнахабнішим і підніме владу.

Так що треба заздалегідь починати думати, що змінити і як уникнути повторення постійної в історії помилки бунтівників.

pufpuf

А не нужно бунта. Нужно жить своей жизнью, а проблемы стараться решать локально с конкретными людьми и в меру своих возможностей (общественные проблемы — в том числе и прямым действием, конечно). Проблема революционеров не в том, что они чего-то не продумали, а в том, что они думают, что могут решить за других людей, что им лучше — такая себе мания величия — и диктатура является естественным развитием этого подхода.

ОФТОГРАФІЯ ДОПИСУВАЧІВ ЗБЕРІГАЄТЬСЯ

Свої зауваги та коментарі до статей Ви можете залишати в блозі **Тижня** — ut-magazine.livejournal.com та на нашому сайті www.ut.net.ua

СЕРГІЙ ЛУК'ЯНЧУК
редактор відділу економіки

Телевізійне

Кологи з «П'ятого каналу» запросили мене на ефір як експерта: мовляв, сподобалася стаття **Тижня** про кредит від МВФ. Насправді журналісти друкованих ЗМІ не дуже люблять виходити в телепростір, бо під прицілом телекамери перетворюються на неповоротких тюленів. Функціонувати в цьому середовищі можна, але весь час відчуваєш дискомфорт від своєї незграбності. Втім, все це не має особливого значення: адже журналіст «зі сторони» зазвичай виступає статистом у виставі, де всі ролі розписані. Ведучі намагаються зберегти «генеральну лінію», заявлену в темі програми. VIP-гості — висловити все, що хочуть, незалежно від теми. Ну, і двічі за програму нададуть десяток-другий секунд експертові. Утім, нарікати на це немає сенсу: такі закони телевізійного жанру.

Однак цього разу мені було досить-таки прикро — ведучі несподівано запропонували «підспівати» на мотив малопов'язаного з кредитом МВФ питання приватизації — чи можна буде «підпертися» цими грішми в умовах кризи? Відповідь очевидна — у потенційних покупців

немає грошей, а вартість промислових об'єктів низька, тому тут просто немає про що говорити.

Натомість хотілося сказати про інше. Дискутуючи в студії про принципи використання кредиту МВФ, депутат від Регіонів Ірина Акімова заявила: тут не може бути галузевої вибірковості, допомагати треба всім. З цією тезою я був повністю згоден, якби не одне «але» — переді мною лежав листок із фрагментом стенограми обговорення «антикризового пакету» в Раді з цитатою пані Акімової. Вона намагалася провести лобістську поправку про запровадження податкових пільг для металургів і хіміків, на що доповідач Сергій Терьохін уїдливо зауважив: «Не зрозуміло, чому така вибірковість?»

Із цього випливають одразу дві моралі. Перша: колеги-телевізійники, давайте журналістам більше свободи — часом їм є про що розповісти. Друга: вищезгадану цитату Акімової мені підказала політичний оглядач **Тижня** Анна Бабінець, яка й «викопала» її з-поміж 136 (!!!) поправок до антикризового законопроекту. Не хочете запросити її на якийсь із наступних ефірів?

Редакційна рада: Анатолій Бондаренко, Кирило Галушко, Роман Кульчинський, Юрій Макаров, Лідія Смола, Олексій Сокирко, Роман Цуприк

АДРЕСА «ТИЖНЯ»

Листи надсилайте за адресою: 03040, Київ, вул. Васильківська, 2а
Телефонуйте: (044) 503-3740; факсуйте: (044) 503-3740
E-mail: office@ut.net.ua

Редакція залишає за собою право на літредагування надісланих матеріалів без узгодження з автором. Рукописи не повертаються й не рецензуються.

ДЛЯ ТИХ, ХТО ПРАГНЕ БУТИ ПЕРШИМ
ІНФОРМАЦІЯ ТА АНАЛІТИКА 24 ГОДИНИ НА ДОБУ

перший діловий
телевізійний канал

Спутник "Hellas Sat 2" 39o E
Частота прийому: 11.512 GHz,
Символьна швидкість: 30 000 SR
FEC: 7/8, Поляризація: H.

Україна, 04119, м. Київ
вул. Якіра, 13-б
тел/факс: +38 044 207 4717

www.fbc.net.ua www.tv1.com.ua

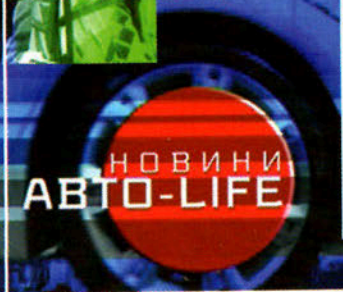
дивись в кабельних мережах твого міста

fashiOnline

Здоровий бізнес

Бунтарі й

СПІЛКУВАВСЯ Юрій Макаров
ФОТО: Євген Котенко

Деяким
українцям
поталанило
побачити
Ukraine
Гофмана

анархісти

Класикові польського кіно Єжи Гофману було вісім років, коли в 1940-му разом із батьками його заслали до Сибіру. Саме там почалася його Україна. Не тому, що входила до складу СРСР. Просто поруч жили заслані українці. Й сьогодні він поділяє з Україною своє життя. Від болісних пошуків взаємного польсько-українського примирення та прощення до анекдотичного рішення Вищого Господарського Суду України, за вердиктом якого режисер був позбавлений авторських прав на власні фільми. Розбиратися в цій історії пан Гофман доручив адвокатам, бо для нього зараз найважливіше — показати світові правду про нашу країну. А невеликий промо-тур нової стрічки режисера «Україна. Становлення нації», що здійснила творча група, на жаль, не оминув скандал.

У.Т.: Так усе-таки, що ж трапилося в Одесі?

— Величезна зала, більше ніж на тисячу глядачів, і ще людей триста стояли в проходах. А після закінчення фільму — нестримні овації. Виступали викладачі вишів, кінознавці, просто глядачі. Ректор одного з вищих навчальних закладів заявив, що вони клопотатимуть про надання мені звання почесного громадянина Одеси та нагородження мене Золотою зіркою Героя України. Й раптом група з п'яти-шести осіб починає щось кричати. Чую, що я фашист і ненавиджу Росію, пропагую ненависть тощо. Після цього випадку мене викликали в міліцію й підполковник запитав, чи є в мене якісь претензії. Ну, які можуть бути

претензії до хворих людей? Їм потрібна лікарня. Втім, може бути, що просто добре заплатили.

У.Т.: Ви вгадали. Це платні протестувальники. Професійні. Місяць тому в Одесі проходила культурна акція від **Тижня**, і вважаю, що саме ці люди вигукували в залі якісь дурниці. Мені сказали, що вони ходять на всі українські заходи. Правда, в Одесі їх давно вже ніхто серйозно не сприймає.

— Та я також їх не сприймаю серйозно. Мене часто запитують, чи не боюся я реакції по-проросійському налаштованої публіки. Ну, по-перше, я не з похлихливих. По-

відь. Зло породило зло. Тоді на перегляді у Львові були забиті всі проходи. Люди перепитували: «Коли ж це можна буде подивитися в усіх кінотеатрах». Мене це приголомшило.

ПОНАД РОЗБРАТОМ

У.Т.: Складається враження, що українці самі себе не знають. Іноді потрібний погляд збоку, щоб зрозуміти, що ж в Україні відбувається. Чи маєте таке відчуття, що вам відкрилося те, чого не бачать українці?

— Я прагнув вибрати середину, відсікаючи крайні погляди. Певна річ, коли людина не всередині ситуації, їй легше. Навіть зараз, коли я

Останні події на Кавказі примусили насторожитися й нас, і вас, бо ніхто не хоче опинитися в становищі Грузії

друге, не в моєму віці боятися ультра — як лівих, так і правих. Основна маса глядачів, і тут, і в Польщі, стрічку прийняли. Коли ж представники українського козацтва почали звертатися до мене «пане отамане», я зрозумів, що виграв цю битву.

У.Т.: А як було на інших показах?

— Коли закінчили стрічку, відбувся закритий перегляд в Будинку кіно. Далі був Львів. Скажу чесно, я Львова боявся. Там надто жива пам'ять про УПА, а я говорю про неї правду. Й про героїство, й про доблесть, і про трагедію вбивства, яка в свою чергу спричинила адекватну відпо-

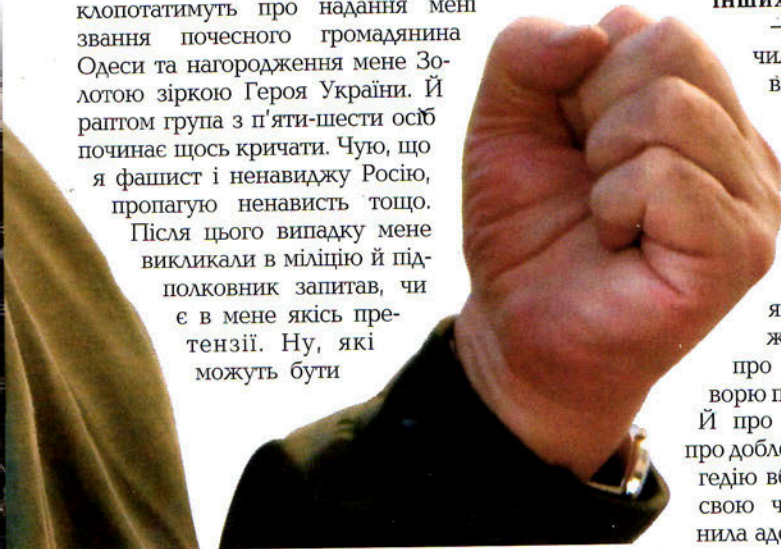
дивлюся на той розбрат, який триває у вас поміж політиків, на негода між нашими можновладцями. Я думаю, як же ми з біса схожі. Тому що й поляки, й українці — це народи бунтарів, анархістів, це традиції й Козацької ради, й Польського сейму. Звичайно, дуже погано, що в своїй міжпартійній боротьбі політики завжди забувають про головне. Про народ. Про Вітчизну.

У.Т.: І в Польщі?

— Звичайно. Що ж до фільму, я не міг не бути суб'єктивним, адже я просто людина. Не хотілося знімати холодне кіно. Було бажання, щоб картина мала ту температуру й ту напругу, яка була в мене. Єдине, чого я прагнув (навіть болісно) уникнути, — це суто польської точки зору.

ІМПУЛЬС І ПРОВОКАЦІЯ

У.Т.: Але є ще один поляк, правда, не в Польщі, який сказав, що без незалежної України не може бути по-справжньому вільної та незалежної Росії. Це Збігнев

Втомлений Мінкультом Єжи Гофман

Бжезинський. Російський аспект присутній у наших відносинах?

— Звичайно. Останні події на Кавказі примусили насторожитися й нас, і вас, бо ніхто не хоче опинитися в становищі Грузії. Ми вже в НАТО, а у вас, на відміну від Грузії, величезне населення. Тому я і сподіваюся, що Росія все-таки побачить своє майбутнє, свою могутність не в силі людини, котра виходить на ринг, а в підйомі економіки та життєвого рівня простих людей.

У.Т.: Чого ви чекаєте від свого фільму?

— Цей фільм уже є англійською, польською, українською, російською мовами, — можна випустити декілька сотень тисяч касет, і комерційний успіх був би забезпечений. Ми довго затримували прем'єру в Польщі, бо дуже хотіли, щоб стрічка спочатку вийшла в Україні. Та переговори з Міністерством культури йдуть катастрофічно довго. А ми сподівались, Міністерство й телебачення куплять стрічку. В нас була надія, що фільм підтримають Міністерство оборони та Міністерство освіти. Що він піде в усіх школах, військових частинах, спортивних залах — усюди, де є мо-

лоді люди. Ні, це не короткий курс ВКПб, це імпульс і провокація — ми хотіли, щоб молодь зацікавилася своїм минулим. Але перемовини так затяг-

нулися, що перша прем'єра фільму відбудеться наприкінці грудня в Канаді та США.

ПОЛЬСЬКИЙ АКЦЕНТ УКРАЇНИ

У.Т.: Що стосується больових точок. Доки живе покоління, яке застало досвід стрілянини один в одного, вони не зникнуть. Пригадаймо Нормана Девіса. Його том «Історія Європи» — це урок того, як можна від ворожнечі переходити до нормальних відносин, до розуміння один одного. Та Станіслав Лем до кінця свого життя відмовлявся приїжджати у Львів, звідки його вигнали.

— Станіслав Лем відмовлявся. А наш космонавт Мирослав Гермашевський вирішив інакше. Він також носить у собі цей біль, адже

в нього застрелили дідуся й бабусю, а матір поранили. Втікаючи, вона загубила його в полі, тож він сам дивом залишився живим. Але в нього є друзі в Україні й серед космонавтів, і не тільки... Коли нам із Богданом Ступкою на українсько-польському кордоні вручали Приз Примирення, там було тисяч зо тридцять молоді. Українці та поляки, вони разом веселилися, танцювали, й це було так чудово, що я їм сказав: «Ось, дивіться, — примирення між вами вже відбулося. А наше покоління відходить».

У.Т.: Будь-яка сучасна нація в Європі — це проект. Італія — проект, Франція — проект, Німеччина — теж проект. А у нас багато хто ображається, коли чує, що Україна — це проект. Як же так, ми були тут завжди.

— І додамо до цього, що коли народжувалися сучасні держави, сучасні нації, ні вас, ні нас як держав не було на мапі Європи. Й нам треба це надолужувати. Маємо великі проблеми з нашими парламентами, бо поки немає того досвіду, який набули парламенти інших країн в перелібі XIX століття. Хоча вони також б'ють інколи один одному пики. В мене якось була зустріч із нашими

У деяких польських аристократичних родах був звичай: якщо були два сини, одного з них визначали в поляки, іншого — в українці

парламентарями. Я тоді їм сказав, що колись до першого парламенту США прийшли люди, які розводили худобу та доглядали коней. А от тепер їхні внуки й правнуки засновують фонди, університети, музеї, лікарні, витрачають величезні кошти на культуру. Я сказав їм, що вірю в їхніх онуків, шкода лише, що я до цього не доживу.

У.Т.: Ми сприймаємо вас як поляка. Гофман — це прізвище німецьке, єврейське?

— Мої предки з боку матері втекли до Польщі з Іспанії в XVI столітті. Це була династія рабинів. По дорозі до Польщі мій пра-пра-пра... праїд був головним рабином Гамбурга, потім сім'я замешкала в

Жовкві. До 1939 року в нашій родині зберігалися листи подяки від Яна III Собеського за участь у війнах із турками. За моїм корінням я єврей і не можу, та й не хочу відмовлятися від традицій предків. Але за вихованням, за культурою — я поляк і польський митець. Це моє бажання, а не обов'язок. Це — мій вибір. І цього в мене жоден поц не відбере. А якщо я зустрічаюся з такими суперультраполяками, які мені говорять про чистоту польської крові, я розповідаю їм старий єврейський анекдот. Приходить єврей до рабина й говорить: «Як мені бути, — пан граф живе з моєю Сарою. Правда і я живу з пані графинею». Рабин відповідає: «Так у тебе ж усе дуже добре». «Що ж хорошого? Вони мені роблять одних жидів, а я їм — одних графів». Після цього анекдота ультраполяки не дуже добре почуваються. Сидить собі такий чистокровний поляк і думає, — а раптом. Один із польських аристократів якось сказав, що якби не темперамент наших бабусь, ми б уже давно як стан звиродніли в дегенератів.

У.Т.: Знаєте, адже й половина українців має цей «польський акцент». Житомир — польське місто, на початку XIX століття освічений Київ говорив по-польському. Прізвище моєї мами Майдачевська, а це значить, що її предки були Майдаченки, а коли переїхали в місто, додали польське закінчення, щоб відчувати себе міськими людьми. Чи можна реконструювати цей додатковий «акцент», щоб відчути себе більше європейцями?

— Я думаю, що для того, аби відчувати себе європейцями, ці речі не потрібні, вони все одно сидять в генах. Рубіж пройшов по першому розподілу України на лівий і правий берег, на вплив Польщі та вплив Росії. Для аристократії взагалі жодного розподілу не було, бо вони говорили спочатку латиною, а потім — французькою. Й російська аристократія, й польська шляхта, й українська знать. Вони були інтернаціональні, одружувалися між собою. А в деяких наших аристократичних родах був звичай: коли були два сини, одного з

Довідка

Єжи Гофман,
польський кінорежисер
і сценарист

Народився 15 березня 1932 року.
В 1955-му закінчив ВДІК (Москва)

Вибрана фільмографія:

1963 — «Гангстери й філантропи»;

1964 — «Закон і кулак»;

1969 — «Пан Володівський»;

1974 — «Потоп»;

1982 — «Знахар»;

1992 — «Прекрасна незнайомка»;

1999 — «Вогнем і мечем»;

2003 — «Стара казка — коли сонце було богом»;

2008 — «Україна. Становлення нації»

них визначали в поляки, іншого — в українці. Знаменитий Андрей Шептицький — глава уніатської церкви, а його брат — генерал Війська Польського, тому що одного виховували як українця, а іншого — як поляка. Й нам із нашою спільною історією жити й будувати майбутнє. ■

Фоновий звук

Системи відображення інформації

- комутація та наладка роботи обладнання в приміщеннях площею від 100 до 100 000 м²
- гарантійна, сервісна та технічна підтримки
- розробка та впровадження нестандартних інноваційних рішень

Послуги "під ключ" - від розрахунків до запуску в експлуатацію

фото: співробітники ТОВ "ПрессКом" (С. Шаблій, В. Воронік, А. Широк, Д. Євдокимов, А. Осадець, С. Шинка)

ПрессКом® TECHNOLOGY

тел./факс: (044) 585-97-27

www.presscom.ua

Добро Зло

АВТОР: Антон Зікора

Сучасна епоха: зі всіх відомих законів життя сьогодні найкраще працюють закони оптиміста Мерфі. Але не все так страшно

Найпоширеніша реакція простих людей на те, що відбувається навколо, — подив. Рядові споживачі політичного продукту все частіше ставлять собі запитання: чому так несправедливо влаштований світ? Чому політики, яким ми віримо, дорвавшись до влади, стають негідниками? Чому ми не живемо як нормальні люди? Чи буде долар дорівнювати дев'яти гривням і чим узагалі ми завинили перед Богом?

Відповіді на всі ці запитання дали тисячі років тому в індійських ведах, книгах, «яснопочутих» святими мудрецьями далекого минулого. Отже, згідно зі світоглядом індуїзму, ми зараз проживаємо так звану Калі-югу, епоху богині Калі. У «Махабхараті», епосі, який іменують «п'ятою Ведою», сказано: «у Калі-югу на три чверті переважає беззаконне». Калі-юзі характерне посилення пристрасті й нещастя, внаслідок чого люди все далі й далі відходять від розуміння своєї справжньої духовної сутності. Це час боротьби за матеріальний добробут, тому ми такі нерозбірливі в засобах його досягнення. Нашу епоху характеризує суміш добра і зла.

КАСТОВЕ БЕЗЛАДДЯ

Калі-юга називається Залізним часом, а кілька тисячоліть тому були

ще бронзові, срібні й навіть золоті дні. В нашу епоху немає справжніх керівників, тому народ голосує не за ту людину, яку він хотів би бачити на високому посту, а за ту, яка, на його погляд, завдасть менше шкоди. З усіх відомих законів найкраще сьогодні працюють закони Мерфі: «Якщо якась неприємність може статися, вона обов'язково статеться». А Мерфі, як відомо, був оптимістом.

Також для розуміння політичної ситуації в Україні важливо знати, що веда поділяють людей на п'ять основних каст. Це шудри — ті, хто працює фізично, вайш'ї — дрібні торгівці й ремісники, кшатрії — воїни, раджі — правителі, браміні — священнослужителі. Представники кожної касті проходять свій життєвий шлях у колесі народжень і смертей, рухаючись від нижчих утілень до вищих. Перехід із однієї касті в іншу можна побачити й на прикладі одного життя однієї людини. Наприклад, преподобний Нікола Святоша, Печерський чудотворець, народився в сім'ї раджів. Чернігівський князь, він був правнуком великого князя Ярослава Мудрого. 17 лютого 1106 року Нікола, залишивши сімейство, при-

зі зброєю в руках захищають. Самураїв-кшатріїв показано над селянами-шудрами, між цими двома групами головний герой малює себе — людину, народжену в сім'ї шудр. Але він обрав шлях кшатріїв. Недаремно Куросава говорить саме про сім самураїв: героїчна смерть персонажа автоматично переводить його в розряд воїнів.

В Індії вважають, що обов'язок нижчих — покірливо нести свій хрест. Так, великий просвітлений Махатма Ганді змушував шудр вносити за ним помії, ще й посміхатися при цьому. Проте трапляються персонажі, котрі закликають до насильницької зміни природного устрою. Наприклад, італійський фашист Юліус Евола мріяв про суспільство, в якому керували б кшатрії. Але керувати — це не справа кшатрія, для цього є раджі.

«СПАСИБІ» БІЛЬШОВИКАМ

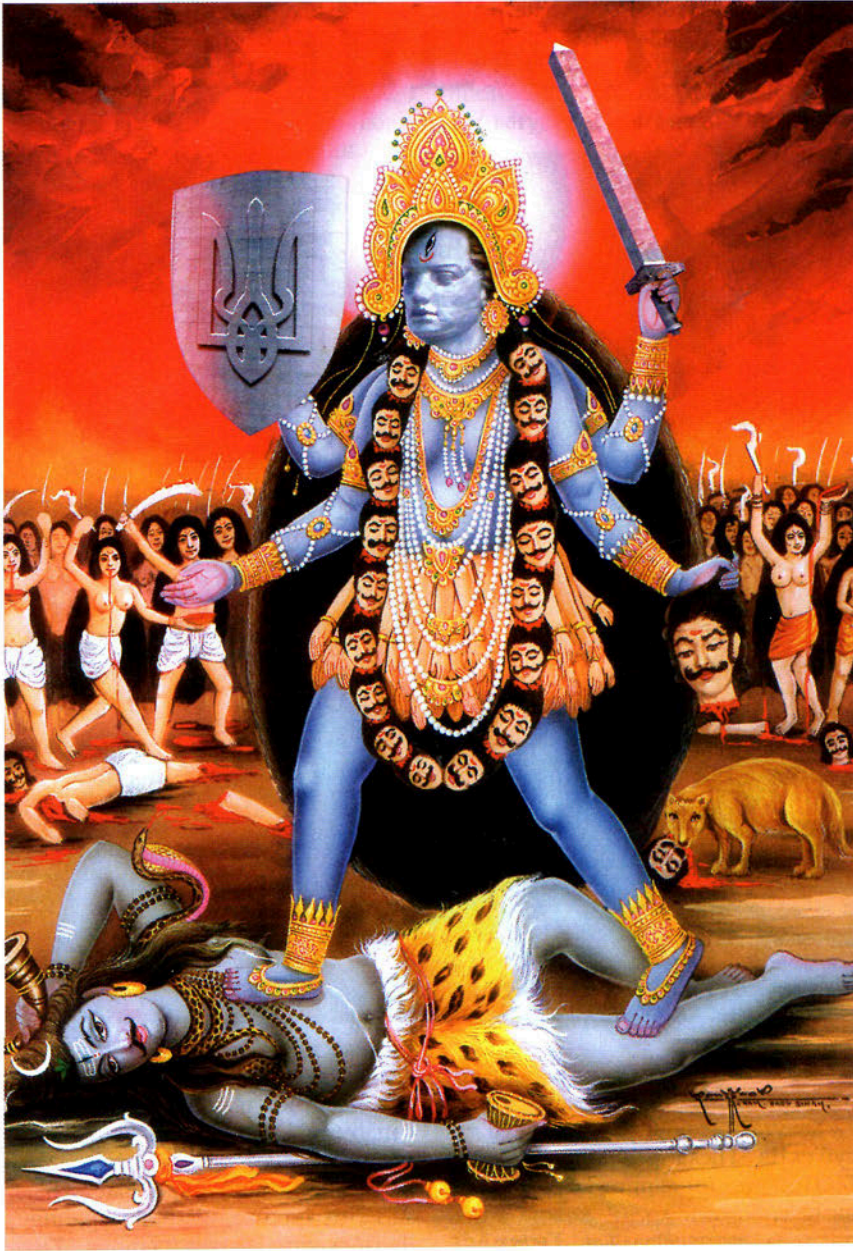
Комуністи провели неймовірний експеримент, проголосивши диктатуру шудр. Бо п'ятикутна зірка в сакральному прочитанні означає людину, червона зірка — людину фізичної праці, шудру. Звичайно, більшовики обмовилися, що пролетаріат повинна очолювати прогрес-

Чи буде долар дорівнювати дев'яти гривням і чим узагалі ми завинили перед Богом?

йняв постриг у Києво-Печерській обителі. Преподобний Нікола був першим українським князем, котрий став ченцем.

У фільмі Акіри Куросави «Сім самураїв» головний герой розповідає про своє кастове місцеположення в цьому житті. Він малює шість самураїв і селян, яких вони

сивна інтелігенція, але від катастрофи це не врятувало. Комуністи випустили руйнівну енергію нижчих каст і спрямували її в певне русло. Робітники і селяни, замість того, щоб виносити з посмішкою помії та удосконалюватися духовно, пішли вбивати своїх панів. Щоправда, було це цілком виправдано,

БОГИНЯ КАЛІ

Уособлення нинішньої епохи – виглядає на зображеннях дуже страшно. У верхній лівій руці вона тримає скривавлений меч, котрий руйнує сумніви та подвійність, у нижній лівій – голову демона, що символізує відсікання Его людини. Верхньою правою рукою вона робить захисний жест, і це проганяє страх, тоді як нижньою правою рукою благословляє на виконання всіх бажань. На ній пояс із людських рук, вони позначають невблаганну дію карми. Її темно-синій колір – колір вічного часу та смерті.

Гірлянда черепів, якою вона прикрашена, означає низку людських втілень. Черепів точно 50 – за числом літер санскриту, криниці сили й знання. Голова, що її несе Калі, є Его, ідеєю «я є тіло», яку вона знищує. Скуйовджене волосся богині Калі є таємничою завісою смерті, котра закутує все життя. Труп, на якому вона стоїть, вказує на скороминущий і нижче поставлений характер фізичного тіла. Калі – недосяжна краса, ненагороджена любов. Калі символізує вічне життя. Погодьтеся, насправді не все так жахливо. В християнській термінології функції богині Калі виконують ангели Апокаліпсису.

враховуючи той факт, що ці самі панове не впоралися зі своїм становищем – кастовим – обов'язком. Замість того, щоб допомагати простим людям нести важкий тягар Калі, вони вдавалися до неробства й купалися в розкошах.

Не дивина, що так само чинять і нинішні наші правителі. Крім того, є думка, що більшість керівників вищої ланки в Україні не раджі, як має бути, а кшатрії – таке відлуння більшовицького експерименту. В мирний час воїн може бути великим бізнесменом або керівником. Узагалі-то кшатріїв створили, щоб вони билися зі злом. Але оскільки (див. вище) добро й зло змішалися на рівні окремих представників дому Облонських, кшатрії б'ються один з одним. А вже як б'ються депутати Верховної Ради чи Київради, ви знаєте самі. Життєве завдання кшатрія – навчитися не боятися смерті. І, певна річ, багато громадян із задоволенням дізналися б, як народні обранці повбивали одне одного. Проте – пам'ятаєте про закони Мерфі і що тепер панує Калі-юга? Отже, як мовиться, не при нашому щасті.

«А що ж робити?» – запитає простий читач. По-перше, не варто забувати, що Калі-юга – це не просто час зла, а час суміші зла з добром. Тобто добро, звичайно, є, але його складно відокремити від зла, тому нічого однозначного в природі сьогодні просто немає. Наприклад, дії будь-якої людини, і політика зокрема, яким би він нам не здавався поганим, несуть у собі також щось позитивне. Крім того, не слід забувати, що негативним він нам тільки здається (адже в нас теж усе змішано), причому така картина спостерігається лише зараз. Те саме з позитивними персонажами, яких, однак, у жодному разі не варто ідеалізувати. Інакше вони буквально в один день можуть стати «негативними». Прояв Калі-юги в конкретній людині влучно описано Достоєвським: «Широка людина, дуже навіть широка, я б звужив». До речі, якщо згадаєте, найглибші художні твори показують неоднозначність окремої особистості. Розуміння сутності сучасної епохи дає мудрість і дає змогу спокійно сприймати все, що відбувається, та переживати будь-які кризи. ■

Президентський людина

Доторкнись до вічного, Вячеславе

ФОТО: РН

АВТОР: Анна Бабінець

Спонсори, ключові фігури та групи впливу в блоці НУ-НС

Віктор Ющенко повертається до партії «Наша Україна» як її керівник. Це чітка ознака того, що на країну насуваються парламентські вибори й президент має намір брати в них активну участь.

На жаль, побачити на власні очі обрання президента України головою політичної партії журналістам не вдалося — з'їзд відбувався в закритому режимі. Проте, як стало відомо **Тижню**, делегати, з-поміж іншого, обговорювали стосунки всередині блоку НУ-НС.

Однопартійці президента кажуть, що ключовою помилкою було ство-

рення великого блоку під вибори торік. Фракцію, до складу якої входить 72 депутати, сформували аж дев'ять суб'єктів. Після розпаду коаліції з БЮОм та ймовірними позачерговими виборами до ВР, кожна з цих політсил активізувалася. **Тижень** вирішив дослідити, чим наразі є блок президента, хто його фінансує та хто на кого впливає.

ГРОШІ

Наші джерела подекують, що одним із головних фінансистів блоку є бізнесмен Ігор Коломойський, який має спільний бізнес (зокрема, у сфері медіа) з членом НУ Олександром Третяковим. Останній і є «провідником» коштів від бізнесмена до партії. Тією чи іншою мірою фінансує діяльність блоку Петро Порошенко. У невеликих обсягах долучаються до фінансування депутати й бізнесмени: экс-голова правління «Укртелекому» Станіслав Довгий, экс-банк'єр Станіслав Аржеві-

тін, фармацевт Павло Жебрівський, президент компанії «Оболонь» Олександр Слободян. Також, за інформацією деяких джерел, ситуативно у фінансуванні партії бере участь Рінат Ахметов (про те, чому він припинив фінансувати Партію регіонів, **Тижень** писав у №38(47)). Формальну частину НУ-НСу — «Народну самооборону» — фінансує Давид Жванія.

ЛЮДИ

Тепер щодо людського чинника всередині блоку, тобто ключових персоналій, які впливають на життя НУ-НСу. «Державу в державі» створив Віктор Балога, заснувавши партію «Єдиний центр», котра почала перетягувати членів із «Нашої України». Тоді старожили з НУ обурилися, але процес створення партії всередині іншої партії тривав, і Віктор Ющенко йому не заважав. Наразі до групи Балози належать 7 людей, з-поміж яких Ігор Криль, Оксана Білозір, Леся Оро-

бець, Михайло Полянчич. До речі, завдяки саме цим сімом голосам регіонали, комуністи та литвинівці зуміли відправити у відставку голову ВР, № 3 у списку НУ-НСу Арсенія Яценюка. Тепер політичне майбутнє єдиноцентристів жорстко пов'язане з долею Віктора Балоги. Залежно від напрямку його руху, вони або повернуться в НУ, або залишаться у відокремленій партії ЄЦ.

До «Народної самооборони», чи «самбістів», у фракції блоку зараховують 5-7 осіб, на яких має вплив не так Юрій Луценко, як головний фінансист цього блоку Давид Жванія. Серед них Олесь Доній, Кирило Куликов, Тарас Стецьків, Геннадій Москаль. Наразі «самбісти» лише формально залишаються в НУ-НСі, а реально давно перекинулися до табору Тимошенко. Тому очевидно, що на наступних чергових чи позачергових парламентських виборах Луценко та його команда, швидше за все, опиняться в списках БЮТу.

Ще одні кандидати на вибування з блоку — частина Народного руху, на чолі з Борисом Тарасюком, яка також дрейфує у бік Юлії Тимошенко і сподівається потрапити до наступного парламенту за бютівським списком. Таких людей у фракції блоку, за різними оцінками, до 10-ти осіб.

Також варто виокремити групу самостійників, тобто тих, хто ще перебуває в лавах блоку, але вже розпочав самостійне плавання. Їх близько десятка, більшість із них або вже мають, або працюють над створенням власних політичних проєктів. Це передовсім Арсеній Яценюк, далі — Анатолій Гриценко, Микола Катеринчук (Європейська партія України), Юрій Кармазін (Партія захисників вітчизни), Володимир Стретович (Християнсько-демократичний союз), Владислав Каськів (Громадянська партія «Пора»), Олександр Омельченко («Єдність»).

Яценюк і Гриценко, напевно, спробують свої сили в індивідуальному політичному плаванні. Катеринчук, Кармазін і Стретович спробують домовитися з БЮТом хоча б про місце для себе, пояснюючи це тим, що завдяки їхнім ефемерним партіям можна буде зробити вигляд, що навколо Тимошенко гуртуються всі демократи. Владислав Каськів, вочевидь, спробує у разі дострокових виборів пройти до парламенту в складі президентського блоку.

У цій групі є також радикальні самостійники. Це Іван Плющ, який не має власного політичного проєкту, проте є політичним старійшиною та має вагу, засновану на особистих відносинах із президентом та ключовими політичними гравцями. Подейкують про його приятні стосунки з Ахметовим. Ще один цікавий персонаж — Юрій Бут. Загалом, після історії, коли вони разом із паном Рибаківим з БЮТу влаштували демарш і «вийшли» з демократичної коаліції, йому прогнозували досить швидке політичне забуття. Проте Бут іноді приходив на засідання фракції та й узагалі не збирається полишати політику. Де сплыве цей кадр, можливо, знає Юрій Луценко, який привів його у списки.

ТРЕТЯ СПРОБА

Таким чином, маємо 30-40 осіб із 72-х, які не є людьми президента і в разі дострокових виборів оберуть іншу чи майструватимуть власну парасоло. Віктор Ющенко має вплив десь на половину людей фракції, яка вважається його. Але й тут не все просто. І в без того невеликій групі президента є ще кілька зовсім невеличких підгруп. Група Петра Порошенка, до якої відносять Павла Жебрівського, екстелеведучого Володимира Ар'єва та екс-генпродюсера 5-го каналу Юрія Стеця. Людьми Третякова, зокрема, називають нардепа Едуарда Зейна-

лова та Ігоря Палицю, про всіх трьох говорять як про людей Коломойського. Своєю гру може грати поки що лояльний до президента Юрій Костенко, лідер Української народної партії, котрий має в парламенті 6 багнетів. Очевидно, його політсила знову йтиме в блок з НУ, бо в іншому випадку він погрожує створити блок зі «Свободою» Олега Тягнибока й відкусити кілька відсотків електорату.

Отже, менше ніж за рік після виборів з'ясувалося, що фракція, на яку, за законами жанру, президент мав би спиратися в парламенті, нараховує не 72, а близько 35-ти людей. Зараз нашоукраїнці зарікаються від громіздких передвиборчих блоків та обіцяють суттєво почитити партійні лави. Об'єднати всіх політиків, котрі ідеологічно близькі президентові, — давня мрія Ющенко. Проте попри декларації про «єдність» вони не надто хочуть єднатися — власна квазіпартія дає політичний маневр і можливість торгу. Пробували організувати єдину пропрезидентську партію і Роман Безсмертний, і Віктор Балога, та в них нічого не вийшло. Не виключено, що тепер до справи візьметься сам новообраний голова «Нашої України» Віктор Ющенко. Цікаво, як офіційно буде називатися посада Ющенка, щоб обійти 103 статтю Конституції, котра забороняє президентові очолювати об'єднання громадян. ■

Полювання на водія

АВТОР: Андрій Лаврик
ГРАФІКА: Андрій Ермоленко

Як не стати здобиччю «мисливців у погонах»

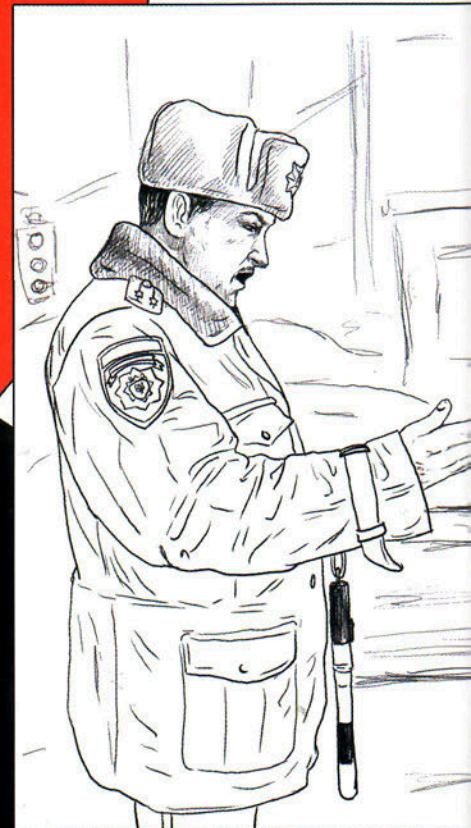
«Ти пасок накинь, зараз за це штрафують», – попереджає мене таксист. – «Що, пасажирів теж?» – дивуюся я. – «Геть усіх!»
Щонайменше 1 млн грн на добу збирає штрафів Державна автомобільна інспекція з кишень порушників Правил дорожнього руху (ПДР). Здобиччю лицарів свистка та жезла не ставали хіба що переконані пішоходи чи ті, хто щойно отримав водійські права й пересів за кермо.
Тиждень дослідив поведінку «сержантів петренків» у природних умовах і дає поради, як уникнути наслідків їхнього полювання

**ВАС ЗУПИНИЛИ.
ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО НЕ
ПОРУШУВАЛИ**

ФОРМАЛЬНОЮ ПІДСТАВОЮ МОЖЕ БУТИ ПЕРЕВІРКА ДОКУМЕНТІВ. ІНСПЕКТОР СТАВИТЬ ПРОВОКАЦІЙНІ ЗАПИТАННЯ (ЧАСТО АБСУРДНІ)

**ЙОГО МЕТА – РОЗГОВОРТИ
ВОДІЯ, ОСКІЛКИ:
ЗАПАХ ІЗ РОТА Й МАНЕРА
РОЗМОВИ ВИДАЄТЬ ТОГО,
ХТО «ПІД МУХОЮ»**

ЯКЩО ВОДІЙ НЕРВУЄ, ЦЕ МОЖЕ
ОЗНАЧАТИ, ЩО ВІН СКОЇВ ЯКЕСЬ
ПРАВООПОРУШЕННЯ

ПРІОРИТЕТНІ «МІШЕНІ» ІНСПЕКТОРІВ

НАДТО ОБЕРЕЖНІ (ПРИНЦИПОВО ЇДУТЬ 60 КМ/ГОД АБО МЕНШЕ)

МЕЛОМАНИ (У САЛОНИ НАДТО ГУЧНО ГРАЄ МУЗИКА)

НОВАЧКИ

РИЗИКОВАНІ (ПОСТІЙНО ПЕРЕЛАШТОВУЮТЬСЯ З РЯДУ В РЯД, РІЗКО ЗМІНЮЮТЬ ШВИДКІСТЬ)

ЧОМУ ПОВІЛЬНО ЇДЕТЕ?
ВИПИВАЛИ?
КУДИ ЇДЕТЕ?
ДІАМАНТИ ПЕРЕВОЗИТЕ?

ВАС ЗУПИНИЛИ ЗА СПІРНЕ ПОРУШЕННЯ**НАДАЙТЕ ПЕРЕКОНЛИВЕ ПОЯСНЕННЯ**

ПРОЇЗД НА ЖОВТЕ СВІТЛО
ПЕРЕД УВІМКНЕННЯМ
ЧЕРВОНОГО
ВИЇХАВ НА ПЕРЕХРЕСТЯ,
КОЛИ ЩЕ МИГОТИЛО ЗЕЛЕНЕ
НЕСПРАВНЕ
СВІТЛООБЛАДНАННЯ
(НЕ ПРАЦЮЄ ПОВОРОТ)
ЩОЙНО ЗЛАМАВСЯ,
ЇДУ НА СТО
РУХ КРАЙНЬОЮ
ЛІВОЮ СМУГОЮ,
КОЛИ РЕШТА ПОРОЖНІ
ШУКАВ ЛІВИЙ ПОВОРОТ,
ОБ'ЇЗДЖАВ ПЕРЕШКОДУ
ПЕРЕВИЩЕННЯ ШВИДКОСТІ
ЇХАВ ЗІ ШВИДКІСТЮ ПОТОКУ*
❗ ВЛАСНОРУЧ ВНЕСІТЬ
❑ ПОЯСНЕННЯ ДО ПРОТОКОЛУ

**ВАС ЗВИНУВАЧУЮТЬ У СТВОРЕННІ
АВАРІЙНОЇ СИТУАЦІЇ****

НАПРИКЛАД:

ПРОЇЗД НА ЧЕРВОНЕ СВІТЛО

РІЗКЕ ГАЛЬМУВАННЯ

РАПТОВА ЗМІНА НАПРЯМКУ РУХУ

ВИ МАСТЕ ЗНАТИ, ЩО:

ДО СПРАВИ ЗОБОВ'ЯЗАНІ ЗАЛУЧИТИ СВИДКІВ,
ЯКІ ОПИШУТЬ АВАРІЙНУ СИТУАЦІЮ: НЕМАЄ
СВИДКІВ – НЕМАЄ АВАРІЙНОЇ СИТУАЦІЇ

ВІД ПОЧАТКУ ЦІ СВИДКИ МАЮТЬ ФІГУРУВАТИ
В ПРОТОКОЛІ

ВІДМОВЛЯЙТЕСЯ ЇХАТИ ДО СУДУ
БЕЗ ОТРИМАННЯ ПОВІСТКИ

СКОРИСТАЙТЕСЯ ПОСЛУГАМИ АДВОКАТА,
ІНАКШЕ РІШЕННЯ СУДУ, ШВИДШЕ ЗА ВСЕ,
БУДЕ НЕ НА ВАШУ КОРИСТЬ

ЕТИКЕТ ХАБАРНИЦТВА

НЕ ВКЛАДАЙТЕ ГРОШІ
В ДОКУМЕНТИ – ЦЕ МОЖУТЬ
РОЗЦІНИТИ ЯК ПРОВОКАЦІЮ

ЯКЩО ЗІБРАЛИСЯ ДАТИ ХАБАР,
ДІСТАНЬТЕ ЗАЗДАЛЕГІДЬ ІЗ ГАМАНЦЯ
ПОТРІБНУ СУМУ*** Й ТРИМАЙТЕ
ЗГОРНЕНІ КУПЮРИ В РУЦІ

ЯКЩО МОВА ЙДЕ ПРО ЧИМАЛУ
СУМУ, ВОНА З РУК У РУКИ
НЕ ВІДДАЄТЬСЯ – ПОКЛАДІТЬ ГРОШІ
В АВТО ІНСПЕКТОРА МІЖ ПЕРЕДНІМИ
СИДІННЯМИ

НЕ ВМОВЛЯЙТЕ ІНСПЕКТОРА ВЗЯТИ
ГРОШІ – ВІН КРАЩЕ ЗНАЄ, КОЛИ
МОЖНА БРАТИ, А КОЛИ НІ

❗ ПАМ'ЯТАЙТЕ: У ДАІ РЕШТУ
❑ НЕ ДАЮТЬ

* Таке виправдання спрацює, якщо ви їхали по шляху зі жвавим рухом

** За створення аварійної ситуації передбачається чималий штраф і вилучення водійських прав

*** Щонайменше 50% суми офіційного штрафу

Про те, як потрібно їздити, читайте на стор. 40

Піраміда ім. Флет

АВТОР: Василь Васютин

**Хто стоїть
за американським
«бендером»?**

Гучна справа Роберта Флетчера, батька-засновника великої фінансової піраміди, неабияк здивувала редакцію **Тижня**. Як вда-

лося людині із зовнішністю Веселуна У, злодійкуватого персонажа дитячих книжок Кіра Буличова, верзучи зі сцени нісенітниці, видурити в людей щонайменше \$10 млн? І, головне, чому майже два роки цей «учитель і наставник» залишався недоторканим?

ПАСПОРТОМ ПІДСТАВЛЕНИЙ

Роберта Флетчера, організатора «Глобальної системи тренінгів» (Global Systems Trainings, GST), арештували за лічені дні до його дня народження, який фінансовий «гуру» збирався помпезно відзначити у Севастополі.

Працівники СБУ та Управління боротьби з економічними злочинами МВС схопили його у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» після завершення чергового «тренінгу», на якому американець переконував публіку вкласти гроші в сумнівні бізнес-проекти. Під час операції довелося скрутити чотирьох його охоронців, озброєних мисливськими карабінами «Сайга» — ті вже тримали пальці на спускових гачках. Напевне, «сек'юриті» прийняли оперативників за обдурених вкладників.

Рівно за рік до цього Флетчера задержали прикордонники. Той нама-

ЧЕРА

Аскетичне обличчя гуру і вчителя Роберта Флетчера з першого погляду викликає довіру

ФОТО: УНІАН

конкурентів. «Інші бізнес-тренери замовляють за великі гроші матеріали, які мене компрометують, оскільки не витримують конкуренції з моєю суперсистемою навчання, — говорив він зі сцени. — Мене підставили погані люди. Замість справжнього, вони зробили мені підробний паспорт, з яким я й був затриманий на кордоні. Але Україна — дивна держава, тут заведено, щоб усі великі люди сиділи у в'язниці». І присутнім демонстрували фотокولاж: Янукович, Тимошенко і Флетчер за ґратами. «Чи пішли б за мною 10 тис. людей, якби я будував фінансову піраміду? — звертався він до зали. — Ви би стали моїми партнерами, якби я був шахраєм?» У відповідь — стоголосе «Ні!»

ЗНАВЕЦЬ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ДУШІ

Якусь іншу біографію, крім тієї, що розповідає сам Роберт Флетчер, знайти неможливо. Народився «гуру» фінансів 27 листопада 1963 року. За його твердженням, виріс на Алясці, в містечку, де було багато росіян, тому добре знає слов'янську душу. В 16 років став навчатися «за кону грошей», працюючи водночас на трьох роботах. Перший мільйон заробив у 22 роки, а згодом збільшив свої статки в десятки разів.

В Україні, за словами Флетчера, він з'явився в пошуках своєї прекрасної половини. Звернувся в шлюбні агентства, листувався через Інтернет. Врешті-решт зійшовся зі своєю майбутньою дружиною Ольгою Дубровською з Алчевська. Та запропонувала вести тренінги спочатку для працівників своєї мережевої компанії, згодом їх масштаби зросли, й партнерство завершилося 7 вересня 2007 року гучним весіллям у Севастополі. Нині Дубровська — гендиректор GST і юридичної компанії «КУНА».

Та переліт Флетчера через океан більше нагадував втечу із США, ніж пошук судженої. В Америці Роберт вважався президентом десятка компаній-одноденок, які раптово закрилися в 2006-му після року роботи. 25 вересня 2007 року Комісія з цінних паперів та бірж США подала позов проти однієї з них — ProVision Operation Systems зі штаб-квартирою в Лас-Вегасі, яка була засновником решти фірм. Позов Комісії містить твердження, що ProVision і Флетчер шахрайським шляхом одер-

жали мільйони доларів від інвесторів. Потім Флетчер використав гроші на ведення шикарного способу життя, включаючи придбання прикрас і одягу, а також на казино.

З'явившись в Україні, кілька місяців мультимільйонер придивлявся й обживався, а потім створив аналог ProVision — GST. Перші тренінги проводить на батьківщині Дубровської, в Луганській області, а також у Севастополі, де пізніше розташувалася офіційна «штаб-квартира» компанії. Згодом її діяльністю було охоплено 50 міст України і 25 міст Росії. Якщо вірити даним GST, у них діють 430 регіональних представництв. Голівну ставку було зроблено на осіб, які довгі роки працювали в мережевому бізнесі, мають визначену фінансову базу й свої напрацьовані «піраміди» як клієнтів, так і партнерів.

Зокрема, в Луганську тренери та керівники відділення пов'язані з компанією «Інтвей-Україна», філіалу IntWay World Corporation, до діяльності якої також виникає багато запитань. Зокрема, компанія пропонує клієнтам розпочати бізнес в Інтернеті на її сервері, створити Інтернет-магазин, торгувати на електронній фондовій біржі, вкласти гроші в пайові інвестиційні фонди і т.д. тощо. Вартість входження в цю систему починається з \$300.

ПРИМАРНИЙ БІЗНЕС

А тепер безпосередньо про схему, за якою діяли Флетчер & Со. Якщо ви поведетеся на рекламу, то спочатку вам запропонують пройти тестування. Воно коштує \$50. Природно, ви тестування можете і не пройти у разі, коли з'ясується, що давати більше грошей ви не налаштовані. Якщо ви зважилися на повний курс навчання, то це обійдеться в \$3 тис. При цьому вам постійно казатимуть, що кількість місць обмежена, ви можете не встигнути.

Тож набирають групу людей, готових стати мільйонерами. Починаються тренінги. Роберт розповідає, чого він домігся, запевняє, що ви здатні на більше, сипле ідеями, як і де заробити. Тренінги проходять інтенсивно — по 12-14 годин кілька днів поспіль. Якщо в людини залишилися якісь сумніви, «блоки» (термінологія GST), то до першої години ночі наступного дня «блок» у вас зникає, і ви «відкриваєтеся». Виснажені майбутні мільйонери після такої масованої

гався виїхати до Росії з підробним паспортом громадянина України. Десять днів Флетчер провів в ізоляторі тимчасового утримання у прикордонному загоні, перш ніж його передали до рук міліції. Одразу ж «пташка» випурхнула — Конопотський райсуд відпустив псевдоукраїнця під заставу в 30 тис. грн. За неофіційною інформацією, Флетчер відбувся адміністративним штрафом за порушення паспортного режиму. І підприємливий американець знову взявся за старе.

Уже за кілька тижнів він пояснював своїм слухачам, що неприємний інцидент стався через підступних

ДОТЕПНЕ ЛОХОЗНАВСТВО

атаки на свідомість із елементами впливу на підсвідомість раптом розуміють, що раніше жили неправильно, й тільки тепер побачили справжній шлях до успіху й незліченного багатства. Далі група «студентів» починає брати участь у «бізнес-проектах». Якщо у вас немає власних бізнес-ідей, запропонують брати участь у підприємствах, які вже працюють. Одні проекти Роберт пропонує сам (прокат лімузинів, мережа піцерій «Максимус», яхт-клуби, пансіонат на Азовському морі «Червона гвоздика», будівництво житла), інші бізнес-проекти пропонують тренери GST (бізнес-клуб в Одесі, ковбасне виробництво в Донецьку...). Залежно від того, скільки тисяч доларів ви зможете викласти, вам обіцяють і прибуток від доходів. І переконують, що сума вкладень потрібна чимала — до \$10 тис. Тільки тоді ви можете розраховувати на отримання папірців, схожих на акції. Якщо ви накопичили тільки \$2-5 тис., то їх у вас усе одно вдячно приймуть, але за це вам нададуть лише знижки на послуги підприємств GST. Наприклад, вам продадуть путівку на Азовське море на 10% дешевше або ви матимете знижку на прокат яхти чи годину безкоштовної поїздки в лімузині.

Свій прибуток ви навряд чи побачите. Вам просто цього не дозволять зробити. «Гроші повинні працювати», — повторюватимуть вам наставники і нібито вкладатимуть їх у новий проект, запевняючи, що вони вам принесуть аж до 200% річних прибутку.

Цікаво, що в більшості компаній, про інвестиції в які говорив Флетчер, про нього ніколи не чули. «Справді, півтора року тому в нас з'явився цей американець і запропонував вкласти гроші в мережу, — розповіли в піцерії «Максимус». — Щоправда, коли керівництво дізналося про історію з паспортом, усі відносини розірвали. Але це не заважало Флетчеру розповідати про нас, розмістити наш логотип на своєму сайті і стверджувати, що наш кухар є його власним шеф-кухарем».

Загальноукраїнська мережа лімузинів Premier Limousine Services — один із перших проектів, які розпочав реалізувати Флетчер в Україні. Він планував відкрити VIP-автопарки в сотні міст. Але компанія з такою назвою працює лише в Івано-Франківську, ледь зводячи кінці з кінцями.

Сумнівний і інший проект — мережа курортів Premier Resorts International. Наразі в неї входить тільки пансіонат «Червона гвоздика» в Приморську Запорізької області. Факт купівлі колишнього дитячого табору, який не працював уже п'ять років, підтвердили в Приморській райадміністрації. «Був у нас цей мільйонер, — повідомив **Тижню** заступник голови райадміністрації Василь Самоделов. — Його поява в нашому невеликому містечку викликала справжній фурор. Він зробив добровільний внесок на розвиток районної лікарні — 200 тис. грн».

У Вищій школі бізнесу — Інституті економіки та менеджменту (Алчевськ), який Роберт Флетчер нібито придбав, запевняють, що не мають стосунку до американця, хоча на сайті він значиться почесним професором.

«Тільки не треба на мене посылатися й прив'язувати наш університет. Ця людина приїжджала в Херсон, зустрічалася з людьми на різних підприємствах і паралельно проводила безкоштовно тренінги зі студентами», — роздратовано говорить Світлана Білоусова, ректор ще одного приватного вишу — Міжнародного університету бізнесу і права (Херсон). У липні 2007 року вчена рада закладу надала Флетчеру звання почесного професора. Як повідомляє офіційний сайт GST, звання він отримав з нагоди річниці університету та дня народження ректора. «Я вважаю те, що він говорив, і книги, які привозив, правильними й спрямованими на розвиток особистості, — каже далі Білоусова. — Його моральних якостей ми не знаємо».

ЛЯЛЬКОВОДИ

Відкриваючи черговий філіал, Роберт Флетчер діяв за стандартною схемою — знайомився з першими особами міста, відраховував значні суми на благодійність. З-поміж «студентів» були й депутати місцевих рад. Це дозволяло безпроблемно реалізувати проекти, інколи навіть за сприяння можновладців. Цікаво, що в Луганську для проведення своїх тренінгів він орендував зал Апеляційного суду.

У журналістів **Тижня** є підстави вважати, що американський «бендер» насправді гроші брав не для себе особисто. Швидше за все, після приїзду до Луганська його персона втра-

пила в поле зору представників місцевих бізнес-кіл, які й запропонували йому використати свій американський досвід під їхнім невинним контролем.

Флетчер постійно заявляв на тренінгах, що він є власником торгової марки GST. Проте у вересні в Інтернеті з'явилося несподіване повідомлення (стиль та орфографія автора): «Ставлю до відома юридичних та фізичних осіб, в тім що я, Вдовенко Олександр Олегович, є єдиним власником Торгової Марки GST і я забороняю використання даної ТМ по всій території України. Про що також попереджаю офіційно громадянина США Роберта Флетчера Томаса III». Більш детальну інформацію від пана Вдовенка отримати не вдалося: його мобільний уперто мовчить. Подякують, що Олександр Олегович подався у «біга».

Згідно з протоколом про створення ТОВ «Глобальна система тренінгів» від 02.10.2006 р., 80% статутного фонду компанії належить Робертові Флетчеру і 10% — його дружині Ользі Дубровській. Тобто

американець повністю контролює фірму. Однак за підсумками 2006 року Флетчер задекларував 500 тис. грн доходу й оплатив 65 тис. грн податку на прибуток. Увесь дохід — це «оплата за інформаційно-консультаційні послуги», отримана від СПД Вдовенко О.О. (1983 рік народження) Тобто мільйонер, виявляється, — банальний найманий працівник, що працює на 25-річного хлопця. Щоправда, і згадане СПД може виявитися просто «поштовою скринькою», через яку проходили гроші до справжніх «адресатів». А вклали в GST, за різними оцінками, від \$10 млн до \$250 млн. Напрошується висновок, що за видурені в майбутніх «мільйонерів» гроші справді купували підприємства, землю та нерухомість. Але не ті, про які говорив фінансовий «туру».

Ще один нюанс. Луганський філіал GST помічений у співпраці зі Стахановським фондом регіонального розвитку «Наше місто» та обласним фондом «Відродження шахтарських міст та селищ». Обидва тісно вплетені в структуру функціонування місцевих територій пріори-

тетного розвитку (ТПР) на Луганщині — своєрідних українських офшорів. Впровадженням ТПР активно займався экс-голова облдержадміністрації, а нині — народний депутат від Партії регіонів Олександр Єфремов. Особливий інтерес до їхнього розвитку виявляє і народна депутатка від БЮТу, луганчанка Наталя Королевська. Полегшене оподаткування мало на меті створити нові робочі місця для звільнених шахтарів, але багато говорилося й про те, що завдяки ТПР ввозять під виглядом сировини товари, які розходилися всією Україною. Аналогічні зони функціонують і на Донеччині. Три роки тому виявлено, що деякі створені тут м'ясопереробні підприємства насправді займалися контрабандою великих партій м'яса. Чи не звідси ростуть ноги проекту GST про ковбасне виробництво під Донецьком?

Переїзд Роберта Флетчера до Севастополя збігся в часі з черговим витком продажу кримських земель. Необліковані мільйони доларів якраз стали б тут у пригоді. ■

DE PHAZZ

Де Фаз

& Big Band

ДЖАЗОВИЙ ОРКЕСТР "ЛИБІДЬ"

ЖИВИЙ ЗВУК

Замовлення та безкоштовна доставка квитків:

Організатор: ТОВ "Преміум С", (044) 234 33 99

432 19 73

1 та 8 ЩЕ ОДИН КОНЦЕРТ
ГРУДНЯ

Жовтневий Палац

19:00

ГЕНЕРАЛЬНИЙ РАДІО-ПАРТНЕР:

94.2
КОНТИНЕНТ

ТургенєФ
РЕСТОРАН
WWW.NASHA-KARTA.COM

САМІТ

АероСВІТ
УКРАЇНСЬКІ АВІАЛІНІЇ

Radisson SAS
HOTEL, KIEV

ХАРКІВ — 2 ГРУДНЯ
ДОНЕЦЬК — 3 ГРУДНЯ
ЛУГАНСЬК — 4 ГРУДНЯ
ОДЕСА — 6 ГРУДНЯ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК — 8 ГРУДНЯ

МЕДІА-ПАРТНЕР:

Тиждень

Time Out
Київ
рекомендує

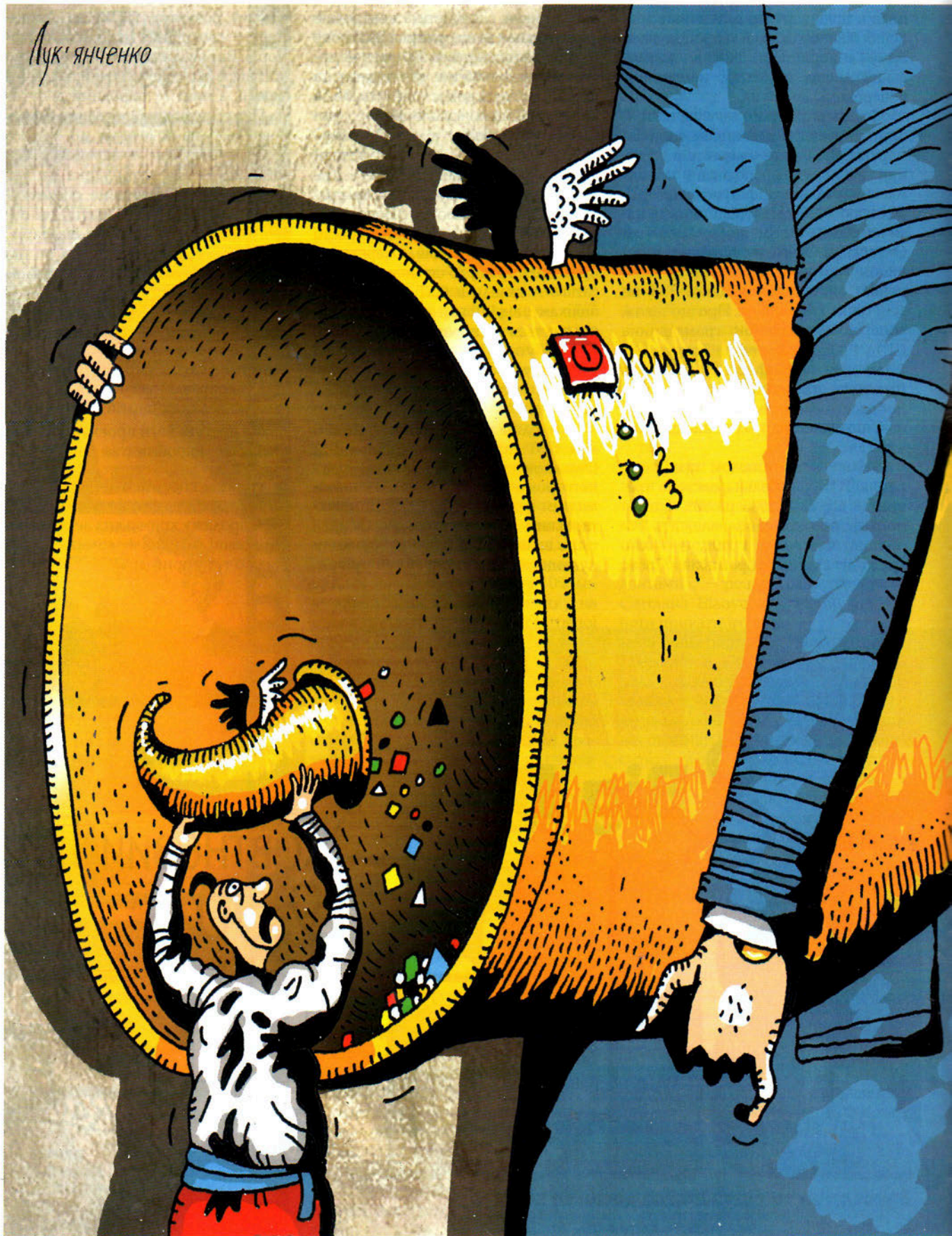
ІЗВЕСТІЯ

WHAT'S ON

TVПАРК

Гала Radio

Лук'янченко

Перший бар'єр упав

АВТОР: Богдан Малиновський

Вступ України до СОТ уже відкрив низці підприємств шлях на експортні ринки

Унітази made in Ukraine на ринку Західної Європи? Це не жарт. Завод «Дніпрокераміка» з містечка Пологи Запорізької області, який спеціалізується на виробництві санфаянсу (керамічні умивальники, унітази й біде), уклав угоду про постачання керамічних виробів до Німеччини фірмі, що спеціалізується на виробництві вакуумних унітазів. Там українські «горшки», виготовлені за кресленнями замовника, обладнують німецьким начинням і встановлюють у літаках, поїздах тощо. Є угода

він уже демонстрував свою продукцію на виставці. А ТОВ «Українські дахи», дочірнє підприємство ВАТ «Івано-Франківськцемент», на початку року розробило новий продукт — безазбестовий шифер, у якому застосовано ПВА-волокна замість азбестових, розрахований передусім на споживачів із країн ЄС (країни Балтії, Угорщина, Румунія, Польща).

Це лише окремі приклади нових можливостей для експорту після вступу України до СОТ. Про появу реальних шансів вийти на ринки ЄС завдяки СОТ говорять і представники інших галузей. Так, українським щебенем зацікавилися польські будівельники. Деякі вітчизняні підприємства випускають на замовлення відомих європейських фірм сухі будівельні суміші, які потім продаються по всій Європі під провідними брендами. З'явилися можливості експорту продуктів харчування (щоправда, скористатися ними можуть поки що тільки транснаціональні компанії).

Загалом, як зазначає заступник керівника оперативно-аналітичного

Створення зони вільної торгівлі з ЄС мало б більший вплив на експорт, ніж вступ до СОТ

про постачання унітазів до Італії з наступного року. Вже розроблено спеціальний дизайн виробів з урахуванням смаків італійських покупців.

НЕ ТІЛЬКИ МЕТАЛУРГІЯ

За словами директора «Дніпрокераміки» Андрія Чеберка, вихід на західноєвропейські ринки став можливим після вступу України до СОТ. І це не єдине таке підприємство. Приміром, завод «Вентс» (у Боярці поблизу Києва), що випускає побутові вентилятори, планує вихід на ринки Західної Європи, зокрема Великої Британії, де

відділу Національного інституту стратегічних досліджень Сергій Кисельов, після вступу України до СОТ експорт зростає швидше. Так, за перші 4 місяці нинішнього року (до вступу до СОТ) вітчизняний експорт збільшився на 30% порівняно з аналогічним періодом минулого, а за перші 9 місяців — уже на 50%. Щоправда, імпорт за цей час збільшився на 60%. Але розрив між темпами зростання експорту й імпорту після вступу до СОТ зменшився.

Найбільші дивіденди від вступу України до СОТ, за прогнозами фахівців, мали отримати металурги та сільгоспвиробники. Справді, экс- ➤

порт чорних металів та сільгосппродукції (передусім зернових) зріс особливо різко, зокрема зерна – в 3,4 рази, насіння соняшнику – майже вдвічі за підсумками перших 9 місяців року. Відповідно збільшилася питома вага чорних металів і зернових. Експерти прогнозували, що від вступу до СОТ вирають та кож хіміки. І справді, експорт добрів зріс протягом згаданого періоду в 1,8 рази.

КРИЗА ПРОТИ ЕКСПОРТУ

Усе це цілком природно. Наприклад, у Данії після вступу до «спільного ринку» найшвидшими темпами розвивалися експорторієнтовані галузі, тоді як деякі галузі, що обслуговували місцевий споживчий ринок, не витримавши конкуренції, з часом узагалі припинили своє існування.

Утім вступ до СОТ аж ніяк не панацея для експорту. Приміром, сприятлива кон'юнктура на світовому ринку чорних металів у першій половині року на ринку зернових та олійних досі, за словами Сергія Кисельова, стимулювала експорт більше, ніж вступ до СОТ. А починаючи із серпня, світова фінансова криза звела нанівець успіхи металургів на зовнішніх ринках. З нового року подорожчання газу може перекреслити всі здобутки не тільки металургів, а й виробників будматеріалів та кераміки, отримані завдяки вступу до СОТ, через високу енергомісткість цих виробництв.

До того ж митні тарифи, скасовані зі вступом України до СОТ, – лише перший і найлегший бар'єр на шляху українських товарів до можливих ринків розвинених країн,

грали від вступу до СОТ, практично цілковито складається з постачальників товарів, на які у світі вироблені єдині біржові стандарти (до таких належать, зокрема, метали і зерно), або ж тих, чия продукція вже зараз відповідає міжнародним стандартам якості. Такі сертифікати, що засвідчують впровадження на підприємстві системи контролю якості, розроблену Міжнародною організацією стандартів (ISO) при ООН, стали неофіційним пропуском на міжнародний ринок. В Україні вже чимало підприємств, що входять до числа лідерів у своєму ринковому сегменті, сертифікували своє виробництво за цією системою.

КОМУ ПОТРІБНІ СТАНДАРТИ

У деяких галузях діють власні системи якості (у фармацевтичній – GMP, харчовій – HACCP), відповідність яким слугує перепусткою на міжнародний ринок ще більшою мірою, ніж відповідність стандартам ISO. І якщо за стандартами GMP працює вся фармацевтична галузь України, то стандартом HACCP у нашій країні відповідають лише «Кока Кола Беверіджиз» і ще кілька підприємств, що належать великим міжнародним компаніям. Окрім того, як констатує Микола Верницький, директор інформаційно-аналітичної компанії «ПроАгро», що спеціалізується на дослідженні ринків продукції АПК, вітчизняні виробники продуктів харчування блокують спроби уряду підтягнути галузеві стандарти до європейського рівня. Наприклад, молоко, яке українські стандарти

тів на ринках розвинених країн ще довго нічого не світитиме.

Саме той факт, що практично всі товари, які випускаються в розвинених країнах, відповідають українським стандартам, натомість більша частина українських товарів не відповідають стандартам розвинених країн, був причиною випереджального зростання імпорту порівняно з експортом після вступу до СОТ. Причому рушієм збільшення імпорту стали споживчі та інвестиційні товари. Найбільше вступ України до СОТ вплинув на імпорт автомобілів, ціни на які відчутно знизилися, а обсяги завезення різко зросли. Зокрема, Київ за кількістю автомобілів на душу населення наздогнав провідні європейські столиці. Збільшився імпорт побутової техніки за стабільних цін (на тлі загального швидкого подорожчання товарів першої необхідності). Та що там автомобілі – до кризи 80% металургійного обладнання становило імпортне, при тому, що в Україні розташований Новокраматорський машинобудівний завод – підприємство, яке за часів СРСР було провідним виробником цієї техніки і яке, на відміну від багатьох союзних монополістів, досі міцно стоїть на ногах.

Звичайно, поки що невеликого досвіду перебування України в СОТ недостатньо, щоб робити висновки про вплив приєднання до світового торгового простору на різні галузі української економіки. Перші підсумки можна буде підбивати не менше ніж через 1-2 роки. Однак уже тепер чітко видно основні проблеми вітчизняної економіки: низька конкурентоспроможність наших товарів на ринках розвинених країн через їхню невідповідність тамтешнім стандартам, а також висока енергомісткість виробництва. Як зазначає Ольга Шумилова, після приєднання до СОТ ще більше проявилися гострота і невідкладність проблем переходу вітчизняної економіки на товари з вищою доданою вартістю і зростання конкурентоспроможності українських товарів за якістю. Ті ж, чії товари виявляються неконкурентоспроможними з імпортом, будуть змушені згорнути виробництво. Утім, ще Адам Сміт доводив, що міжнародна торгівля не розорила жодну націю. І його аргу-

Ще Адам Сміт доводив, що міжнародна торгівля не розорила жодну націю

насамперед західноєвропейських. Як вважає директор Міжнародного центру перспективних досліджень Ольга Шумилова, створення зони вільної торгівлі з ЄС мало б значно більший вплив на розвиток експорту, ніж вступ до СОТ. Значною мірою завдяки гармонізації стандартів і виробленню спільного підходу до сертифікації товарів, які теж будуть предметом переговорів зі створення зони вільної торгівлі. Недарма ж коло експортерів, які ви-

відносять до вищого ґатунку, європейські – лише до другого. При цьому прийняти нові стандарти на молоко не вдасться вже п'ять років. А нещодавно під тиском виробників відкладено набрання чинності новими, жорсткішими стандартами на м'ясні продукти. Тож не дивно, що вітчизняному АПК після вступу до СОТ вдалося суттєво наростити експорт тільки сільгоспсировини, тоді як виробникам готових харчових продук-

Гарних свят!

К Н И Г А Р Н Я

МАГАЗИНИ МЕРЕЖІ:

- м. Київ**, вул. Лисенка, 3, (м. «Золоті Ворота»)
тел.: +38 (044) 235 88 54
- м. Володимир-Волинський**, вул. Ковельська, 6
тел.: +38 (03342) 2 19 57
- м. Івано-Франківськ**, вул. Незалежності, 31
тел.: +38 (0342) 72 25 02

інтернет-магазин:
www.book-ye.com

сайт мережі: www.book-ye.com.ua

Багаті поділяться з бідними

ФОТО: REUTERS

АВТОР: Сергій Лук'янчук

Велика Британія запроваджує найрадикальніший з-поміж усіх країн Європи план протидії економічній кризі. Біржові індекси відреагували зростанням

Економіка Британії є другою за потужністю в Євросоюзі. Але незабаром може вийти на перше місце... за кількістю проблем. Так, спад валового внутрішнього продукту в 2009 році, за прогнозами, сягне 1,7% (а ще в березні 2008-го на наступний рік прогнозували збільшення в 2,5%). Натомість безробіття зростає найшвидшими за останні два десятиріччя темпами.

АЛЬБІОН У ТУМАНІ

Усвідомлюючи ситуацію, прем'єр-міністр Великої Британії Гордон Браун та міністр фінансів Алістер Дарлінг запропонували безпрецедентний пакет стимулювання еко-

номіки загальною сумою в £20 млрд (\$30 млрд). Найпомітніша новація — зменшення податку на додану вартість із 17,5% до 15%. Ці 2,5% обійдуться британському бюджетові в £12,5 млрд недоотриманих податків. Натомість влада сподівається, що населення, заохочене зменшеною «накруткою» ПДВ, перестане сидіти на гаманцях в очікуванні кращих днів. Тим більше, що в поєднанні з традиційними різдвяними знижками скорочення ПДВ матиме кумулятивний ефект.

Ще один антикризовий захід — збільшення фінансування громадських проектів, таких як державне житлове будівництво чи енергозаощадження. На це заплановано ви-

тратити £3 млрд, або \$4,5 млрд. У такий спосіб можна, по-перше, дати змогу заробити вітчизняним фірмам-підприємцям, і, по-друге, створити додаткові робочі місця. До того ж малим і середнім компаніям обіцяють податкові канікули, додаткові мільярди кредитних коштів та державні гарантії під ці кредити.

МЕТОД РОБИНА ГУДА

Однак запровадження додаткових витрат неминує ставити перед їх ініціаторами питання: а хто, зрештою, все це відшкодуватиме? Урядовці з Даунінг-стріт мають відповідь і на це запитання: багаті поділяться з бідними. Отже, якщо британець заробляє на рік більше £150 тис., він платитиме не 40, а 45% податку на прибуток. За орієнтовними оцінками, цей захід стосуватиметься принаймні 500 тис. громадян країни — тобто менше 1%.

Утім, тут цікаве не лише «що», але й «коли». Податкове «закручування гайок» заплановане на 2011 рік. Виникає резонне запитання — а чому не раніше, адже відновлення економіки очікують у 2010-му. Річ у тім, що саме 2010-го в Великій Британії пройдуть чергові вибори. Зрозуміло, збільшення податкового тиску аж ніяк не сприятиме обранню лейбористів на наступний термін. Відповідно, його відкладають на «після виборів».

УКРАЇНА НЕ БРИТАНІЯ

Політичні дискусії, що вирують у Британії навколо різних антикризових методів, досить-таки подібні до аналогічних конфліктів в Україні. А як щодо конкретних дій — адже наша країна потерпає від кризи не менше, ніж благополучна Британія? Зробимо невеликий порівняльний аналіз.

Споживчий попит. Британський уряд хоче, щоб населення більше витратило: зростатиме споживчий попит, а отже, й виробництво. Натомість дії українських високопосадовців полягають у зниженні купівельної спроможності громадян. Причина — негативне сальдо торговельного балансу, тобто імпорту в країну коштує дорожче, ніж експорт за її межі. Зрозуміло, що головну роль тут відіграють імпортовані енергоносії, але дорогі товари масового вжитку також роблять свій внесок. «Ми в змозі прожити без дорогих авто чи плоских телевізорів», — заявив нещодавно президент Ющенко на зустрічі з вітчизняними

автовиробниками, які лобювали підвищення мита на імпортні автівки. З цією логікою можна було б погодитися, якби і президент, і боси автопрому після цієї заяви пересіли б на «Славути». А ще краще їм було б замислитися: чому румунська Dacia продається по всій Європі, чому поляки можуть виробляти й експортувати Fiat, чехи — Škod'u, а українці за цей час спромоглися лише на відтворення застарілих «Lanos'ів»? Вже час зрозуміти — треба не «підтримувати вітчизняного виробника» (читай — давати пільги лобістам), а створювати цього виробника.

Грошова політика. Тут маємо ще одну паралель з Україною — курс фунта стерлінгів із літа «ослаб» щодо долара на 25%. З макроекономічного погляду подальше «вливання» мільяр-

дів «багатії», які мають більше 12 100 грн на місяць, віддаватимуть державі із цієї суми 15%, а все, що більше — по 20%.

Бачите відмінність? Британська влада спочатку «відкручує гайки», а потім, коли криза мине, буде їх закручувати. Причому «планка розкручування» (приблизно \$18 750 на місяць) значно вища, ніж в Україні, навіть враховуючи різницю в рівні життя. Натомість у нас хочуть одночасно крутити «податкові гайки» в різні боки. При цьому бідні на своїх 1210 грн виграють аж 65,5 грн. А багаті, як це вже було раніше, сховають прибутки в тінь.

Структурні зміни. Про них в українській економіці (яка значною мірою залежить від металургії і хімії) говорять із кінця 1980-х. Нинішня сві-

Скорочення ПДВ у Британії на 2,5% призведе до здешевшення товарів

дів в економіку Британії опускатиме фунт. Але водночас і поживлюватиме економічну активність. Тобто гроші дещо знеціняться, проте зростання прибутків надасть змогу перекрыти ці втрати. Натомість в Україні в грошовій сфері бачимо хаотичне смикання вперед-назад. У вересні гривня падає — Нацбанк незворушно спостерігає, пояснюючи це тимчасовою панікою. Потім, ігноруючи свою попередню оцінку, раптово викидає на міжбанкський ринок сотні мільйонів доларів — і повертає курс під планку 5,6 грн/долар. Після чого знову впадає в незворушність, і гривня «слабне» ще сильніше — до 7 грн/долар. При цьому від посадовців НБУ вкотре чути: в усьому винна паніка, вона мине — і все налагодиться. Однак не виключено, що завтра Нацбанк знову зміцнюватиме гривню адміністративними засобами.

Податки. В Британії населення сплатуватиме менше податків. Щось подібне хочуть запровадити і в Україні: законопроект №3416 депутатки Оксани Білозір пропонує відновити прогресивне оподаткування доходів фізичних осіб. Замість єдиного 15-відсоткового податку буде кілька градацій, прив'язаних до розміру мінімальної зарплати (з 1 грудня — це 605 грн). Ті, хто заробляє щомісяця менше двох МЗП (1210 грн), платитимуть 10%. Від двох до десяти МЗП — 10% на 1210 грн, з решти — 12,5%.

това криза — це чудовий шанс вирівняти переки в економіці, стимулюючи розвиток інших галузей. Але наша влада навіть на рівні ідей не розглядає таких можливостей.

Суспільні проекти. Британія збирається збільшити фінансування громадських об'єктів. Це відомий рецепт: ще в 30-ті роки минулого сторіччя і США, й Німеччина боролися з кризою, будуючи автостради. В Україні є чудовий привід для інфраструктурних інвестицій — Євро-2012, не кажучи вже про впровадження енергозберігальних технологій. Дороги, мости через Дніпро, аеропорти, готелі — все це потрібно збудувати до чемпіонату, й усе це працюватиме на країну і надалі. Більше того, в умовах кризи це чудова нагода убити водночас трьох зайців: витратити на будівництво менше, ніж під час докризової розкрутки цін; створити внутрішній ринок для металургів та виробників будматеріалів (щоправда, і тим, і іншим доведеться зменшити апетити — втридорога платити ніхто не буде); протидіяти безробіттю. Натомість у царині підготовки до Євро-2012 активність виявляється лише в інтригах чиновників, а справа стоїть на місці.

Як бачимо, криза не лише створює проблеми — вона відкриває можливості. Однак в Україні, на відміну від Британії, розгортається найгірша антикризова політика: відсутність політики взагалі. ■

Страхуючись ВІД КРИЗИ

АВТОР: Валентина Кузик

Серед продуктів страхових компаній є кілька, особливо актуальних під час кризи. Правда, тільки теоретично

Перший морозний день осені до всього видався ще й вітряним. Йдучи до страхової компанії, уявляю, як має виглядати людина, у котрої іпотечний кредит у доларах, депозит у банку «під мораторієм» і хвиля скорочень на роботі.

Щільніше загортаюся в картуату шаль, відчиняю двері цього офісу, розуміючи: вигляд маю як треба — змерзла й із розпачем в очах.

— Я би хотіла застрахувати свій кредит від невиплати. — Кажу прямо, як і годиться при вирішенні серйозних питань.

— Дівчино, що ви таке кажете, — дивується страховий агент. Жодна страхова зараз не візьметься за таке! Це ж стовідсотковий ризик для нас! Завтра вас звільнять із роботи й нам доведеться за вас кредит виплачувати, чи ви при своєму глузді?

— Але ж у вас на сайті написано, що ви таку послугу надаєте, — не відступаю.

— На сайті багато чого може бути написано, та я вам кажу — немає такої страховки. Іч чого закортілося... — кпив із мене страховик, на котрого я, за роллю, поклала останні надії.

НАСТРАХАНІ СТРАХОВИКИ

Компаній, котрі страхують фінансові ризики фізичних осіб тільки в теорії, **Тижню** вдалося відшукати одразу кілька. В одних категорично відмовляли, навіть не дослуховуючи «слізної» історії про заморожені депозити, кредитні зобов'язання та захмарні курси валют. У інших — ухилиючись від прямої відповіді, сумлінні консультанти довго пояснювали, що за такими програмами зараз не страхують, а страховий платіж, навіть якби компанія пішла мені назустріч, виявився би захмарним. У підсумку, домовитися полюбовно не вдалося у жодній із компаній. Тобто де-факто такої послуги на ринку... просто немає. «Багато хто хотів би так застрахуватися», — співчутливо теоретизує Костянтин, консультант зі страхових продуктів компанії «Оранта». — «Проте якщо ви завтра втратите роботу, а долар коштуватиме 10 грн, і таких, як

ви — тисячі, тоді страхова просто збанкрутує!»

Безробіття й безгрошів'я — біда, та не катастрофа. Застраховавши, наприклад, життя позичальника, можна бути певним — СК виплатить банкові все до решти. У разі настання страхового випадку, звісно. «Цей поліс підійде тим сім'ям, де працює, приміром, тільки чоловік, на нього оформлено кредит. Тож у разі чого... страхова потурбується про родину, виплативши решту кредиту» — уникаючи «фатальних» слів пояснили нам у «ПЗУ Україна», куди кореспондент **Тижня** прийшла як клієнт за полісом страхування життя позичальника. Якщо зважитися на таку страховку, звертайте увагу не тільки на тарифні ставки, а передовсім на те, що саме вважають страховим випадком. Деякі компанії обумовлюють у договорі лише смерть через нещасний випадок, інші — навіть інвалідність I, II та III груп, а також смерть з будь-яких причин.

ДЕПОЗИТНИЙ ПЕРЕСТРАХ

«Страхування депозитів» — звучить гордо й інтригує. Передовсім з огляду на одіозний мораторій НБУ, котрий досі не дає можливості вкладникам забрати з банків свої кривні. Сплативши страховій компанії 0,43% — 2,98% від тіла депозиту (залежно від банку та терміну дії договору страхування), можете бути упевнені, що вклад майже у вашій кишені.

«Майже», тому що страховик не допоможе забрати гроші просто зараз — треба дочекатися... банкрутства банку. Тільки це визнано страховим випадком згідно з договором. На думку Дмитра Маруженка, директора департаменту андеррайтингу та перестрахування СК «Провідна», «впровадження такого продукту — радше PR-хід окремих компаній у період кризи, аніж реальне бажання запропоувати якісний, добре прорахований за ризиками й економічно доцільний продукт».

Більшість страховиків, котрих опитав **Тиждень**, вважають такий вид страхування недоцільним для тих, у кого депозит не перевищує 150 тис. грн (адже повернення його в разі банкрутства банку забезпечить Фонд гарантування вкладів). Зокрема, Антон Тютюн, заступник голови Правління ВАТ «БТА Банк» переконаний, що саме Фонд «є основним інструментом хеджування ризиків вкладників», а шукати потрібно не страховика, який

вбереже й порятує депозит, а надійний банк, котрий не збанкрутує. Щоправда Олександр Філонюк, президент Ліги страхових організацій України, застерігає від орієнтації в цій справі на рейтинги банків: «У кризові часи це не може бути показником надійності».

Андрій Неїжко, керівник відділу продажів СК «Життя», що також має справу й із фінансовими ризиками, прогнозує, що процедура повернення коштів страховиком значно швидша, аніж Фондом, а тому послуга буде корисною тим, хто хоче уникнути паперової тяганини після банкрутства банку. Як і тим, хто тримає на депозитах більшу, ніж «гарантована», суму.

ВІЛЬНЕ ПЛАВАННЯ

«Страхова компанія — це не благодійна організація» — відрубав консультант однієї з провідних компаній. «Шутити ізвольте» — іронізували в іншій. А даремно... Адже російські страховики, скажімо, вже розробляють новий страховий продукт — «страхування від звільнення», вважаючи чинну систему державного соціального страхування на випадок безробіття малоефективною. Українські страховики поки до такої інновації не готові. «Не думаю, що зараз на часі впровадження нових послуг. Страховики радше оптимізуватимуть і покращуватимуть сервісні складові вже чинних видів страхування», — міркує Ольга Шинкаренко, перший заступник голови правління СК «Нова». Натомість пан Філонюк вважає страхування від звільнення дуже перспективним видом і очікує його появи в Україні, проте... після стабілізації економічної ситуації, адже наразі такий продукт є невиправдано ризиковим для страховиків.

«Чомуś оце тепер лише воляють — «застрахуйте, бо звільняють. А де ж ви раніше були, коли на роботу влаштувалися?» — присоромлював мене співробітник страхової. Довелося йти ні з чим із чергового офісу, котрий «гарантує виплати».

У попередньому числі **Тижня** ми писали про топ-3 фобій українців періоду економічної кризи. Серед них — втрата роботи та заощаджень і зниження рівня життя. Як виявилось, з більшістю страхів доведеться боротися самотужки, бо навіть страхові компанії можуть боїтися. ■

АНТИКРИЗОВЕ СТРАХУВАННЯ

ПОСЛУГИ, АКТУАЛЬНІ ЗА УМОВ ЕКОНОМІЧНОЇ СКРУТИ

СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ

СТРАХОВІ ТРАДИЦІЇ
ФІНАНСОВА ГРУПА
ПРИЄМНЕ ВІДЧУТТЯ СПОКОЮ

0,43–2,98% суми депозиту залежно від банку та терміну дії договору страхування від 1 до 12 місяців

СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ПОЗИЧАЛЬНИКА КРЕДИТНИХ УСТАНОВ (сума кредиту 100 000 грн)

PZU Україна

Щорічні виплати із можливістю подовження терміну договору; тариф залежить від банку, віку та статі позичальника; 0,0054–0,00911% страхової суми — щорічний тариф, залежно від обумовлених страхових випадків

ЕТАЛОН СТРАХОВА КОМПАНІЯ

0,003813% страхової суми (серед ризиків — смерть тільки від нещасного випадку, інвалідність I-III груп)

ЮПІТЕР Vienna Insurance Group

тариф залежить від статі позичальника-0,0065-0,007% щорічно від страхової суми

FORTIS

Фортіс Страхування Життя Україна

Тариф 0,005% незалежно від віку та статі (ризиків — смерть з будь-якої причини, інвалідність I-III груп)

СТРАХУВАННЯ ВІД ЗВІЛЬНЕННЯ (ВІД ВТРАТИ ДОХОДУ)

Не надає жодна компанія в Україні

Індійська рулетка

На відбудову культового готелю «Тадж-Махал» знадобиться щонайменше рік і \$100 млн.

ФОТО: REUTERS

посміхнулися та вперше виявили хоч якісь емоції за 60 годин, що минули від початку терактів, які назажди позбавили Мумбаї звання одного з безпечних міст світу.

Терор не вперше завітав у місто. Вибухи лунають на вулицях Мумбаї (до 1995-го — Бомбей) практично щороку. Найкрававішою дотепер була серія вибухів 12 березня 1993 року. Тоді загинули 257 осіб, більше тисячі отримали поранення. Цього разу жертв менше, але піар-ефект від терористичної операції виявився значно більшим, адже цілком терористів було ціле місто.

ПОЧАТОК ЖАХУ

Мумбаї, фінансовий центр Азії та столиця індустрії розваг Індії, 26 листопада стало місцем найстрашнішої атаки терористів після нью-йоркських терактів 11 вересня 2001 року. Група, за даними індійської влади, з десяти ісламських терористів взяла місто у заручники аж на 60 годин. Операцію планували два місяці, і їй передувала розвідка. Терористи потрапили до міста морем — на шлюпках чи гумових човнах. Зараз медіа дізнаються все більше деталей і намагаються реконструювати сценарій жахливого теракту.

Власник відомої 108-річної кав'ярні Safe Leopold Фіранг розповідає: «Все почалося о 21:30 у середу. В нас було близько 40 відвідувачів. Ми (власники) дивилися на першому поверсі матч із крикету між Англією та Індією. Один із моїх офіціантів побачив хлопця в джинсах із важкою сумкою, який стояв біля кафе та напружено розмовляв по мобільному телефону. Він міг би спокійно робити це, сидячи всередині. Але коли зайшов до кав'ярні, то проминув касу й кинув ручну гранату. Всі запанікували. Він почав стріляти навмання. Я зателефонував до поліцейського відділку, який знаходиться буквально за кілька метрів. Та коли прибули поліцейські, терорист уже побіг до готелю «Тадж-Махал». По дорозі він застрелив кількох торговців».

Фіранг показує на вирву в підлозі: «Це від вибуху гранати. Поди-

АВТОР: Ніведіта Нагпал, спеціально для **Тижня**, Мумбаї

**Терористи
розгромили
фінансову столицю
Індії Мумбаї**

Після серії вибухів та пострілів запала неприродна тиша. Пролунав голос: «Нікого живого». Снайпери з Національної гвардії безпеки (NSG)

Власник кав'ярні Фіранга показує слід від кулі. На його очах загинуло 7 людей

віться на сліди від пострілів». У кав'ярні вже навели лад та позмивали сліди крові, але розбиті шибки були красномовні. «Я подумав, що це якісь бандитські розборки. Але коли ввімкнув новини, то зрозумів, що відбувається. Я упізнав і того хлопця, коли його обличчя з'явилося на екрані. Це він стояв біля кафе та

Терористи шукали людей з американськими, британськими та ізраїльськими паспортами. У комплексі «Наріман Гауз» біля готелю вони взяли в заручники єврейську громаду та вбили рабина з дружиною, які щойно прибули до Індії із США. Поліція не розголошує інформацію про тих, хто врятувався,

Американське ФБР, британська М-16 та індійська влада тепер розгадують загадку: «Хто наступний попаде під атаку терористів?»

розпочав це все», — каже власник Cafe Leopold. Він показує сумки, які залишили відвідувачі його закладу. По них ніхто не повернувся, тож Фірангу довелося контактувати з посольствами, щоб речі передали родичами. У кав'ярні загинули п'ять індійців та два іноземці — два офіціанти та п'ять відвідувачів. Коли я вирушаю до «Тадж-Махалу», Фіранг попереджає: «Будьте обережні, стрілянина триває».

ГОТЕЛЬ-ПАСТКА

На іншому кінці міста об'єктом нападу щонайменше п'яти терористів став інший п'ятизірковий готель — «Оберой-Трайидент». Майже 140 заручників вийшли з нього, травмовані спогадами. Один британський бізнесмен провів під ліжком 16 годин, поки його не врятували командос. Іншим пощастило менше. Дружина одного бізнесмена під час теракту вечеряла у ресторані готелю Tiffin. Вона відіслала чоловікові SMS, а потім її телефон замовк.

оскільки є підозра, що в місті можуть переховуватись інші терористи.

Тим часом кількість знайдених тіл уже сягнула 172. У моргах лікарень ідентифікують тіла загиблих. У приватному «Бомбейському шпиталі» перебуває на лікуванні 21 поранений іноземець. Коли я заходила до медичної установи, родичам якраз передавали тіло японського громадянина. Американка Андоліна Ваогота вже одужала. Вона прибула до Мумбаї, щоб прослухати курс медитації та взяти участь у традиційному мумбайському марафоні, і все ще хоче повернутися до міста. Британка Діана Мерфі, яка лежить в іншому шпиталі — «Джаслок», каже, що з нею все гаразд, і місцева влада поводитися з іноземцями добре. Вона ще не знає, що її чоловік у критичному стані.

ХТО НАСТУПНИЙ?

Чому терористи захопили місто в заручники, якщо вони не вису-

вали жодних вимог? Затриманий 21-річний терорист Азам Амір Касаб заявив: «Ми хотіли, щоб світ дізнався про нас». Його утримують у шпиталі «Наір», де він припинив їсти, щоб уникнути тортур. У цій операції дуже помітний слід ісламської фундаменталістської групи «Аль-Каїда». Її цілями були іноземні громадяни та шикарні готелі. Культовий готель «Тадж-Махал» після бойових дій та пожежі доведеться близько року відбудовувати, а загальна вартість робіт становитиме до \$100 млн. Заарештований терорист зізнався: «Ми хотіли висадити в повітря готель так, як ми зробили з «Марріоттом» в Ісламабаді». Вони прагнули стати відомими у світі — і це їм вдалося. Але наслідки терору жахливі. В місті тривають похорони, а ті, хто пережив трагедію, потребують консультацій психологів.

У причетності до жорсткої терористичної атаки підозрюють також індійських мусульман. Загалом світ шукає відповіді на запитання. Американське ФБР, британська М-16 та індійська влада тепер розгадують загадку: «Хто наступний?», адже якщо така атака могла статися в Мумбаї, то так само може бути атакване й будь-яке інше місто світу. ■

версії

Пакистанський слід

Припущення про зв'язок терористів із Пакистаном, давнім ворогом Індії, лунали одразу після перших пострілів у Мумбаї. Коли індійські поліцейські схопили Азема Аміра Касаба, той зізнався, що народився у пакистанській провінції Пенджаб та проходив підготовку в Пакистані у таборі організації «Лашкар-і-Тайба». Ісламабад заперечив будь-яку причетність до терактів та попередив, що не можна дозволяти «негідникам» розпалювати суперечки між сусідами. Офіційним заявам можна вірити, бо пакистанський уряд уже давно веде боротьбу проти ісламістів. Тим не менше, Індія вимагає у Пакистану видати 20 підозрюваних в організації терактів. За словами індійського міністра закордонних справ Пранаба Мукерджі, їхні імена згадано у формальному протесті, який індійські дипломати вручили своїм пакистанським колегам.

БІГТИ ЧИ НЕ БІГТИ

Тих, хто може виконати нормативи по «фізрі», менше з року в рік

АВТОР: Галина Корба

Уряд опікується шкільною фізкультурою

Місяць тому інформаційні стрічки світових агентств облетіла новина: «Уряд України заборонив кроси». Такого надзвичайного заходу потребувала надзвичайна ситуація — за страшним збігом, із початку нинішнього навчального року на уроках фізкультури померли п'ятеро учнів різного віку — 12-річна дівчинка в Чернівцях, 15-річний хлопець у Запоріжжі та його ровесник у Луцьку, на змаганнях із тхеквондо

загинув 13-річний мешканець Дніпродзержинська. Останньою краплею стала смерть п'ятикласника на Львівщині.

ФІЗКУЛЬТУРА НЕ МУШТРА

Відтак 5 листопада Кабмін видав постанову, якою визнавав нечинною її попередницю від 15 січня 1996 року №80, де були визначені норми оцінювання фізичної підготовки учнів та студентів. Утім, і в більш важливих речах уряд каже «а» й забуває про «б» — нових нормативів досі немає і навряд чи вони незабаром з'являться.

З острахом пробираюся вузькими шкільними коридорами, які ведуть до спортзалу. Завдання нелегке, оскільки мене повсякчас на-

магаються збити з ніг маленькі розбишаки з шостих та п'ятих класів. То тулячись до стіни, то маневруючи поміж учнями, які проносяться повз мене з явно ненормативною швидкістю, врешті дістаюся місця призначення. За 10 хвилин у Галини Пашегорьєвої, вчительки фізкультури загальноосвітньої школи №69 міста Львова, розпочнеться урок. На її думку, зменшення нормативів є більше ніж позитивним кроком у фізичному вихованні дітей: «Фізкультура — це не муштра, ми не в армії. Урок має бути розвантаженням і приносити задоволення, тоді заняття йтиме на користь дітям».

Як стверджує Галина Миколаївна, перегляд попередніх норм дуже актуальний. Дітям усе важче

виконувати завдання, які ставить перед ними шкільна система. Для прикладу, щоб отримати оцінку «відмінно» за біг на витривалість, п'ятикласникові потрібно було подолати 1500 метрів за 7 хвилин і 5 секунд, десятикласникові ту саму відстань — за 5 хвилин 45 секунд. Серед інших нормативів, які Кабмін начебто визнав нечинними, але які й надалі практикують у школах — відтискання від підлоги, яких п'ятикласникові на «відмінно» треба зробити 28, десятикласникові — 37, а студентів — 44. Я, звісно, боюся

скеровують до спеціальної чи підготовчої групи здоров'я, де, відповідно, менше навантаження.

КОМП'ЮТЕРНА ХВОРОБА

Пані Тетяна переконана, що справжньої шкоди завдають не фізичні навантаження, а неправильне харчування, екологічні негаразди, стреси, далеко не здоровий спосіб життя дітей. «Знаєте, як стверджують наші невропатологи? Кажуть, що через ці комп'ютери кожному другу дитину треба ставити на облік. Учня потрібно рухатися, вони ростуть, міц-

ків чи після трагічних подій, а щодва-три роки. А реально покращити стан фізичної підготовки школярів могли б різноманітні гуртки й секції, якби тренери приходили до школи та займалися з дітьми залежно від їхніх бажань і зацікавлень. Учителька шкодує, що їхній спортзал не обладнаний тренажерами, що могли б зробити уроки продуктивнішими й цікавішими: «Адже, загалом, дітям фізкультура подобається, особливо в молодших класах».

У цьому я змогла переконатися вже за кілька хвилин. Навколо мене зібралася зграйка зацікавлених п'ятикласників, тих самих, яким ще півгодини тому дивом не вдалося збити мене з ніг. Усі в один голос запевнили, що вони страшенно люблять бігати й стрибати, а найбільше полюбляють, цитую, «стрибки через козла». Своєю чергою, Лесик Урбан, учень 10-го класу, ставить досить прохолодно до послаблення вимог до фізичної підготовки. «Ті нормативи були можливі й реальні, все залежить, як до них підходити», — каже він. Але Галина Миколаївна виправляє його: насправді відмінних оцінок із нині забороненого бігу були лічені одиниці. Тому урядова постанова ще й урятувала багатьох його однокласників від погіршення остаточного результату в шкільному атестаті. ■

Дітям усе важче виконувати завдання, які ставить перед ними шкільна система

применшити рівень моєї фізичної підготовки, але, здається, навіть із п'ятикласниками конкурувати не здатна.

Загалом «після постанови» особливих змін в організації навчання немає, уроки відбуваються так само двічі на тиждень, діти займаються як завжди: хлопці грають у баскетбол, а в дівчат — гімнастика. До змін належить скасування раніше обов'язкових нормативів із бігу на швидкість та витривалість. Усі інші — стрибки, відтискання, спортивна хода, вправи на гнучкість, учні, як і раніше, складатимуть наприкінці навчального семестру. Адже наразі школі не запропонували жодної альтернативи з проведення уроку фізкультури. Хоча з'явилася ранкова розминка, яку проводять у класах щоранку, перед початком уроків. Крім того, всім учням у примусовому порядку рекомендували пройти повне медичне обстеження, з кардіограмою та енцефалограмою: вірогідні вади здоров'я виявляють саме під час таких обстежень. «Насправді масових відхилень як таких немає, все це суто індивідуальне, на розвиток патологій впливає чимало чинників, а стреси та додаткові навантаження лише сприяють хворобі», — розповідає **Тижню** Тетяна Волощук, дитячий кардіолог львівської дитячої поліклініки від 4-ї комунальної міської лікарні. На думку Тетяни Анатоліївни, більшості з тих, хто приходить до неї «за звільненням», фізкультура зашкодити не може. А за наявності певних проблем учнів

ніють, у них багато енергії, просто не треба замінювати оздоровчі вправи тестами, які не кожен дорослий виконає. Завдання школи — виховувати не олімпійців, а здорових людей».

Утім, за твердженням лікарів, кількість тих, кому під силу повне навантаження на шкільній «фізрі», невідмінно зменшується з року в рік. Діти погано харчуються, віддають перевагу фаст-фуду, просиджують багато часу за комп'ютером, не гуляють на вулиці достатньо часу. Тому насправді нормативи варто було б переглядати не через 12 ро-

ЗАБОРОНЕНІ НОРМАТИВИ

ЧИ ШВИДШИЙ ТИ ЗА П'ЯТИКЛАСНИКА? (5-й клас, 11 років)

БІГ НА ВИТРИВАЛІСТЬ 1500 М; ХВ, СЕК

5	4	3	2	1
7,05	7,45	8,25	9,05	9,45

5	4	3	2	1
8,15	8,55	9,40	10,25	11,05

ВІДТИСКАННЯ; РАЗІВ

5	4	3	2	1
28	23	18	13	8

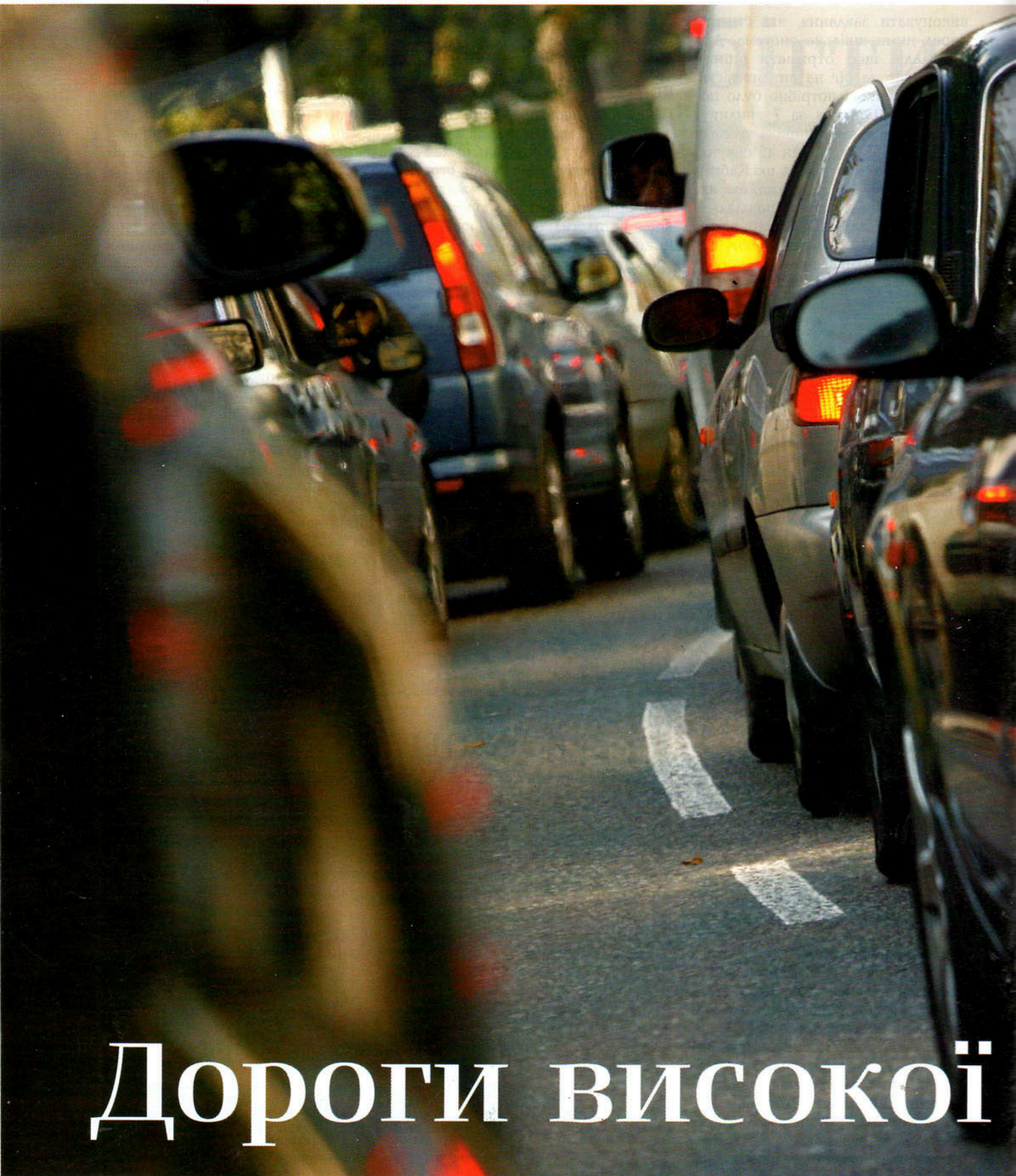
5	4	3	2	1
15	12	8	5	2

БІГ НА ШВИДКІСТЬ 60 М; СЕК

5	4	3	2	1
9,2	10,1	11,1	12,1	13

5	4	3	2	1
10,2	11,0	11,8	12,6	13,4

До скасування цих нормативів їх виконання оцінювали за п'ятибальною системою

Дороги високої

Про корки на шляхах і людей у корках

Незважаючи на (обгрунтовані) аргументи, що головною причиною затворів на дорогах є занадто велика кількість машин та непропорційно маленька ширина й довжина автошляхів, усе ж таки ми стверджуємо — корок, це феномен насамперед культурний. Ніякі математика, фізика чи психологія не здатні проілюструвати це краще, ніж егоманіяк (або, простіше кажучи, дурень), що влітає на червоне світло на перехрестя, і, зупинившись, ефектно блокує рух по всіх чотирьох напрямках для сотень, якщо не тисяч машин.

ЗМІСТ:

ЗАТОРИ В ГОЛОВАХ

Психотипи водіїв:
від «пациків» до «мажорів»
СТОР. 42

МАТЕМАТИКА КОРКІВ

Ігри, в які грають власники
засобів пересування
СТОР. 44

ЦІНА ТЯГНУЧКИ

Скільки грошей вилітає
у вихлопну трубу
СТОР. 46

ПОМАЛУ ЇДЬ, ДАЛІ ЗАЇДЕШ

Автомобіліст платить двічі
СТОР. 46

«ЖИВИ ШВИДКО, ПОМРИ МОЛОДИМ»

Трохи оптимізму
від американських митців
СТОР. 48 ►

Затори в головах

АВТОР: Анна Бабінець

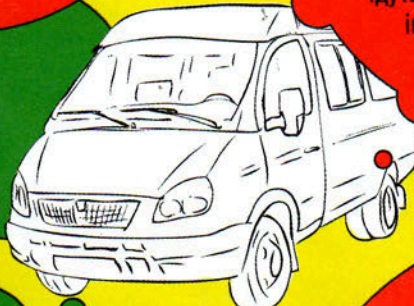
Тиждень досліджував психологію українських водіїв

АВТОТИПИ

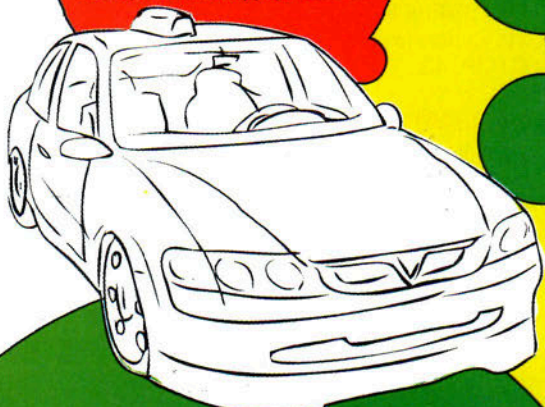
Тиждень розробив власний класифікатор водіїв за стилем поведінки на дорогах.

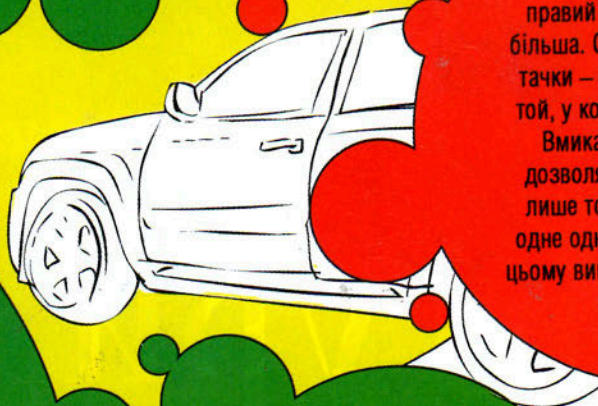
«Пацики» на «Ланосах»
та дев'ятках із високими задніми ресорами – за поведінкою цю групу водіїв можна назвати «вершники без гильви». Судячи з усього, підвищений гормональний рівень геть відбиває здатність до оцінки ситуацій на дорогах.

Маршрутники – про більшість цих шоферів можна сказати таке – або вони не знають правил руху взагалі, або клали на них моторний болт. Ці кораблі міської пустелі їдуть, не звертаючи увагу на інших учасників руху.

Таксисти – наполегливо намагаються наздогнати довгу гривню. Через це їх маневри викликають шалену вербальну реакцію сусідів по трасі. Реакція не для друку, звісно.

Великі джипи – на дорозі правий той, у кого машина більша. Схожий клас – дорогі тачки – на дорозі має рацію той, у кого машина дорожча. Вмикати повороти їм не дозволяє статус. Проблема лише тоді, коли вони б'ють одне одного. Хто переможе в цьому випадку, може вирішити лише ксива.

Нормальні люди – дякувати Богові, таких більшість. Ці й пропустити вперед можуть, і коли є 300 метрів вільної дороги, не розганяються до 120 км/год.

«А» нями мені додому надійшов лист із фотографією мого авта. Там також були дані про час і місце, де я їхав зі швидкістю 86 км/год, хоча потрібно було 50. Тепер от іду заплатити 300 грн штрафу, бо він зростатиме», — розповідає Віталій Григорович Опанасенко, який відрекомендовується **Тижню** просто як «Григорович». Йому 59 років, 40 з яких він провів за кермом. Пам'ятає часи, коли «на дорогах було три «Волги», тому отримувати фото своєї машини з купою зафіксованих даних для нього трохи дивно.

Григорович отримав посвідчення водія 1968 року. «Ви знаєте, як нас учили! Я півроку ходив на курси. Кожного заняття нам повторювали, що найголовніше у водійському ремеслі — завжди попереджати про будь-який маневр, який збираєшся зробити. А зараз, подивіться! Хлопчики-козачки думають, що попереджати про поворот — це взагалі зайве», — обурюється Віталій Григорович. І додає, що останніми роками на шляхах з'явилися багато новачків, які не можуть чи не хочуть розуміти законів дороги. Окрема категорія — молоді жінки. Хоча загалом у водія немає претензій до жінок, іноді вони поводяться, як на світській вечірці, де їм мають поступитися місцем. «Але ж на дорозі всі рівні! Тут єдині правила», — каже Григорович.

Інші водії розповідають, що жінки зазвичай обережніше водять авто, проте вони більш схильні «покривлятися» за кермом. «От я ніколи не бачив, щоб чоловік показував непристойні жести тим, хто його «підрізав» чи не пропустив. А жінки регулярно так роблять», — ділиться своїми спостереженнями 50-річний Василь Чернявський із Дніпропетровська. За роки, які працює водієм, він кермував десятками автівок — від «Таврії» до Mercedes'a, і впевнений, що машина змінює людину. «На дорозі ти, як у мушлі. Ніхто не знає — великий ти чи маленький, чим займаєшся, що вмєш. Тому водії такі агресивні — лаються один з одним. Але, зауважте, ніколи не виходять

назовні. Зачиняють віконце та їдуть далі», — філософствує пан Василь.

За спостереженнями водіїв із багаторічним стажем, варварство й хамство на шляхах з'явилися відносно недавно — «як трохи люди обжилися». Виходить, гроші зіпсували наш люд.

ДІАГНОЗ — «МАЖОРСТВО»

Усі досвідчені водії, з якими спілкувався **Тиждень**, апелюють до порядності, точніше, до її відсутності у колег по дорозі. Не надто досвідчені люди, які керують автівками лише кілька років, частіше вживають слово «мажори». Кажуть, усі неприємності саме від них.

«Мажори — це не тільки сини багатих батьків. Це всі ті, хто може подзвонити куди треба і кому нічого не буде за будь-яке порушення. Так само поводяться іноді й самі даіш-

спостереженнями Василя Чернявського, відтоді, як штрафи зросли, на дніпропетровських дорогах стало значно спокійніше. Якщо раніше співвідношення «нормальні водії / зірвіголови» було десь «50 на 50», тепер це «90 на 10». Звісно, треба зважати на первинний шок.

«Я думаю, дуже добре, що це підвищення припало на пік розмов про фінансову кризу. Це справді може суттєво змінити ситуацію на дорогах», — вважає психолог Олена Донченко, завідувачка лабораторією з психології мас та організацій Інституту соціальної та політичної психології. Вона каже, що культура поведінки на шляхах відображає загальну культуру суспільства. Водії їздять на червоне світло, а перехожі ходять на те ж червоне світло. Тепер кожен має шанс «переформатуватися». Пані Донченко прогнозує, що коли лю-

дина навчиться стримуватися в швидкості, вона загалом стане вихованішою та відповідальнішою.

Менш оптимістичну думку щодо виправлення ситуації за допомогою гривні має В'ячеслав Казимиренко. «Покарання ні-

коли не змінює психології, — каже він. — У людини завжди є бажання ризикнути. Нашому суспільству на цьому етапі розвитку це взагалі дуже притаманне».

Культурних водіїв побільшає тоді, коли їх справді побільшає, вважає пан Казимиренко. «Коли люди отримали доступ до кредитів, їх узяли зокрема й ті, кого можна умовно зарахувати до середнього класу. Я кажу не так про заробіток, як про виховання. Вони розуміють, що таке відповідальність, і послугуються своїми життєвими принципами й на дорозі. Ситуація стане кращою, коли вони переможуть кількісно», — резюмує психолог.

Вважати, що хамство на дорогах уже в минулому, можна хіба тоді, коли водій стане просто різновидом перехожого, упевнена Олена Донченко. На її думку, все до того йде: дехто користується машиною на вихідні, а в будні їздить на метро. Коли більшість розумітиме, що авто — це не привілей, а лише засіб дістатися з точки А в точку Б, пересуватися нашими дорогами стане не тільки безпечніше, але й приємніше. ■

Покарання ніколи не змінює психології. У людини завжди є бажання ризикнути

ники, на приватних авто. Їдуть на червоне світло чи повертають там, де не можна. Хто ж їх зупинить? Вони теж мажори», — каже 25-річний Ігор, який має шестирічний водійський стаж.

Голова Асоціації практикуючих психологів та психотерапевтів В'ячеслав Казимиренко каже, що «мажорство» — це взагалі найболючіша хвороба українського суспільства. «Це виявляється в усіх сферах суспільного життя, а на дорогах — особливо. Бо тут дуже важливо дотримуватися правил», — розповідає **Тижню** психолог і автолюбитель — кермує з 1965 року. На його думку, українське суспільство просто має перехворіти на «мажорство». «В нас зараз такий етап розвитку, багатьом «з нічого» хочеться бути одразу всім. Це на всьому пострадянському просторі, зокрема й у нас», — каже пан Казимиренко.

ГРИВНЕЮ ПО ХАМСТВУ

Два тижні тому в Україні відбулася подія, яка може докорінно змінити поведінку водіїв на шляхах — у багаті разів підвищено штрафи. За

Математика корків

АВТОР: Анатолій Бондаренко

Затори на дорогах моделюють за допомогою теорії ігор, мереж та фізики рідин

Ранок, година пік. Близько двох кілометрів Броварського проспекту в напрямку центру Києва — затор. Він утворюється біля світлофора, що регулює поворот праворуч, у бік Троєщини, одразу після станції метро «Дарниця». Якийсь водій не витримує, виїжджає на крайню зустрічну смугу, і з увімкненими «аварійками» їде вперед, об'їжджаючи корок. За ним ще один, під прикриттям, потім ще. Нарешті після кількох машин водій чорного «кольта», що стоїть переді мною, вистромлює у вікно середній палець. Цей салют адресований десяткам машин, що намагаються, порушуючи правила, але швидко, подолати затор. Потім на світлофорі вони гальмують усіх інших, намагаючись влізти назад у колону, без черги.

ПОРУШУВАТИ ЧИ НІ?

Це — класичний випадок «дилеми в'язня» з багатьма учасниками, один з найпоширеніших прикладів математичної теорії ігор. У кожного водія є вибір: або поводитися за правилами, або їхати по зустрічній. Найбільшу вигоду всі учасники могли б отримати, якби вони не намагалися у будь-що проскочити корок, тоді середня швидкість руху — максимальна. Разом з тим найсильніше учасник цієї «гри» може втратити, якщо знайдеться кілька «козлів-провокаторів», які поведуть за собою на порушення ще з десяток водіїв. Вони, якщо їх не зловить інспектор ДАІ, проїдуть швидше, а всі інші автівки значно загальмують свій хід.

Тому оптимальною, хоч і не найбільш вигідною стратегією є виїздити на зустрічну й порушувати самому. При цьому, чим більше людей так роблять, тим меншим для них буде загальний виграш у часі.

Для того, щоб вигода в ситуації з «дилемою в'язнів» була максимальна для всіх учасників, а це відбувається у випадку, коли всі діють за правилами, потрібен трохи вищий рівень свідомості, ніж є на дорогах міста зараз.

АНАТОМІЯ ЗАТОРІВ

Загальноновизнаної теорії виникнення заторів досі немає, однак окремі аспекти того, як вони народжуються й зникають, уже встановлені. Крім аналізу окремих моделей поведінки за допомогою теорії ігор, для опису корків часто використовують аналогії з фізики. Так, потік машин розглядають як потік рідини, із застосуванням відповідних рівнянь для її руху.

Ще 15 років тому з'явилася математична модель, що стверджує — корки можуть виникати не лише у місцях звуження дороги або поруч із перешкодами, наприклад, поблизу машин, які потрапили в аварію. За достатньої щільності потоку вони з'являються на рівному місці — один водій трохи зменшує хід, інший тисне на гальмо сильніше, щоб не допустити зіткнення, наступний ще сильніше — й ось уже корок готовий. Затор не постійний, а зона, в якій швидкість машин тимчасово дорівнює нулю, біжить подібно до хвилі в бік, протилежний рухові. Швидкість такої стоп-хвилі, згідно з експериментами, приблизно вдвічі менша, ніж швидкість потоку машин.

Нещодавно група японських дослідників експериментально підтвердила цю модель. Вони пустили групу з кількох десятків машин по колу. Кожному водієві було наказано рухатися зі швидкістю 60 км/год. За деякий час, у зв'язку з незначними відмінностями в стилі водіння учасни-

ків, як і було передбачено моделлю, почали утворюватися затори або стоп-хвилі, що за кілька секунд розсмоктувалися.

Спосіб боротьби з подібними перешкодами є. Однак, як і в разі ситуацій на кшталт «дилеми в'язнів», для цього необхідний вищий рівень культури водіїв.

СПРОБУЙ САМ

Інженер Вільям Бетті, проживаючи в Сієтлі, по дорозі на роботу розробив спосіб запобігання заторам. Він рекомендує стиль водіння, протилежний до того, як їздить значна частина українців.

Бетті зауважив, що учасники руху, які постійно газують та притискаються до машини попереду, щоб не дати можливості іншим влізти перед ними, й ті, хто часто змінює смуги, щоб просунути хоча б на два-три метри далі, збільшують величину затору, а також ширину стоп-хвилі, яка рухається в напрямку, протилежному рухові. Такий нервовий стиль призводить до того, що затори стають ще більші, а разом з ними зростає й роздратування водіїв.

Натомість, під'їжджаючи одного разу ввечері до затору, Бетті спробував їхати повільніше, залишаючи поперед себе великий порожній простір — у кілька десятків метрів — і намагався не використовувати гальма взагалі. Він розраховував свою швидкість так, щоб під'їжджати до початку затору в мить, коли остання машина починала рухатися. Для цього потрібно їхати з середньою швидкістю, з якою йде весь потік, і не звертати уваги, навіть якщо машини збоку спробують влізти на порожнє місце попереду вас. Проїхавши таким чином півгодини, Бетті з'ясував, що значний відривок шляху позаду нього рівномірно заповнений машинами, а на сусідніх смугах — затори. Дії однієї людини змогли знищити значну кількість стоп-хвиль!

У подальшому, як показали його експерименти, кілька людей із подібним стилем водіння можуть «розгладити» дорогу на багато кілометрів уперед і назад. Найскладніше, з психологічного погляду, поламати модель поведінки, за якою якщо ти пропускаєш когось поперед себе, на порожній простір, ти — лузер, лох.

ЦІНА АНАРХІЇ

Складно повірити, але, як підтвердило цьогорічне дослідження групи вчених із Кореї та США, інколи у великих містах варто не будувати нові дороги, а навпаки, частину закрити. Рух ними призводить до створення заторів, що можна визначити за допомогою комп'ютерного моделювання.

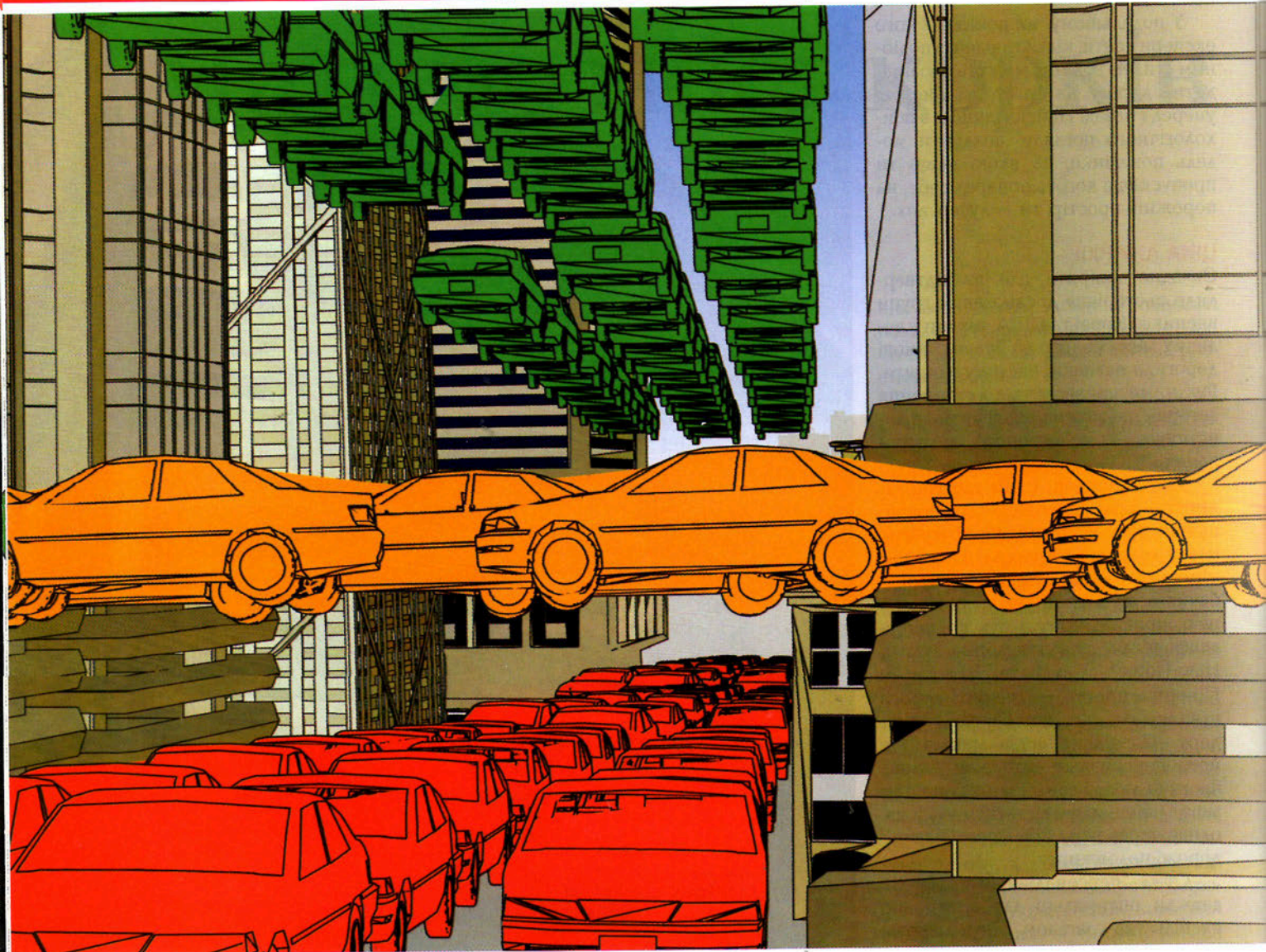
Так, у Лондоні є сім шляхів, закриття яких призведе до покращення руху в місті. Цей ефект має назву «парадокс Браеса», за іменем німецького математика, який передбачив його в кінці 1960-х років. До речі, приклади, коли рух покращувався після закриття доріг, були в Нью-Йорку, Сеулі та Штутгарті. Причина проста — закриті дороги створювали занадто багато гармидеру. Поведінка водія максимізує його персональні інтереси: менша частина людей завдяки цим дорогам могла найшвидше дістатися до місця, однак через це для більшості час подорожі подовжився.

Отже, персональні інтереси не завжди оптимальні для групи або суспільства загалом. Водії, котрі їдуть зустрічною і зрештою гальмують весь потік, або нервові власники автовок, які притискаються щонайщільніше до сусідів попереду, щоби не пустити інших, і створюють ще більшу тягучку, — теж тому приклади. Є спеціальне поняття «ціна анархії». Ціна, яку суспільство платить лише тому, що окремі його представники не можуть скоординувати своїх дій.

Знову Броварський проспект, той самий поворот на Тросцину. Година пік, але корку немає. Порушник, який вискочив на зустрічну на сріблястому Mitsubishi, повільно, задкуючи, їде на майданчик посеред дороги, перед мостом на Дарницю. Так само повільно до нього наближається машина ДАІ з увімкненими проблісковими маячками. Цього разу, схоже, водій обрав не найоптимальнішу стратегію. ■

Корк на мосту Метро у Києві — місце де можна спостерігати приклади з теорії ігор

Помалу їдь, далі заїдеш

АВТОР: Дмитро Губенко

Справедливих систем боротьби з заторами не буває

Найгіршими заторами у світі, за версією американського журналу Time, може похвалитися бразильське Сан-Паулу. 9 травня 2008 року місто встановило своєрідний рекорд: корки розтяглися на 266 із 835-ти кілометрів вулиць, за якими ведеться спостереження. Для

жителів Сан-Паулу нормою є щоденні три-чотири години за кермом, і цей час лише зростає, адже щодня на дороги виїжджають близько тисячі нових автомобілів.

Ця ситуація характерна для багатьох міст планети. Затори крадуть час, марнують паливе, забруднюють повітря. Колись панацеєю від корків здавалися автостради (в Німеччині їх називають автобанами, у США — фрівеями чи хайвеями). Але автошлях без перехресть та світлофорів виявився нездатним урятувати го-

дину пік — стрімке збільшення автівок зупиняє рух навіть на найширшій автостradі. Врешті-решт найдієвішими стали два методи: вибіркова заборона користуватись авто в певні дні та плата за проїзд у заторонебезпечних місцях.

ДОРОГА ДОРОГА

Економіст Ентоні Даунс у своїх книжках «Застряглі в заторі» (1992 рік) та «Усе ще в заторі» (2004 рік) стверджував, що уникнути заторів у години пік просто неможливо,

Ціна тягучки

За даними головного управління транспорту Київської адміністрації у місті знаходиться 1,1 млн машин, зокрема 850 тис. — зареєстровані у Києві, 250 тис. — транзитні. Щорічні темпи приросту авто у Києві становлять 10%, постійні затори в столиці — у 78 місцях

ЗБИТКИ

Час

Втрата часу водіїв і пасажирів.

Затримки і запізнення на роботу, зустрічі або навчання, що призводить до ділових або персональних втрат.

Неможливість передбачити час на переміщення.

Стрес і негативний вплив на здоров'я та працездатність учасників руху.

За даними Національного транспортного університету України, водії у Києві втрачають по 360 годин кожен, або 45 робочих днів на рік. Середня зарплата — \$450, втрати: $850\,000 * (450 * 2 \text{ робочі місяці (це 45 робочих днів)}) = \765 млн.

Пошкодження авто через затори, нездоровий стиль водіння

Дані департаменту ДАІ

250-300 ДТП на добу

$250 * 300 \text{ (робочі дні)} * \$1000 \text{ (середні втрати внаслідок ДТП)} = \$75\,000\,000$ — від ДТП

Перевитрата пального і забруднення довкілля

У затор кожен київський водій потрапляє приблизно раз на два дні. Щоразу втрата пального — 0,5 л

$150 * 0,5 * 850\,000 * 5 \text{ (ціна літра бензину)} \sim 300 \text{ млн грн, або } \42 млн.

Для таксистів, маршруток, вантажівок перевитрата пального — 15-20%. Якби не було заторів, вони могли б здійснити на 30% виїздів більше. Їхні сумарні втрати, за приблизними оцінками, \$8-10 млн.

Усього, за мінімальними оцінками:

\$765 млн (втрати часу) + \$50 млн (втрати бензину) + \$75 млн (втрати внаслідок ДТП) = \$890 млн.

Для порівняння: за оцінками транспортного департаменту Дубаїв (кількість машин приблизно однакова з Києвом), затори коштують їм \$1.2 млрд на рік

ІНФОГРАФІКА: АНДРІЙ ЄРМОЛЕНКО

адже їх породжує стандартний робочий день. Тому, з погляду економіки, є дві можливості вирішити проблему: або збільшити пропозицію (тобто розширити старі чи збудувати нові шляхи, запровадити автоматичні системи керування рухом), або зменшити попит. Критики першого підходу відзначають — це все одно, що боротися з ожирінням, додаючи нові дірочки на пашку.

Аби позбутися заторів, Даунс пропонує йти другим шляхом — зменшити попит на дороги. Це можна зробити у кілька способів. По-перше, обмежити кількість місць для паркінгу або збільшити плату за нього. По-друге, за проїзд вулицями люди мають платити (road pricing). Батьком цієї концепції вва-

жають нобелівського лауреата Вільяма Вікрея, який ще 1952 року запропонував нью-йоркському метро боротися з натовпом у годину пік за рахунок підвищення тарифу. Потретьє, просто забороняти окремим машинам виїжджати з гаражів і стоянок.

ОБМЕЖЕНИЙ РАЦІОН

Плату за дорогу одними з перших почали брати сінгапурці. Невеличка густонаселена, проте багата острівна країна не могла собі дозволити захлинутись у заторах. Тому насамперед острів'яни почали ліцензувати авто: щороку на ринок викидають обмежену кількість автомобільних ліцензій, і далі їхню ціну регулює вже тільки закон попиту та пропозиції. Певна річ, ціна

ліцензії в Сінгапурі захмарна, а отже, автомобілістами стають лише багаті. Менше 30% сінгапурців мають авто.

Понад те, з 1975 року в країні діє зонування, за яким водії, користуючись певними дорогами, має платити. Тоді за дотриманням цих правил слідували поліцейські, а в 1998-му людей замінила електроніка. На сінгапурських вулицях та автострадах розмістили 80 брам, які зчитують зі спеціальних пристроїв, розміщених під лобовим склом автомобілів, фінансову інформацію. Залежно від місця та часу проїзду «мито» становить від 25 сінгапурських центів до 4 сінгапурських доларів (від \$0,16 до \$2,6). Подібні системи діють у Лондоні, Стокгольмі, Римі й Мілані. Інтенсивність до- ➤

«ЖИВИ ШВИДКО, П

АВТОР: Олександра Киричук

Автокатастрофа – фундаментальна метафора сучасності

Шойно розвалився Радянський Союз, у нас з'явилися підстави чекати на появу в нашому житті того, що ми вже бачили в американських фільмах. І, що особливо парадоксально, про наше майбутнє можна було дізнатися навіть із тих американських стрічок, у яких ішлося про минуле.

Навіть до цього часу американська культурна продукція віддалених 60–70 років минулого сторіччя багато в чому й далі залишається на диво інформативною щодо нашого сьогодення. Наприклад, творчість Енді Воргола. Мік Джаггер, його друг, колись сказав: «Якщо хочеш дізнатися, що було найпопулярнішим у той чи інший період, подивися, що тоді малював Воргол». Річ у тім, що найпопулярніше в той час, коли малював Воргол, у нашому просторі ставало популярним значно пізніше.

«Кока-кола» й долари стали частиною наших реалій уже давно. Але

є в художника ще одна відома серія робіт – «Автокатастрофи» (частина проекту «Смерті та катастрофи»). І, схоже, вона зараз саме набирає для нас актуальності.

Для Воргола автокатастрофа – один із ключових образів сучасної йому американської культури. Й, очевидно, не лише для нього. До образу автокатастрофи в 1960-х звер-

рожнього руху в цих містах впала на 10–30%.

Іншим способом приборкати автомобільну навалу є так зване раціонування дорожнього простору» (road space rationing). Зазвичай це обмеження забороняє машинам, номерний знак яких закінчується на певну цифру, виїжджати в якийсь день тижня (парний чи непарний) на вулицю. Такий підхід практикують у Сан-Паулу, Афінах, Мехіко, Сантьяго, Боготі, Ла-Пасі, Сан-Хосе та на всіх дорогах Гондурасу. На час цьогорічної Олімпіади раціонування запровадили і в Пекіні. На жаль, цей спосіб боротьби з

заторами теж є соціально несправедливим, адже багатші городяни можуть придбати друге авто, повісити на нього потрібний номерний знак і спокійно їздити у справах щодня.

РОЗУМНІ ПЕРЕХРЕСТЯ

Альтернативою негуманним, на думку водіїв, методам обмеження є інтелектуальні системи керування рухом. Цього року таку систему вартістю 34 мн злотих (78 мн грн) встановила у Варшаві компанія Siemens. 37 перехресть польської столиці обладнали камерами спостереження, інформаційними табло та

спеціальними сенсорами в асфальті. В ідеалі керована комп'ютером система мала би перерозподіляти транспортні потоки таким чином, щоб уникати корків. Але, на превелике розчарування варшав'ян, цього не сталося. Навіть найсучасніша система керування рухом не може стати заміном об'їзних доріг, яких гостро бракує Варшаві. Критики системи апелюють до того, що вона сповільнює рух містом і робить затори довгими.

Наскільки ефективні автоматизовані системи управління дорожнім рухом, незабаром зможуть дізнатися й київські водії. 21 листопада

ОМРИ МОЛОДИМ!»

Ключовий образ сучасної культури?

талися такі художники, як Едуардо Паолоцці, Джим Дайн, Арман. Письменник Джон Балард опублікував 1973 року роман під назвою «Автокатастрофа». А в поп- та рок

музиці протягом 1950–1960 років було навіть таке явище як, car crash song (пісня про автокатастрофу), — поширений різновид жанру «підліткової трагічної пісні». Як зазначено у «Вікіпедії», популярність цієї теми була пов'язана з тим, що «на той час автомобільні аварії здавалися новою загрозою, яка хвилює та тривожить».

Особливо бентежним був, можливо, той факт, що цю «нову загрозу» величезна кількість людей добровільно робила невід'ємною частиною свого повсякденного життя. «Той час» — 1950–1960-ті роки — період масової автомобілізації, коли приватні автомобілі стають головним засобом пересування все більшої кількості американців. Серед молоді в моду входять побачення в машинах та автомобільні перегони. Швидкість і ризик вважають необхідними атрибутами «красивого життя». «Живи швидко, помри молодим!» — імператив, втіленням якого стала біографія культового актора, ікони свого покоління, Джеймса Діна, який розбився в 24 роки. Причиною аварії було, звісно ж, перевищення швидкості.

Статистика свідчить, що аварійність на дорогах була в 1960-х найвища. Проте показовішим є той

факт, що тільки в 1960 році почали вести статистичні підрахунки аварій. Статистика (як і мистецтво) відреагувала на нову проблему — в суспільстві з'явилася нова причина частих раптових смертей.

Із цією проблемою, вочевидь, почали боротися. Справді, вдосконалення автомобілів, упровадження пасків безпеки, підсилення контролю за швидкістю та тверезістю водіїв дали певні позитивні наслідки. Але все-таки автокатастрофи — до цього часу причина передчасної смертності №1 у світі. Керування автомобілем нерозривно пов'язане з ризиком — у 1896 році в США було зареєстровано лише чотири автомобілі, два з них зіштовхнулися.

Французький філософ Жан Бодріяр вважає автокатастрофу фундаментальною метафорою сучасності. Якоюсь мірою це його твердження є логічним продовженням поширеної думки про те, що масова доступність автомобілів — одне з головних досягнень ХХ сторіччя.

Зараз у США зареєстрованих автомобілів — понад 130 млн. І, як зазначає один американський блогер, «ми, здається, вже сприймаємо фатальні випадки на дорогах як щось неминуче, щось із категорії «таке трапляється». ■

столична містобудівна рада схвалила проект, який передбачає встановити на території міста 93 інформаційні табло на 12-ти магістралях, а також чотири придорожні метеостанції та чотири детектори транспорту. Київська міська держадміністрація оцінює кошторис впровадження системи у 286,6 млн грн — це значно дорожче за західні зразки.

ЕКООКЗОТИКА

Є й екзотичніші методи звільнення шляхів від заторів — наприклад, розбудова безавтомобільних міст. В Об'єднаних Арабських Еміратах неподалік від Абу-Дабі навесні цього

року почали зводити екомісто Масдар, де оселяться 50 тисяч жителів і працюватимуть півтори тисячі компаній. Місто буде буквально «напхане» всіма можливими надсучасними екологічними технологіями, зокрема, воно саме має забезпечувати свої енергопотреби завдяки сонячним батареям. Зрозуміло, в такому екодружньому просторі немає місця машинам. Інфраструктуру Масдара сплановано так, що всі потрібні для життя установи розташовані на відстані пішої прогулянки, а від зупинки громадського транспорту до помешкання кожного масдарця не більше двохсот метрів.

І все ж зовсім необов'язково будувати нове місто, щоб позбутися заторів. Інколи достатньо навести транспортний лад у старому. Європейські та деякі американські міста давно заохочують своїх жителів активніше використовувати громадський транспорт, а також їздити на велосипедах. Зараз у Нідерландах кожна четверта поїздка — на велосипеді! Тож, можливо, українській столиці теж варто починати не з запровадження багатомільйонних систем керування рухом, а просто прокласти велосипедні доріжки? ■

Справжні педереси

Конкурс дитячих малюнків "Веселый танк".
П.Ткаченко, 5-ий клас: "TYT HAW TANK
ZADAVIL NAEMNIKA-BANDEROVSA"

ТЕКСТ: Отар Довженко,
заступник шеф-редактора
«Телекритики»

**Коли смієшся,
перестаєш боятися
і злитися. Певно, саме
на цьому заснований
успіх бурлескно-
травестійних спільнот
українського Інтернету,
які пародіюють
вітчизняних
проросійських
політиків**

Пару років тому UA-нету була життєво необхідна ін'єкція сироватки почуття гумору. На віртуальних фронтах – форумах, чатах, блогах – тисячі українців пафосно марнували час і сили, полемізуючи на теми, що стосуються російсько-українських відносин. «Україна – не держава», «української мови не існує», «ми вимкнемо вам газ і ви здохнете» – приклади тез, із якими доводилося сперечатися. Коефіцієнт корисної дії цих суперечок дорівнював нулю, позаяк із російської сторони в них брали участь або наймані бійці «Бригади.Ру», або загартовані у віртуальних баталіях ідейні патріоти – «руспати».

Слід було негайно випустити пару, й вихід знайшовся. Один за

одним в українському інтернет-просторі почали виникати дискурси, що пародіювали найгірші риси братньої нації: шовінізм, імперські амбіції, «почвеннічство», православне мракобісся тощо. Вбравшись у кокошники, косоворотки, валянки й ушанки, з балалайками наперевіс, українці вшкварили таких частушок, що кремлівські стіни здригнулись.

«ПЭДЭЭРЭСЫ, ПУТИНА СЫНЫ»

Головний козир фофудыстів – те, що вони, на відміну від росіян із їхніми схематичними жартами про сало, «гарілку» й шаровари, досконало знають те, що пародіюють. Тому пародія виходить рельєфною, правдоподібною та подекуди з настільки глибоким підтекстом, що

непідготовлений читач не може зрозуміти: це що, все серйозно?

Саме таким було моє перше враження від сайту ПДРС (<http://pdrs.dp.ua/>) — «Придніпровсько-донецького робітничого союзу». Бурлескність проекту (сама аббревіатура чого варт!) настільки насичена, що в якийсь момент перестає бути очевидною, й ти починаєш припускати, що десь у міжріччі Дніпра та Сіверського Дінця справді живуть такі люди.

«Фофудійні» дискурси не стільки літературна/інтернетна містифікація, скільки рольова гра. Як шанувальники творчості Дж.Р.Р. Толкіна періодично всерйоз перетворюються на ельфів, орків і гномів, так і «фофудійсти» в межах своєї спільноти по-театральному глибоко вживаються в образ печерних російських шовіністів. А ПДРС нагадує сконструйовану реальність фентезі ще й тим, що має свою розгалужену міфологію, галерею віртуальних персонажів і навіть померлого пророка — Юлія Юрійовича Корчмара, теоретика робітничого руху. Водночас перейняти стиль і пафос, аби писати «під ПДРС», зовсім не важко — щоб досягнути базовий набір ідеологічних догм, варто лише перечитати кілька сторінок сайту.

З моменту заснування восени 2006 року сайт ПДРС ніколи не рекламувався, проте завдяки «вірусному» поширенню інформації в Інтернеті став дуже популярним. Поема віртуального поета Германа Истокова «Феодосійська рапсодія», що з'явилась у відповідь на «антинатовські заворушення» в Криму, завоювала всеукраїнську славу. А «Конкурс дитячого малюнка», де нібито російські діти зображували війну в Грузії, широко й серйозно висвітлювався навіть у «солідних» ЗМІ.

Глибоко законспіровані — не тому, що чогось бояться, а тому, що так цікавіше — творці сайту демонструють неабияку винахідливість: тут і генератор гнівних скарг на опозицію, і «робітничка реклама», й іспанська версія сайту (щоб зрозуміли брати з «Кубинської РСР») та ілюстрована інструкція зі зриву голосування у ВР і паплюження державного прапора...

Бурхлива фантазія вберегла ПДРС від виродження та зацікнення, що поступово зводить нанівець креативний потенціал інших споріднених спільнот. Творчість робітничих поетів і публіцистів із ПДРС періодично з'являється в інтернет-виданні «Обком». Ну й, звісно, гуляє (часто навіть без вказування авторства) форумами та поштовими скриньками України й Росії.

ГУМОРИСТИ З ДНІПРОПЕТРОВСЬКА

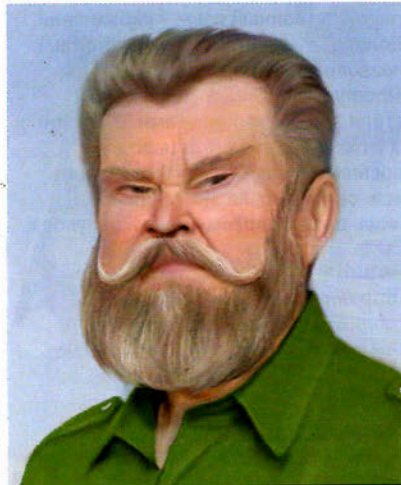
«Ми ніхто, — відповідає на питання **Тижня** дніпропетровець

Сергій, один із трьох засновників ПДРС, на запитання «Хто ви?». — Саме так, мабуть, і треба нас сприймати, щоби не помилитись у висновках. Ми не маємо зв'язку з будь-якими партіями, фондами, виданнями тощо. Ми лише аматори, у яких є час, натхнення, більш-менш холодні голови й розумна кількість патріотизму. Тобто все, чого не має 99% населення України».

Ідея ПДРС виникла на початку 2006 року як «природна реакція на органічні відходи життєдіяльності політичного організму». «З'яви-

ЕКСКЛЮЗИВ

«Победа идей ПДРС в масштабах Галактики»

ГОРДЕЙ СЕМЬОНОВИЧ ДОМНОВ
активіст ПДРС

— **Гордей Семёнович, каковы текущие программные цели партии?**

— Победа идей ПДРС в масштабах Малороссии и Галактики в целом, снижение акцизного сбора на плодово-ягодные вина и всеобщее счастье в пределах демократического централизма. А вообще, наша главная цель — борьба, и в первую очередь — с внутривнутрипартийными примиренцами, капитулянтами, коллаборационистами и соглашателями, т.е. со всеми теми, кто мешает нам вести нашу борьбу.

— **Близок ли миг освобождения?**

— Миг освобождения трудящихся Юго-Западной Руси от оранжевых наймитов

Запада уже не за горами, но окончательная победа, как говорят наши учёные, бесконечно далека ввиду бесконечности Вселенной, которую нам ещё надлежит освободить, усмирить и преобразовать согласно Учению Корчмара и Плану Путина. Карающий молот трудового правосудия ещё обрушится на головы наших мучителей, а остро наточенный серп народного гнева ещё отсечёт склизкие головёнки гидре натовского империализма!

— **Какими будут ваши действия в случае втягивания Украины в НАТО?**

— Как все знают, ПДРС создал и возглавил народно-патриотическое движение СОЛІМО (Если Вы в НАТО, то Мы — в Окно), и в случае чего тысячи пролетарских шахидов готовы сигануть в окно назло натовскому врагу! Ну, и ещё возмущаться будем. Громко. Потом напьемся с горя. Сильно.

— **Не противоречит ли вашим принципам получение прибыли от рабочей рекламы на сайте?**

— Да как может рабочая реклама противоречить нашим принципам, если её публикация утверждена решением Политсовета?! Ерунда какая-то получается... К тому же, на нашем т.н. сайте (правильнее его называть «Рабочая Междусеть») публикуются буржуазная реклама, а полезная информация для трудового элемента — где лучше купить гармонь, книгу классика или топорик, как идеологически правильно провести время после смены, в какую единственно народную Партию вступить.

**Резолюция ПДРС
пустит
В РАСХОД**

Резолюція ПДРС
Пропустить
по коллайдеру

лася внутрішня потреба якось відповісти на інформаційну агресію з боку телевізора. Ми почали для власного задоволення видавати «боевой листок ПДРС», де намагалися бути більш маразматичними, ніж наші ріднесенські проросійські партії», — розповідає Сергій.

Він вважає ПДРС «радіше гумором, ніж сатирою» та наголошує: сайт нікого ні на що не прагне спровокувати. Головний сенс існування ПДРС, як і інших подібних спільнот, не виховний, а розважальний. «Фішка», мабуть, у тому, що ми робимо все у власне задоволення, а зазвичай, саме такі речі приносять задоволення іншим, — розмірковує Сергій. — Хоча було б нещиро казати, будцімо нас зовсім не цікавить

ХРОНИКА СОПРОТИВЛЕННЯ

«Русский человек — это тавтология»

Професор Іван Денікін (блог <http://za-nashe-delo.livejournal.com>, створений у лютому 2006 року) — російський учений-деміург, який досліджує справжню (не спотворену натовцями та бандерівцями) історію Малоросії. Став відомим завдяки епопеї «Город Львов», де описані поневірня росіян у серці кривоїжержного укронаціоналізму (у ПДРС з'явилася продовження про «злоещее львовское метро»). У 2007 році видавництво «Буква й цифра» випустило збірку художніх і наукових творів професора «За наше дело».

Ілля Ноздреватенков (блог <http://inozdrevatenkov.livejournal.com>, створений 28 квітня 2006 року) збагатив український і російський фольклор новим соціально-філософським поняттям — «фофудья». Запитання, поставлене в лю-

тому 2006-го Ноздреватенковим лідеру КПУ Петрові Симоненку під час онлайн-конференції — «Моей дочери в школе запретили носить фофудью, аргументировал это тем, что государственственный язык — украинский. Доколе?» — заінтригувало блогерів, і незабаром слова «фофудья», «фофудьст» і «фофудьєносєць» стали загальними назвами. Сьогодні їх можна часто бачити навіть у російській пресі, а оригінальне церковнослов'янське значення («тканина, шита золотом») вже й забулося.

Fofudja

(<http://community.livejournal.com/fofudja/>, створена 12 березня 2006 року) — спільнота з понад тисячею учасників, де розвивався дискурс фофудьї. Коронна фраза: «Русские люди, извиняюсь за тавтологию». Користувалась успіхом як в україномовних, так і в російськомовних блогерів. У червні 2008-го засновниця спільноти Маркітка оголосила її закритою. Незгодні з цим шанувальники Фофудьї заснували нові спільноти — fofudija і rphorudia.

«Вилочка» — «інтернет-магазин освобожденных товаров», створений львівським блогером Немиричем (<http://nemyrch.livejournal.com>) за мотивами повідомлень про мародерство російських військових у Грузії. Спершу це був лише жартівливий ескіз, проте резонанс виявився настільки потужним, що незабаром сайт <http://vilochka.com/> запрацював. Для бурхливого креативу тих, кому сподобалася ця ідея, засновано спільноту http://community.livejournal.com/ru_vilochka.

Резолюція ПДРС
РАССТРЕЛЯТЬ
и понизить в чине

вплив на суспільство. Звичайно, для нас був би бажаним відгук, якісь позитивні зрушення в свідомості співвітчизників. Але ми не дуже сподіваємось на це: більшість людей узагалі не дуже схильні до зміни своїх думок, особливо хибних. Тим, кому ми не подобаємось, простіше сказати, що ми наймити БЮТ, ЦРУ, Держдепу, що ми замасковані бандерівці й ніколи не були в Східній Україні.

Насправді творчий колектив ПДРС — справжнісінькі східняки, мешкають у індустріальному серці України й не вбачають нічого поганого в русофії. «Врешті-решт, Росія має неабияку «неизъяснимую

Боевому крылу ПДРС:
ОТМЕТИТЬ
этого субъекта у пивбара

прелесть», і їй важко не любити дивною любов'ю. А от українофобія нас справді дуже дратує та спонукає до ПДРС-творчості», — пояснює Сергій.

«АНТИЧЕРВОНИЙ ПЕРЕЦЬ»

За тематикою ПДРС дійсно відрізняється від інших «фофудійних» ресурсів: тут нечасто зустрінеш жарту на тему православного «ис-

Ми наймити БЮТ, ЦРУ, Держдепу

конництва» чи, наприклад, про Путіна. Вістря гумористичного пера спрямоване на комуністів, вітрянців і їм подібних.

Мешканця Києва чи Львова така спеціалізація може здивувати: мовляв, навіщо стільки уваги до маргіналів, яких уже майже не видно й не чути? Та на Сході й Півдні «червоні» ще доволі помітні в інформаційному просторі, тож гумор авторів ПДРС залишається запитаним, і охочих долучитися до їхнього креативу не бракує. ►

Резолюція ПДРС
Срочно усилить
пролетарскую
бдительность!

ПРЕДСТАВНИЦТВО
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
КОМІСІЇ В УКРАЇНІ

спонсор доброго джазу

@Вухо.Ком

мережа салонів мобільного зв'язку

мистецьке об'єднання «Дзиґа»
зі Львова та компанія «СКІ»
представляють

ЛЬВІВСЬКА ПЛОЩА

14/12 неділя 19:00

КИЇВ. Будинок Художника (пл. Львівська)
вул.Артема, 1-5

**爵士
JAZZ**

**Wogna Kicinska
Jazz Project**
(Краків) PL

SHOSKOLAD+PL
(Львів/Варшава) UA/PL

info: www.dzyga.com livejournal: dzyga_in_lviv info: www.dzyga.com

ГЕНЕРАЛЬНЕ КОНСУЛЬСТВО
Республіки Польща
у Львові

КВИТКИ: Книгарня Є, (вул. Лисенка, 3), тел.: 235 - 88 - 54
КАСИ: м. Майдан Незалежності, м. Льва Толстого, м. Палац Україна, ТЦ Глобус, ТЦ Метроград

Ще одна робота з конкурсу «Весельй танк». Намалював активіст ПДРС Боря Стругалін, 7 років і 2 місяці

Феодосийская рапсодия

Мать промолчала, рыдая,
В локоны светло-русые...
«...Мамочка!.. Нас пытаются
Только за то, что мы – русские?!»
Фраза, огнём налитая,
Была сильней оружия:
«Анечка, нас пытаются,
Только за то, что мы – лучшие!
Озарена Вселенная
Светлыми русскими душами!
Мы – породили Ленина,
Мы – подарили Пушкина!
Мы – покорили космос,
Мы и Сибирь покорили.
Эти ж бандеры – просто
Глупые свинские рыла!
Зависти в них немеряно,
От осознания убогости.
Жалкие, глупые мерины,
И воплощения жестокости!
Смысла в их жизнях нету,
Хуже они, чем микробы.
Мерзкие салюеды,
Грязные русофобы!..»

Уривок із поеми Германа Истокова

«Часи, коли в ПДРС було троє авторів, минули, й зараз на нашу електронну адресу надходить багато чудових текстів від наших фанів. Публікуємо досить великий відсоток від отриманого. Головне, щоб було не надто нудно й відповідало нашому форматові», – каже Сергій.

Жодних гонорарів для авторів не передбачено – ПДРС залишається некомерційним проектом, і власники сайта поки що не замислюються над можливістю заробляти на ньому гроші.

НЕ ВТРАЧАТИ САМОІРОНІЇ

Скільки протриває ПДРС? Відомо, що навіть найвдаліший жарт, повторений 100 разів, перестає бути смішним і набиває оскому. Та хоча формат ПДРС, за словами його творців, «ду-у-уже широкий», рано чи пізно свіжі думки й ентузіазм авторів мають вичерпатися. Сергій дивиться на перспективи проекту оптимістично: «Хобі дорослої людини майже завжди живе довше, ніж заняття, які тримаються на почутті обов'язку чи матеріальній по-

требі. Тому, швидше за все, ПДРС переживе багато проектів, що базуються на комерційних засадах. Сьогодні наш редакційний портфель заповнений».

Переведення Росії та її «п'ятої колони» з категорії страшилок у категорію потенційних об'єктів для здорового гумору пішло українцям на користь: віртуальна комунікація у зоні .ua стала спокійнішою, й недоброзичливим гостям зі Сходу важче баламутити воду. Ба, більше, в Інтернеті з'явилися віртуальні персонажі stepan_bandera та ran_petro, які висміюють (не завжди вдало, але намагаються наслідувати найкращі зразки жанру) вузьколобий український націоналізм – така собі фофудья навпаки.

Головне – сміючись над іншими, ніколи не втрачати самоіронії. ■

Резолюція ПДРС
ИСТЯЗАТЬ
до обретения
классового чутья

Футбольні меценати

Олігархам вартувало б вкладати не так у стадіони, як у інтелігенцію

Мандруючи Західною Україною, я зауважив, що чимало людей покладають неабиякі надії на Євро-2012. Усі чекають нових доріг, готелів, роботи та підробітків, а спортивні гуртки з футболу, попри кризу, стали краще фінансуватися.

Іноді, вставляючи в розмови, що особисто мені від Євро-2012 ні холодно, ні жарко, я помічав, що співбесідники дивляться на мене, як на пришелепуватого. Можливо, так воно і є. Як казав мій гуртожитський приятель Семен: «Це тому, що панки не грають у футбол».

Мене в цій ситуації турбує не футбол, а душевне здоров'я наших олігархів. Уявляю, як особисто вони мріють про це Євро, мабуть, ще більше за посполитих. Адже для них це можливість хоч якось засвітитися на Заході, хоч якось показати, що вони з країни, яка славиться бодай футболом, а не лише експортом металу. Їхні футбольні емоції бурхливі та відверті, і мені цілком щиро та природно стає шкода цих ентузіастів.

Методом дедукції неважко виснувати, що наші олігархи там, за кордоном, більше не мають чим пишатися. Чи, точніше, їх там просто не шанують. Вочевидь, до них ставляться як до таких собі варварів, закоханих у нові колізеї (читай шикарні стадіони), що грабують – своїх посполитих, приїжджають у Європу у непристойно дорогих туфлях і ледве складають до купи два слова рідною російською. Одним словом, не якісь там неформали і «ботаніки», солани-фізики чи рейгани-актори, – справжні пацани.

Це і є суттю української безвиході – панівна еліта не хоче мислити масштабними категоріями. Вона не знає, чим завоювати повагу серед цих «фізиків та акторів», їй банально бракує фантазії. Вона не виходить за межі футбольних клубів і кількоповерхових вілл із басейнами.

ОЛЕСЬ КУЛЬЧИНСЬКИЙ
перекладач

Мрійників про Євро треба якось наштовхнути на просту річ: уявіть себе там, на Заході, не представниками третього світу, об'єктом прихованих глузів, але насамперед розвиненої інтелектуально, технічно і культурно.

Уявіть, як ваших акторів-співгромадян запрошують у Голівуд (це неважко, бо процес пішов), як ваші проповідники ведуть за собою маси спраглих істини американців, а науковці і письменники отримують Нобеля. Тоді й на них, українських олігархів, подивляться як на шляхетних меценатів, а не якихось задріпаних футбольних фанатів.

Рецепт розвитку країни і престижу наших панівних класів навдивовижу простий. З цим почуттям жалю так і хочеться звернутися до олігархів: ваші статки нікому не потрібні, їх ніхто не хоче забирати, робити різноманітні реприватизації та влаштовувати новий 1917-й рік. Навіщо вам почуватися на світових віп-вечірках футбольними фанами, якщо можна почуватися шляхетними аристократами?

Щоб усе змінилося, достатньо, навіть із погляду марксизму-ленінізму, підтримати своїх вірних союзників: буржуазну інтелігенцію. Наразі точнішим буде виокремити дві групи:

1) вкладати солідні капітали у науку та мистецтво (щодо мистецтва, то дехто це вже, між іншим, зрозумів);

2) не цуратися братів-інтелектуалів.

Бо інтелігенти хоч і не завжди є підприємливими, але дуже часто мають більше фантазії та кебети в голові. І вони, певна річ, віддячать вам за можливість працювати вдома, а не вештатися по закордонних лабораторіях та аналітичних центрах.

Кілька місяців тому я випадково поглянув на наклад українського перекладу одного з відомих західних авторів. Він був меншим за тисячу примірників, тоді як там, «за бугром», сягає сотень тисяч. Усе це попри начебто реформи освіти, начебто післямайданні зміни і підготовку до омріяного Євро-2012. Ці горе-наклади розумних і корисних книжок – ніби ставлення наших панівних пролетарських верств у нашій пролетарській країні до незрозумілих недобитків, що дивом жили після 1930-х років.

І цей факт наштовхує на просту думку: якщо країні й потрібні якісь революції, то лише одна: повага до інтелекту. Хто б іще переконав у цьому наших «колізейних» меценатів.

Директорія проти Гетьмана

АВТОР: Дмитро Адаменко, історик, Центр соціогуманітарних досліджень ім. В. Липинського

Гетьман Павло Скоропадський (праворуч, у чорному) обходить лави Сірожуванної дивізії

Хроніка повстання одних українських політиків проти інших

90 років тому повстання Директорії повалило режим Павла Скоропадського. Сам гетьман теж прийшов до влади внаслідок державного перевороту. Україні початку ХХ ст. так і не судилося обрати владу через вибори. В цій історії змішалися докupi патріотизм і жага влади, але кожен учасник був певний того, що саме він знає рецепт майбутнього процвітання України. Сумний результат боротьби загальновідомий — жодній із політичних сил не вдалося зберегти державну незалежність.

ЗМОВА ПРОТИ ГЕТЬМАНА

Середина вересня. В середовищі керівників українських лівих партій зростає настрій змінити гетьманську владу насильницьким шляхом.

5.10. Гетьман Павло Скоропадський зустрівся з керівництвом спілки українських лівих партій — «Українського національного союзу» (УНС) у справі створення нового уряду, до якого мали ввійти представники УНС.

9.10. У розмові з представником Збройних сил Півдня Росії полковником Неймірком гетьман зауважив, що він: «...всегда был сторонником федерации Украины с Россией... Вся предыдущая политика была вызвана необходимостью отпора большевикам... Пришло время единого руководства из Петербурга».

26.10. Есер (член Партії соціалістів-революціонерів) Микита

Шаповал зустрівся з лідером Української національної партії Андрієм Макаренком у справі реалізації плану повалення гетьмана внаслідок повстання. Наступного дня очільник УНС Володимир Винниченко мав розмову з Шаповалом — ці двоє очолили підготовку замаху.

Ніч проти 30.10. У помешканні Макаренка в Києві відбулася таємна нарада за присутністю господаря, Винниченка, Шаповала, командира гетьманського Корпусу залізничної охорони генерала Олександра Осецького, його підлеглих полковників Павлика та Хилобоченка, старшини Генерального штабу полковника Василя Тютюнника та представників Окремого загону січових стрільців (ОЗСС) — полковників Євгена Коновальця та Андрія Мельника. На зустрічі створено Оперативний штаб повстання на чолі з Осецьким та

схвалено розпочати переговори з Окремим Чорноморським кошем та Запорізькою дивізією.

30.10. У Білій Церкві (де базувалася ОЗСС) Стрілецька рада підтримала змовників, але висунула вимогу заочно включити до складу керівників повстання Симона Петлюру, який перебував у в'язниці за антигетьманський маніфест. За планом Оперативного штабу, рушійною силою заколоту призначили січовиків — вони мали наступати з Білої Церкви на Київ. Назустріч зі столиці мали вийти залізничники, і вже разом вони б захопили місто.

РЕВОЛЮЦІЯ В БЕРЛІНІ ТА ВОЄННИЙ СТАН

3.11. Революція в Німеччині.

УНС вирішує скликати 17 листопада конгрес лівих партій та переобрати владу мирним шляхом.

Гетьман зустрівся з отаманом Всевеликого війська Донського Петром Красновим і вони домовилися спільними зусиллями боротися з більшовиками.

6.11. До Києва прибули галицькі делегати Назарук та Микола Шухевич. Вони просили допомоги військом та спорядженням молодій Західно-Українській Народній Республіці **Іпро повстання у Львові 1 листопада 1918 року читайте в Тижні №451.** Скоропадський погодився передати необхідне військово майно та надіслати січовиків. У ніч проти 7.11. у Білій Церкві відбулася Стрілецька рада разом із галицькими депутатами, які вмовляли своїх земляків допомогти ЗУНР. Більшість із присутніх відмовилися.

9.11. Німеччину проголошено республікою, імператор Вільгельм II втік до Нідерландів.

11.11. Німеччина вийшла з війни. Гетьман оголосив воєнний стан на Чернігівщині, Київщині та Полтавщині.

12.11. Петлюру звільнено з в'язниці «під слово честі», що він не буде складати змови проти гетьмана. Цього ж дня він зустрівся з Винниченком, який повідомив, що січовики вимагають визнати Петлюру командувачем повстанського війська. Петлюра від'їхав до Білої Церкви.

13.11. Рада Міністрів заборонила конгрес, оголошений УНС. У газеті «Голос Києва» надрукували наказ головнокомандувача Добровольчої

армії генерала Антона Денікіна, що «...сега числа я вступил в командование всеми военными силами России. Все офицеры, находящиеся на территории России, объявляются мобилизованными». Але це виявилось тільки вдаюю провокацією.

У ніч проти 14.11 на таємній нараді УНС за головування Винниченка було відкинуто можливість мирно переобрати владу, затверджено план повстання та вирішено створити Директорію — тимчасовий виконавчий орган.

НАЗАД ДО ІМПЕРІЇ?

14.11. Оголошено «Федеративну грамоту» гетьмана Скоропадського: «Перемир'я між Німеччиною і державами Згоди (тобто Антантою — союзом Британії, Франції і Російської імперії — **Тиждень**) заключено. Найкривавіша війна скінчилася, і перед народами всього світу стоїть складне завдання утворити основи нового життя... На інших принципах, федеративних, повинна бути відновлена давня могутність і сила всеросійської держави... Конечною метою буде відновлення великої Росії...»

На знак протесту студенти Київського університету провели низку антиурядових мітингів. Гетьман негайно заборонив збори й маніфестації, закрав вищі школи та запровадив попередню цензуру воєнного часу.

15.11. Студенти Київського університету вийшли на демонстрацію, до якої під червоними прапорами приєдналися робітники. В центрі міста їх зустріли новостворені офіцерські дружини, що відкрили вогонь на ураження: 8 чоловік було вбито й 12 поранено.

Командир січовиків Коновалець відвідав Скоропадського й вимагав відкликати маніфест, скликати конгрес, який планував провести УНС, розформувати офіцерські дружини, перевести ОЗСС із Білої Церкви до Києва. У відповідь він гарантував докласти всіх зусиль для того, щоб конгрес не виступив проти гетьмана. Скоропадський відмовився.

Винниченко написав звернення від імені Директорії: «...Генерал російської служби П. Скоропадський, порозумівшись у квітні 1918 року з німецькими генералами... захопив владу на Україні й скасував Українську Народну Республіку... Сформо-

вано новий Уряд із представників реакційних клас, які мають творити єдину неділимую Росію... Отже, настав час залишити мирні заходи...»

Увечері з Києва до Білої Церкви прибули члени Директорії. Вночі за їх згодою Петлюра підписав Універсал, текст якого склав Назарук.

У Чернігові представники місцевого козацтва та Сірожупанної дивізії вирішили приєднатися до повстання.

З Бердичева до Білої Церкви потягом вирушила оперативна частина та гарматна батарея Окремого Чорноморського коша.

16.11. Особовому складу ОЗСС оголошено про початок повстання. Ввечері перший ешелон повстанців, перетворений на імпровізований панцерник, вирушив із Білої Церкви до Фастова.

КИЇВ В ОБЛОЗІ

17.11. З Білої Церкви вирушив другий ешелон, також перетворений на панцерник. Уночі на станцію «Васильків» прибули гетьманці. Під ранняк «республіканське» військо захопило станцію «Мотовилівка».

18.11. Відбувся Мотовилівський бій, у якому «республіканці» розбили офіцерську дружину класа Святополка-Мірського та частини Сердюцької дивізії. Сердюки по- ❧

Сотник 3-го Січового куреня 2-го Запорізького полку.

Боротьба за владу в Україні у листопаді 1918 року (учасники і спостерігачі)

чали масово переходити на бік повсталих і – разом із січовиками – відбили нічну атаку на залізничну станцію мешканців сіл Мотовилівка та Плісецьке, які мародерствували на полі бою.

Гетьман оголосив воєнний стан та мобілізацію, призначив головнокомандувачем генерала графа Келлера. Залишки розбитих під Мотовилівкою гетьманців відступили на Васильків і Пост-Волинський (зараз – станція «Київ-Волинський» у столиці). Січовики вирушили через Глеваху на Васильків, а чорноморці зайняли села Плісецьке та Забір'я.

20.11. На Пост-Волинський прибули потяги з офіцерськими дружинами з Києва. Січовий панцерник зробив невдалу спробу захопити станцію. Республіканське військо почало зосереджуватися на станції «Боярка» та намагатися охопити гетьманців із флангів. Розпочалась облога Києва.

В ніч проти 23.11 у Києві розпочалося повстання, але виступ не набрав обертів і зазнав поразки.

25.11. Генерал Келлер наказав розформувати частини, що взяли участь у повстанні: січовиків та чорноморців, а також 2-гу сотню Конвою пана гетьмана, 21-й піший Сквирський полк, 1-шу Стрілецьку

пішу дивізію та 2-й Запорізький піший полк.

27.11. Генерал Келлер висунув гетьманові Скоропадському ультиматум про надання йому диктаторських повноважень. Замість Келлера головнокомандувачем призначено князя Долгорукого.

Директорія оголосила мобілізацію в республіканське військо.

Німці погодилися не перешкоджати захопленню Києва військами Директорії

1.12. На станції «Фастів» Директорія і делегація Державного Секретаріату ЗУНР підписали договір про майбутнє об'єднання двох історичних областей України з метою утворення однієї держави.

2.12. Директорія та німецьке командування підписали умови перемир'я, згідно з яким наступ на Київ буде припинено до прибуття представників Антанти.

3.12. Створено Осадний корпус на чолі з Коновальцем. Директорія від'їхала до Вінниці.

ПАРОЛЬ:
«ES LEBE PETLURA!»

8.12. Петлюра наказав республіканському війську на Правобе-

режжі несподівано оточити німецькі гарнізони та роззброїти їх. Справа вдалася, й німецьке командування змушене знову розпочати переговори з Директорією про умови перемир'я.

13.12. У Козятині німці погодилися не перешкоджати захопленню Києва, але висунули умову – поставляти 10 потягів на добу для

від'їзду окупаційного війська до Німеччини. Домовилися про паролі: для німців «Es lebe Petlura!» («Хай живе Петлюра!»), для республіканців: пароль – «Революція», відгук – «Республіка».

В ніч проти 14.12. У Києві знову розпочалося повстання.

14.12. Республіканське військо перейшло в атаку й через Борщівку, Солом'янку та Куренівку ввійшло в місто. Гетьман Скоропадський зрікся влади, уряд передав повноваження Миській Думі та Миській Управі, генерал Долгоруков видав наказ про припинення опору й негайну демобілізацію.

18.12. До Києва прибула Директорія. ■

Сотник авіації, осінь 1918 року

ТЕКСТ: Дмитро Адаменко

Тиждень і далі знайомить читачів із реконструкціями одягу, озброєнь та амуніції українських вояків різних епох

Кокарда Армії Української держави (далі УД)

Слід від кокарди офіцера авіації російської армії

Офіцерський кітель авіації Армії УД з кантами чорного кольору на комірі, обшлагах та клапанах кишень

Шкіряна льотна куртка на підкладці з байки. Комір – з чорного оксамиту з червоним кантом

Льотні рукавички з чорної шкіри

Офіцерські чоботи

Шкіряний шолом французького зразка, набитий ватою

Парадно-повсякденні погони сотника авіації УД. Виготовлені зі срібного джгута, на чорній підкладці з золотими зірочками

Шкіряний поясний ремінь Армії УД

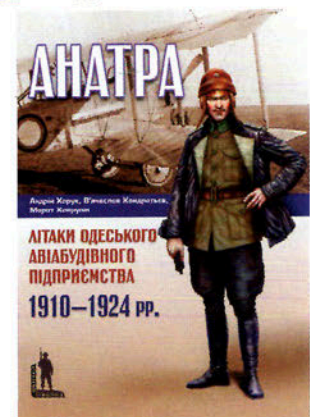
Чорні галіфе авіації Армії УД

У 1918 році – за часів перебування армій Центральних Держав (Німеччина й Австро-Угорщина – **Тиждень**) на теренах України – українське військо неухильно скорочувалося.

Авіація Армії Української держави влітку 1918 року нараховувала 193 літаки, з-поміж яких було 4 важкі бомбардувальники типу «Ілля Муромець». Але гостро бракувало як авіаційного, так і технічного особового складу для здійснення польотів та ремонту літаків. З іншого боку, збільшувалася кількість керівних кадрів, не відчувалося нестачі в численних проєктах розбудови майбутнього війська, постійних наказах про переформування тощо.

Знаки розрізнення на літаках авіації Української держави мали залишатися старі, російського війська – червоно-синьо-білі кокарди – й тільки на нові літаки наносили чорні тризуби.

Однострій авіаторів складався з елементів впровадженого в Армії Української держави повсякденного строю (кокарди, погонів, кітеля та галіфе) і льотного шкіряного спецодягу, що залишився у спадок від авіації російського війська (льотні шолом, куртка, рукавички). ■

Авторські права © Центр ім. В. Липинського «Militaria Ucrainica». Далі буде. Попередні публікації колекції «Militaria Ucrainica» дивись у №№ 39, 41, 45, 47 **Тижня** за 2008 рік.

Курортний декаданс

АВТОР: Олена Чекан

Тиждень поїхав у Ворзель прощатися з осінню

Лише 20 хвилин від столиці Варшавською трасою — і ти в дитинстві. Коли дерева були великими, ставки чистими, а день безкінечним. Де все було справжнім: рясна мжичка теплої дощу, що раптом ставав зливою і тисячами бульбашок лякав жабенят. Де темний бурштин вишневого клею і світлий соснової смоли були коштовнішими за всі скарби світу. Де хрущі дзижчанням крилець робили тишу абсолютною, а лозинка, з якої ти безжально здер тоненьку шкірку і залишив на ніч у мурашиній купі, обіцяла таку насолоду, що уві сні ти сміявся срібним дзвіночком.

ЛЮБОВ І ДЯТЛИ

Не вітер — справжній буревій шаленим свистом роздмухує вже зібрані купи жовтогарячого листя. Наче аеродинамічною трубою воно несеться поміж корабельних сосен, щоб десь там, вище найвищих верхівок востаннє майнути золотавими спалахами. Та нахабі цього замало. Він безжально жбурляє оберемки на землю, і ті закручуються на кшталт маленьких торнадо. І раптом тиша. Тільки стукіт невтомних дятлів та шурхіт двох мітел. Синхронний. Біля відреставрованого будинку графині Наталі Уварової, дочки знаного українського цукрозаводчика й мецената Федора Терещенка, двоє вже немолодих людей намагаються відновити понівечені вітром кучугури листя.

Олександр Іванович Скринька: «В мене 14 спеціальностей: електрик, сантехнік, шофер, столяр — двері, вікна, все можу. А ще будівельник, і фотографувати вмію. Працював на заводі фрезерувальником, а сюди пішов, щоб бути ближче до Зіни... Вона тут прибиральницею. Ми в молодості любилися, та вона знайшла іншого...»

«І ти знайшов... — наче ведучи давню суперечку, приєднується до розмови Зінаїда Іванівна Хутор-»

Фізик Олександр Рошчін готує свою «професорську» дачу до зими

нюк. — Боже, якби ви знали, що то за рай тут був! Виходиш із хати — ягоди, гриби, трава по пояс... А весело як! Піонерські табори, санаторії, будинки відпочинку! І в усіх танцмайданчики. То, бувало, за вечір ми з Сашком усі й оббігаємо — молоді... Зараз не те. Роботи мало, табори пустою стоять, а колись робочих рук не вистачало — з Києва до нас їхали працювати...»

Опалювальний сезон у Центрі культури «Уваровський дім» ще не розпочався. Тож гріємося запашним чаєм із цвіту столітніх ворзельських

ЯК ДІСТАТИСЯ

Електричкою «Київ – Тетерів», квиток до Ворзеля – 3.80 грн.
Маршруткою №381 від метро «Святошин» за 5 грн, у дорозі 40-45 хвилин.

Таксі 80-100 грн, у дорозі 20 хвилин. Уночі діє подвійний тариф.

лиш, яким частує Алла Багірова, керівник служби у зв'язках із громадськістю місцевої селищної ради. Слухаємо ворзельського краєзнавця Олександра Соколенка. Про графа Сергея Уварова, очільника Київського відділення Російського музичного товариства, який на еміграції мусив заробляти тапером у паризьких кінотеатрах. Про красуню-графиню, яку він кохав до нестями, а вона його покинула.

За радянських часів у цьому будинку була школа й шкільний кіно-клуб, знаний у всьому СРСР. Сюди на прем'єри фільму-казки «Морозко» та «Легенда про Мальчиша-Кібальчиша» приїздив радянський кіноказкар №1, режисер Олександр Роу. А діти не лише гостювали на київській «Молодості» та московських кінофестивалях, але й листувалися з Американською академією кіномистецтва. Саме тому в керівника кіноклубу Віталія Іщенка ви-

никли серйозні неприємності з КДБ. «Зараз, — веде далі Соколенко, — поновлюємо і кіноклуб, і кінотеатр. Назву вирішили залишити стару — «Космос».

Виходимо на подвір'я. Вітер ущух, сонце припікає, а дятли, замість думати про зиму, грайливо пурхають, наздоганяючи один одного. Їхнє червоно-біло-чорне пір'ячко святково миготить у запаморочливій височині соснового лісу. Корабельна сосна росте тут із прадавніх часів. Її стрункі, високі, майже без гілля стовбури йшли на щогли і давньоруських човнів, і козацьких байдаків.

ЮВІЛЕЙ ДАЧНОГО МІСТЕЧКА

Цієї осені Ворзель тихо відсвяткував важливі для себе події — 80-річчя першого лікувального пансіонату й 70-річчя надання селищу статусу курорту республіканського значення.

ВАРТО ПОБАЧИТИ

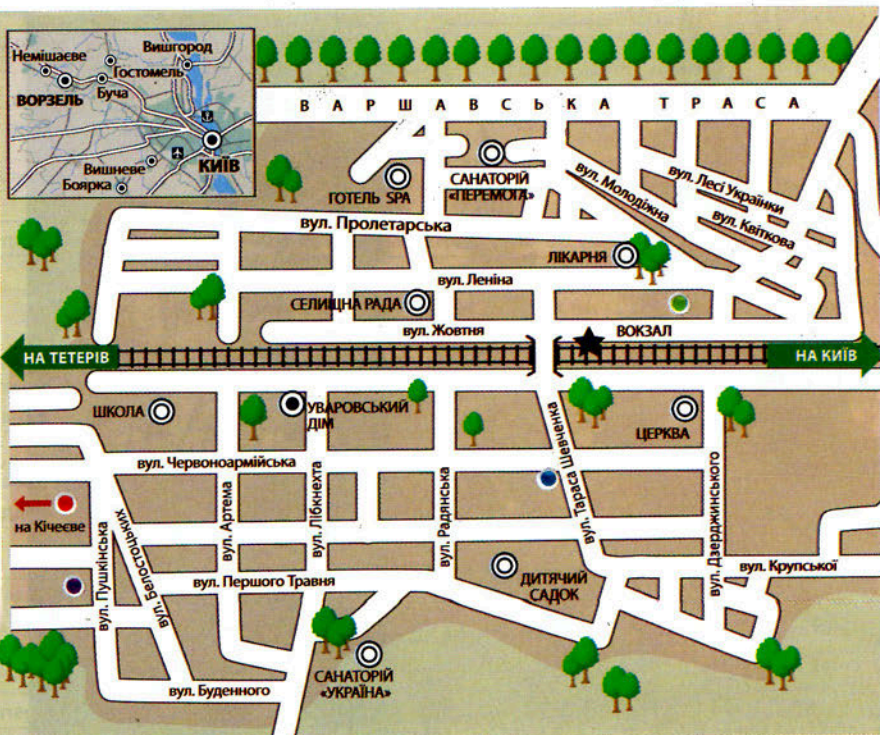
Ворзель

● **ТЮЛЬПАНОВЕ ДЕРЕВО** – ліродендрон, різновид магнолії, яке посадили ще в 1914 році. Одне з найбільших в Україні, висота – 30 м, діаметр стовбура – 1,3 м. У червні вкривається пахучими квітами жовтогарячого кольору, які нагадують тюльпани.

● **ЗАПОВІДНИЙ БЕРЕЗОВИЙ ГАЙ** у Кічевому. Хоча його має охороняти й зберігати Бучанське лісове господарство, гай гине – дерева доїдає омела.

● **СЦЕНАРНІ ІГРИ** пейнтбольного клубу «Планета». Прокат екіпірування – 150-200 грн, коробка куль (2000 шт.) – 350 грн, набір димових гранат – 40 грн.

● **БУДИНОК ТВОРЧОСТІ КОМПОЗИТОРІВ** – столиця музичної України. Чимало хітів радянської класики та естради були створені саме тут.

ГРАВКА ПАВЛО НІЦ

А народився Ворзель у 1900 році – разом із Ірпенем, Бучею та іншими містечками-супутниками уздовж залізниці «Київ – Ковель». Про назву подекують різне. Хтось із краєзнавців підтримує легенду, за якою в тутешніх лісах переховувався такий собі Робін Гуд місцевого розливу – злодій на ім'я Зель, чи то німець, чи то єврей. Хтось розказує про таємничу французенку, полюбовницю київського багатія, яка буцімто тужила за Версалем. А втім, витоки назви, швидше за все, зовсім не романтичні: достеменно

«Цього року всі санаторії нарепті вийшли на рівень рентабельності, тож потроху відроджуємося, – починає розповідь пан Сергій. – Селище підкосили й перші роки незалежності, коли занепали великі київські підприємства, що утримували багато оздоровниць. А ще більше – Чорнобиль, люди просто боялися до нас їхати. Зараз наше стратегічне завдання – відродити Ворзель у статусі курорту на державному рівні. Для цього є все: і чудовий мікроклімат, і джерельно чиста вода, і непогана інфраструк-

банкіри. Бачите, які мури! До неба! Посадили б зелені кущі, дикий виноград – їх би ніхто й не бачив, та все ж природа була б, а так каменюки...» – заводиться старий і тягне нас до скромного одноповерхового будиночка з написом «Ощадбанк». Виявляється, що це колишня дача монархіста Василія Шульгіна, редактора газети «Київлянин» і члена Державної думи, який у складі комісії Александра Гучкова 2 березня 1917 року приймав зречення Миколи II.

Тут мали дачі один із перших військових льотчиків Георгій Горшков, видатний композитор Борис Лятошинський, письменники Валер'ян Підмогильний, Дмитро і Юрій Бездики, Юрій Збанацький. Наш щедрий екскурсовод показує їхні непоказні будиночки й просить написати, що по-справжньому великі люди завжди жили скромно, що ми і робимо...

ВЕДИСТИ Й КАТОЛИКИ З ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКОЇ

Балакучий дідусь, виконавши обрану місію, заспішив годувати кролів, а ми блукаємо собі лісовими стежками світ за очі. Так долукали до яскраво-зеленого, аж блискучого футбольного поля, а спитати, що то за диво, нема в кого. Лець дочекалися хлопців, схожих на студен- ▶

На постаменті від пам'ятника піонерів-героїв
Валі Котику – статуя Діви Марії

відомо, що в середині XIX ст. один із цегляних заводиків тут належав німцеві фон Верзелю.

У приймальні мера Сергія Кухарського, який донедавна очолював місцевий пологовий будинок, нас перестріла сяюча молодичка з трьома дітлахами. Одне на руках, друге чіпляється за мамину спідницю, а третє невдовзі з'явиться на світ. «Можна я перед вами на хвилю зайду», – питає Люба й шепоче мені на вухо: «Сергій Олексійович аборт не дозволив зробити, коли ще першого носила. Години дві вмовляв...»

тура. Не дарма академік Микола Стражеско назвав колись наші місця українським Кисловодськом».

А ми в супроводі кумедного дідуся, який, почувши слова **Український тиждень**, узявся показати нам геть усе, але не схотів назватися, мандруємо селищем. Дивне враження справляють палацові котеджі в оточенні благодійних будиночків. «Оце, кажуть люди, Порошенко буде щось для дітей... не знаю, чи для своїх, чи як комерцію для чужих. І басейн там є, і зимовий сад... – веде екскурсію анонімний дідок. – У нас тут самі народні депутати й

Владимир Пинялов і Деніс Шварц – московські трубачі на Ворзельському фестивалі

тів. Вони пояснили, що поле приватне. А тут і власник з'явився. Віктор Смарига – фанат футболу й Ворзеля. Стверджує, що його газон не покриття входить до п'ятірки найкращих в Україні. Розказує, що селище готується до Євро-2012 і може прийняти для тренувань одну з команд-учасників та до семи тисяч гостей.

Хлопці ж виявилися не простими студентами, а семінаристами – так ми дізналися, що у Ворзелі є Вища

школа в оранду занедбаний піонерський табір «Сосновий». Зараз, окрім українських парубків, тут учаться студенти з Іспанії, Мексики, Еквадору, Польщі, Словаччини, Білорусі.

Колишня піонерська територія величезна й нагадує справжній ліс. Влітку тут можна збирати суниці, ожину, горіхи, а взимку до семінарії прибігають харчуватися зайці. З часів червоних галстуків залишився тільки постамент від бронзового

У якому ще лісі можна знайти кілька десятків пошарпаних – зате з роялями – будиночків і навіть концертну залу!

духовна католицька семінарія Найсвятішого Серця Ісуса. Префект семінарії, отець Олег Сартаков, зустрічає нас на милицях – грав у футбол зі студентами, тепер кульгає. Розповідає, що семінарія належить до Києво-Житомирської дієцезії, вона існувала в різних містах України та Польщі з середини XVIII ст. до 1941 року. Поновили її в 1995-му, коли

ДЕ ЗУПИНИТИСЯ

Санаторії «Зірка», «Перемога», «Ворзель», пансіонат «Україна», готель SPA. Номер на двох – від 60 до 450 грн за добу.

пам'ятника піонерів-герою Валі Котику. На його місці – статуя Діви Марії.

Навскіс від католицької семінарії під соснами – чудовий дерев'яний будиночок стилю модерн. Це початок кварталу так званих Червоних забудовників: київській професурі та діячам мистецтва у 1928 році держава виділила землю під дачі. Теперішній власник будинку Олександр Рошцін пішов слідами свого діда – професора Петра Івановича Рошціна. Він працює в Інституті фізики, вважає себе українським націоналістом і сповідує Веди.

Ось так цілком толерантно співіснують на вулиці Червоноармійській католики, ведисти й футбольні фанати.

ТУТ БУЛИ ВАГНЕР І ЧАЙКОВСЬКИЙ

На західній околиці Ворзеля – невеличке урочище Кічесьє. Полустанок у напрямку Тетерева й водночас моя велика Батьківщина. Метрів за двісті від нашої дачі – Будинок творчості композиторів. Найкращі твори Костянтина Данькевича, Григорія та Платона Майборід, Андрія Штогаренка, Валентина Сильвестрова, Ігоря Шамо, Олександри Пахмутової створені саме тут. І культову пісню «Два кольори» нав'яв Олександрові Білашу рушник, яким композитор накривав свій ворзельський рояль...

Колись у дитинстві мене приголомшила неймовірна новина: батьки весело обговорювали приїзд до Будинку композиторів Вагнера й Чайковського. Все літо я для прогулянок вибирала стежку вздовж композиторського паркану, але творців «Лускунчика» й «Польоту Валькірій» (більше на той час нічого не знала) так і не побачила. Історія ця згодом забулася, але зараз, гортаючи чудову книжку, присвячену Будинкові, я натрапила на текст подяки від білоруського композитора Г. Вагнера та молдовського музикознавця Г. Чайковського.

Тепер на базі Ворзельського будинку творчості відбуваються численні музичні конкурси й фестивалі. В якому ще лісі можна знайти кілька десятків – може й пошарпаних, зате з роялями – будиночків і чудову за акустикою концертну залу! Ось і ми потрапили на конкурс дерев'яних і мідних духових інструментів «Мистецтво XXI століття»: 80 учасників-солістів, 21 ансамбль – діти з Литви, Китаю, Росії, України...

Розчинившись у п'янкуму кришталевому повітрі, задивившись на розпечені жолуди й шишки, що мало не вискакували з багаття, **Тиждень** і не чувся, як стрімко накопили сутинки. Час додому.

Рідний Київ зустрів автомобільними корками, смородом викидів і ностальгією за місцем, де дерева завжди великі, ставки чисті, а день безкінечний. ■

повідомлення	отримувач платежу		
	ТОВ «Український тиждень»	26007026823721	35392656
	поточний рахунок отримувача		код отримувача
	назва установи банку		
	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»	322012	
	МФО банку		
	Прізвище, ім'я та по батькові платника		
	Адреса платника, телефон		
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»		
	період:		
касир	платник (підпис)	сума, грн	

повідомлення	отримувач платежу		
	ТОВ «Український тиждень»	26007026823721	35392656
	поточний рахунок отримувача		код отримувача
	назва установи банку		
	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»	322012	
	МФО банку		
	Прізвище, ім'я та по батькові платника		
	Адреса платника, телефон		
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»		
	період:		
касир	платник (підпис)	сума, грн	

Тиждень
УКРАЇНСЬКИЙ www.ut.net.ua

ЗУПИНИ ІНФЛЯЦІЮ!

За умови передплати журналу «Український тиждень» на 2009 рік ви маєте нагоду отримувати видання за ціною 2008 року.

Вартість передплати:
12 місяців – 168 грн;
6 місяців – 84 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС - 99319

За детальною інформацією звертайтеся за тел. (044) 503-37-41

Менеджер з передплати:
Семяновська Каріна
kta@ut.net.ua

ХТО ДИВИТЬСЯ ТВ-РЕКЛАМУ?

ВДОМА Ж НІКОГО НЕМАЄ!

ПрессКом® ADVERTISING

Всеукраїнський IndoorVideo оператор

www.presscom.ua

112-й елемент

АВТОР: Тарас Литвин

Поки наші школярі й студенти вивчають застарілу (минулого сторіччя!) таблицю Менделєєва, сучасний її варіант поповнюється новими складовими

Коли в сім'ї Менделєєвих народилася сімнадцята дитина, батько осліп. Знакарі казали, що то символічна плата й знак: син побачить те, чого не бачать інші. Через 35 років Дмитрій Івановіч зробив відкриття, яке прославило його на віки. 1 березня 1869 року вчений опублікував закон: «Властивості елементів і властивості утворених ними простих і складних тіл перебувають у періодичній залежності від їхньої атомної ваги».

Перша періодична таблиця складалася з шести вертикальних груп — попередниць майбутніх періодів. По горизонталі вгадувалися ще не повні ряди елементів — прообрази майбутніх груп. У таблиці було 63 елементи (зараз їх офіційно 111, неофіційно — 118), зокрема й ті, яких ніхто ще не «тримав у руках» — їх існування геніально передбачив Менделєєв.

Сучасне визначення закону з'явилося в 1920-х після революційних відкриттів у фізиці. Сьогодні періодичний закон звучить так: «Властивості елементів, а також утворених ними сполук перебувають у періодичній залежності від величини зарядів ядер їхніх атомів».

УКРАЇНА БЕЗ РЕНТГЕНІЯ

Золото, срібло, мідь, залізо люди знали давно, але прізвища їх винахідників нам не відомі. А з XVII ст. кожний хімічний елемент має одного

або кількох авторів відкриття. Наприклад, фосфор синтезував німецький алхімік Хенінг Бранд, коли у 1669 році намагався отримати філософський камінь, нагріваючи суміш білого піску та випареної сечі.

У 1919-му для систематизації хімічних знань створено Міжнародний союз фундаментальної та прикладної хімії (далі називатимемо його за англійською аббревіатурою —

числа й бути якомога очевидніше візуально пов'язаним із назвою.

Ім'я новому елементові дають згідно з його порядковим номером, використовуючи корені латинських чисельників: 1 = un, 2 = bi, 3 = tri, 4 = quad, 5 = pent, 6 = hex, 7 = sept, 8 = oct, 9 = enn, 0 = nil, а наприкінці додають -ium. Наприклад, для 111-го елемента (рентгеній, Rg) є синонім — Ununium (Uuu), або уну-

Фосфор синтезував Хенінг Бранд, коли намагався отримати філософський камінь, нагріваючи суміш піску та випареної сечі

ІЮПАК) (див. словничок). Останні версії періодичної таблиці елементів ця організація затвердила у 2005 і 2007 роках. В офіційній таблиці зазначено 111 елементів, останній — рентгеній (Rg).

На жаль, в українських підручниках друкують застарілі версії таблиці. Наприклад, у «Хімії» для сьомого класу (О. Ярошенко, 2007 р.) і «Хімії» для восьмикласників (О. Ярошенко, 2008 р.), а також у підручнику для вищих (Н. Романова, «Загальна та неорганічна хімія», 2007 р.) вказано лише 110 елементів. Причому 110-й — дармштадій (Ds) — має стару назву — унунілій, і не вказано його атомну масу — 271.

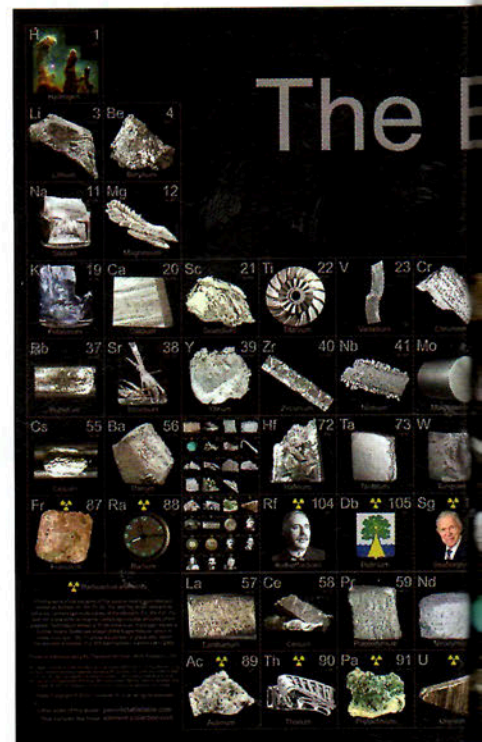
Упродовж 2003–2007 років ІЮПАК уточнила атомну масу 25-ти елементів, про що в наших підручниках теж не згадують. Хоча всі ці дані разом із новою таблицею можна знайти на офіційному сайті ІЮПАК.

УН-УНІФІКАЦІЯ

Елементи з атомним числом понад 110 ІЮПАК радить поки що називати за такими принципами: 1) назва має бути короткою та очевидно пов'язаною з атомним числом елемента; 2) повинна закінчуватися на -ium (по-нашому -ій); 3) символ має складатися з трьох літер; 4) символ повинен походити від атомного

уній, тобто один-один-один. Якщо колись учені доберуться до другої сотні й далі, елементи можна буде називати так: 200-й елемент — біллілілій (Bll), 500-й — пентлілілілій (Pnn), 900-й — еннілілілій (Enn).

Винахідники мають право пропонувати інші назви. Комісія

ЮПАК розглядає їх після того, як елемент добре вивчено і його відкриття беззаперечно прийняте всією науковою громадою.

БЕРІЯ ПРОТИ ГЕЛЬМГОЛЬЦА

За останні 12 років учені синтезували шість нових елементів із порядковими номерами від 112 до 118 (крім 117-го). ЮПАК поки не дав їм остаточної назви й не включив до таблиці, тому що ці елементи недостатньо досліджені.

У лютому 1996-го група німецьких науковців із Інституту важких іонів у Дармштадті синтезувала 112-й хімічний елемент — унунбій. Два ядра ^{277}Uub отримали після обстрілу свинцевої мішені цинковими атомними ядрами у прискорювачі важких іонів.

Відомо поки що п'ять ізотопів **Ідив. словничок!** унунбія, найстабільніший — ^{285}Uub (період напіврозпаду = 34 с). Важчі ізотопи отримано в 2000 і 2004 роках в Об'єднаному інституті ядерних досліджень (ОІЯД) **Ідив. словничок!** як продукти розпаду ізотопів унунквадію. Дослідники опромінювали плутоній-242 іонами кальцію-48. У результаті утворювався ізотоп 114-го елемента — ^{287}Uuq , який при атмосферному тиску потрапляв до камери з сумішшю гелію і аргону. Після альфа-розпаду за півсекунди ^{287}Uuq

перетворювався на ізотоп 112-го елемента — ^{283}Uub , що газовим потоком переносився до криогенної камери. На золотих детекторах цієї камери реєстрували розпад ядер ^{283}Uub .

Росіяни запропонували назвати 112-й елемент лаврентієм — на честь Берії, який, на їхню думку, зіграв визначну роль у створенні радянської атомної промисловості. А німецькі вчені запропонували для унунбію одразу шість назв: віксхаузіт, гелмгольцій, венусій, фрїшій, штрассманій і гейзенберґій.

ХІМІЧНА МАГІЯ

Навіщо вчені синтезують нові елементи? Кому потрібні нестабільні екзотичні ядра? Науковці мріють знайти феномени з цілком алхімічними назвами — «магічні елементи» й «острів стабільності».

Згідно з теорією ядерної будови, в ядрі є протонні й нейтронні оболонки, схожі на електронні оболонки атомів. Ядра з повністю заповненими оболонками особливо стійкі до спонтанних перетворень. Числа нуклонів **Ідив. словничок!**, що відповідають повністю заповненим ядерним оболонкам, хіміки називають магічними.

Магічні ядра — це особливо стійкі атомні ядра, в яких число нуклонів дорівнює одному з магічних

чисел. Для протонів це числа 2, 8, 20, 28, 50, 82, 114, 126, 164, для нейтронів — 2, 8, 20, 28, 50, 82, 126, 184, 196, 228, 272, 318. Ядра, в яких і число нейтронів, і число протонів є магічним, називають двічі магічними.

Місцезнаходження нуклідів **Ідив. словничок!**, які довго живуть не розпадаючись, називають островом стабільності. І синтез нових елементів крок за кроком наближає нас до цього омріяного острова. А хто не мріє, кажуть хіміки, той не п'є шампанського на церемонії вручення Нобелівської премії. ■

СЛОВНИЧОК

Міжнародний союз фундаментальної та прикладної хімії (англ. The International Union of Pure and Applied Chemistry, IUPAC, ЮПАК) — міжнародна неурядова організація, створена 1919 року для сприяння розвитку хімії. Розробляє стандарти найменування хімічних елементів та сполук.

Ізотопи — різновиди атомів одного й того самого хімічного елемента, які мають різну атомну масу. Маса вказують числом угорі ліворуч від символу елемента.

Об'єднаний інститут ядерних досліджень (ОІЯД) — міжнародна міжурядова науково-дослідницька організація у місті Дубна, 120 км від Москви. До складу ОІЯД входять 18 держав, зокрема Україна. В ОІЯД було синтезовано всі трансуранові елементи, відкриті в СРСР, і повторно синтезовано більшість трансуранових елементів, відкритих в інших країнах.

Нуклон — загальна назва протона і нейтрона — частинок, з яких складається ядро атома. Тобто протон і нейтрон — два різні стани (протон має електричний заряд, а нейтрон ні) однієї частинки, яка й називається нуклоном».

Нуклід — загальна назва атомних ядер і атомів, що характеризуються певним числом протонів у ядрі Z , числом нейтронів N і загальним числом нуклонів $A = Z + N$. Радіоактивні ядра й атоми називаються радіонуклідами.

Спогади щасливця

АВТОР: Наталія Петринська

Бейлі Волш на фестивалі Нового британського кіно представив свій перший фільм. І розповів *Тижню* про наболіле – Голлівуд, улюблені кіножанри й Деніела Крейга в ролі наркомана-сексоголіка

У британській кіноіндустрії переважає продукція одеського голлівудського виробництва, а незалежне кіно перебуває у досить скрутному становищі. І ця тенденція надалі лише поглиблюватиметься. З Голлівудом нам конкурувати важко, оскільки наша країна допомагає для дистрибуції стрічок. Якщо твоєму фільмові бракує комерційної привабливості, ти можеш розраховувати хіба на 5 показів у кінотеатрах.

Позитивний момент у тому, що арт-хаус здатен розповсюджуватися альтернативними способами. На британському телебаченні є три

великі телеканали, які постійно демонструють авторські фільми. Також маємо доволі потужний ринок DVD-продукції, оскільки все більше громадян дивляться картини на широких домашніх екранах.

Наразі британське кіно – це не дружній колектив, а сукупність індивідів, і кожен робить свою справу. Загалом сьогодні орієнтуємося на типажі, на характери людей. Є окрема ніша соціального кіно, яке виконує не лише мистецьку, а й дидактичну функцію.

У нас не такий патріотичний глядач, як у Франції. Французи в цьому сенсі просто фантастичні –

вони підтримують власне кіно й люблять його. Натомість британець не буде цікавитися фільмом лише тому, що він вітчизняного виробництва. Він обере стрічку із вдалою промоцією чи зірковим акторським складом.

У мене нічого б не вийшло, якби я створював «Спогади невдахи» не тепер, а за рік – настільки сильно змінився ринок. Хоча як сценарист, режисер і художник картини питаннями розповсюдження я не переймаюся. Це проблема продюсера, і він каже, що найскладніше було вийти в прокат саме в Британії, але нам це вдалося.

ФОТО: СЕВЕРІНО, КОЛАЖ: АНДРІЙ ЄРМОЛЕНКО

«Спогади невдахи» – історія колись успішного чоловіка, життя якого вийшло з-під контролю, тому він пригадує найщасливіші часи, своє дитинство. Я написав сценарій про те, що знаю напевно, про вибудовані з мого власного досвіду часи й типажі.

На той час ми вже дружили з Деніелом Крейгом, тому я не вагався з вибором актора на головну роль. Мені завжди подобалося його вміння перевтілюватися. Я вважаю, що його гарна фізична форма не завадила зіграти людину, яка зловживає наркотиками та сексуальними втіхами. При цьому Крейг паралельно працював над образом агента 007. Особисто я вважаю, що він – найкращий Джеймс Бонд. Він і Шон Коннері.

Як фільм-пам'ять «Спогади...» асоціюються з гарною погодою і блакитним небом. У Британії клімат примхливий, немає гарних пляжів, тому ми знімали в Південній Африці ту частину, що стосувалася споминів головного героя. А жорстку реальність, навпаки, фільмували вдома.

Все у стрічці – моя ностальгія, мій сум за 1970-ми. Тому я сам обрав відповідні музичні треки Девіда Боуї, контролював процес кастингу.

Й актори були вибрані напрочуд вдало. А найкращий у фільмі, на мій погляд – це Гаррі Іден – головний герой у молодості. Коли я його вперше побачив, то зрозумів, що в майбутньому він може стати другим Деніелом Крейгом, настільки подібні їхні рухи й жести.

Я від початку створював музичні кліпи, але завжди хотів робити фільми. Писав сценарії стрічок, пробував себе в документальному кіно. І лише через 15 років мені вдалося впритул наблизитися до ігрового повного метра. Як і в усьому світі, в Британії молодий режисер – особа, не молодша 35-ти років. Проте якщо маєш натхнення, ентузіазм, навіть пристрась до кіно, то рано чи пізно твоя мрія здійсниться.

Знімати кліп і знімати фільм – різні речі. У першому випадку я передусім орієнтуюся на музику. Постійно прокручую її в голові, доки не народиться сценарій, доки я не зрозумію, як саме треба візуалізувати цю композицію. Додаткові корективи вноситься і той факт, що доводиться мати справу з музикантами, які в кліпі мають стати акторами.

Щоразу я намагаюся уникати стандартних форм і банальних рі-

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Бейлі Волш

Знімав кліпи для гуртів Massive Attack, INXS, New Order, співачки Кайлі Міноуг. Популяризм здобув завдяки документальній картині про рок-групу Oasis. Перша повнометражна режисерська робота – «Дзеркало, дзеркало...», документальна стрічка про хворого на СНІД трансвестита, який працює повією. Дебют в ігровому кіно – «Спогади невдахи».

шень. Може, звучить кумедно, але найчастіше зйомкам заважає вже згадувана погода. Коли я працював над кліпом для Кайлі Міноуг, я мав упоратися лише за один день. Тоді падав дощ, була жахлива погода, а Кайлі зажадала, попри все, продовжувати. Та я з нею не погодився й обрав інший час. Хоча сперечатися з «дівою» – нелегке завдання.

Документальне кіно раніше не розглядали як окремих жанр. Нині все змінилося, оскільки в останні роки зацікавлення проектами, де зафіксоване справжнє, невідоме, живе, значно зросло. Документальні фільми виснажують насамперед

У зоні особливої уваги

АВТОР: Наталія Петринська

Соціум та особистість у сучасному кінематографі – рахунок нічийний. Враження Тижня від нового британського кінематографа

«Основні інгредієнти цьогорічного фестивального коктейлю – «бондівські» горілка з мартіні. Горілка – це режисери-важковаговики: Пітер Гринуей, Майкл Вінтерботтом і Кен Лоуч. Мартіні – дебютанти Сьюзі Гейлвуд, Бейлі Волш і Мадонна». Так продюсер компанії «Арטהаус Трафік» Денис Іванов схарактеризував програму фестивалю Нового британського кіно.

Ще один спосіб розрізнити авторів із Туманного Альбіону – тематичний. Одних більше турбують соціальні, інших – індивідуальні проблеми. Осібно тримається хіба Пітер Гринуей – він називає себе «віджеєм, який влаштував масивні кінемато-

графічні інсталяції». Після останніх мультимедійних проектів на кшталт «Валізи Тульса Люпера» показану на фестивалі «Нічну варту» можна назвати поверненням до вже знайомої гринуейвської стилістики – естетично витонченої суміші живопису, театру та оперного мистецтва.

Проте більшість фестивальних стрічок – не художні ребуси, а сюжетні картини зі зрозумілими меседжами. Більшість із них присвячені проблемі глобалізації та заробітчанства, що свідчить про неабияку стурбованість британців міграційними процесами.

Сумнозвісну російську «окупацію» Лондона сповна висвітлено в стрічці Сьюзі Гейлвуд «Більше за Бена». Фільм створений за мотивами однойменної біографічної книжки популярних авторів рунету Павла «Собаки» Тетерського та Сергея «Спайкера» Сакіна, написаної «падонківською» мовою.

Собака (Бен Барно) і Спайкер (Андрей Чадов) понаїхали з Москви і завзято займаються дрібними аферами й крадіжками. Та невдовзі їх адреналін розчиняється в депресії. І тут відбувається дидактичний поділ на Плохіша та Кібальчіша: герой Чадова маргіналізується, а персонаж Барнса, навпаки, стає нормальною людиною. Лондон очима аборигенів і нелегалів – наче два різних міста, й зворотний бік позірно комфортабельного мегаполіса виявляється зовсім не привабливим. ▣

фізично. Ти постійно мусиш носити із собою важке обладнання. Стрічка про гурт Oasis — це 16 годин на ногах, і так щодня, поки тривають зйомки.

Найтяжчим морально став для мене інший документальний проєкт — «Дзеркало, дзеркало: обмеження життя» про хворих на СНІД трансвеститів. Я постійно був поруч зі смертельно хворими, й ставитися до цього спокійно було неможливо. Фактично з камерою стежив за смертю.

Голлівуд поки що мене не приваблює. «Спогади невдахи» — це повна свобода, власний сценарій, ідея, своє режисерське бачення. Якщо ж я подамся до Лос-Анджелеса, то муситиму стати найманцем і реалізовувати чужий сценарій за визначеною схемою. А це зовсім не те, чого я прагну. ■

Магістральну лінію продовжує «Це вільний світ» Кена Лоуча. Головна героїня фільму організує агентство з найму для іммігрантів і з часом перетворюється на справжню експлуататорку, вважаючи аналогом світобудови супермаркет. Знята в Києві фінальна сцена наочно демонструє прірву між Західною та Східною Європою й марноту зусиль останньої статі частиною першої.

Не обійшлося без міграційного начиння і в фільмі Мадонни «Бруд і мудрість». Щоправда, авторка залишила моралізаторство поза кадром, обмежившись карнавалом, просякнутим атмосферою музики Євгена Гудзя і гурту Gogol Bordello. Це — історія особистості, а не гвинтика соціальної машини. В унісон поп-зірці підспівує Майкл Вінтерботтом — головний герой картини «Генуя» теж мігрує, тільки зі США до Італії. В Генуї персонаж Коліна Ферта разом зі своїми дітьми намагається змінити життя після смерті дружини.

Кожен із членів родини заглиблюється у власний внутрішній світ, аби розібратися зі своїми почуттями. Так само, як і Джо Скотт (Деніел Крейг) зі «Спогадів невдахи» Бейлі Волша пірнає в минуле, де був перший секс, музика Девіда Боуї і строкатий одяг. Режисер називає свій опус фільмом-ностальгією й тішиться, що потрапив до програми фестивалю Нового британського кіно: «Ця добірка вельми репрезентативна. І я тішуся тим, що мій фільм — у цьому переліку». ■

ПЕРСОНАЛЬНЕ

Боже, рятуй королеву

СЕРГІЙ ЖАДАН
ПИСЬМЕННИК

Велика Британія втратила колонії, проте не втратила свого минулого. Плакаючи й ретельно підтримуючи численні суспільні та маркетингові штампи навколо свого статусу й способу життя, вона для багатьох і дотепер є здоровою альтернативою американській мрії та азієському прориву. Англіїці врівноважують собою весь той американський маскульт, який так безапеляційно утримує позиції в світовому культурному просторі. В будь-якому разі англійцям це врівноваження приписують. Тому, якщо для всіх американофобів Велика Британія є останнім притулком смаку та здорового глузду, то, відповідно, для всіх американофілів вона асоціюється з бідною родичкою, котра залишилася жити в селі, без макдональдсу та метрополітену.

Очевидно, що все це велике протистояння Нового та Старого світів відбувається переважно у віртуалі й жодною мірою не позначається на зовнішній політиці чи переможній ході транснаціональних корпорацій. Так чи інакше культурний простір сьогодні існує завдяки злиттю та поглиннанню протилежних за своїм наповненням творчих методів, і тому час від часу потребує постатей, котрі би підживлювали й підкреслювали традиційні суспільно-культурні стереотипи.

Гай Річчі — ідеальна компромісна постать, покликана поєднати британський гумор із американським екшном. Наша (читай — європейська) відповідь Тарантіно, спроба переконати заокеанських тинейджерів і клерків, що ми теж не зовсім у дупі живемо й так само можемо знімати круті, позбавлені зв'язку з реальністю стрічки про поганих хлопців та хороші бабки. Одне слово, робити те, що американцям завжди вдавалося найкраще — змальовувати життя грубішим, злішим, але водночас справедливим, аніж воно є.

Американські за своїм наповненням, проте не позбавлені старої-доброї британської необов'язковості й незбагненності (на зразок Бреда Пітта в ролі цигана), фільми Річчі ніби говорять: «До побачення, малята». Не буде більше жодного європейського кіно, та й неєвропейського не буде, а тільки суцільний Голлівуд, не важливо, де саме будуть його виготовляти — в студіях Лондона, Токіо чи Москви.

Оскільки кліпмейкерство не має національності, воно має бюджети. І жоден Стінг в жодному пабі не наблизить усі ці вигадки про гангстерів і діаманти до реалії британських робітничих кварталів. Та й не потрібні нікому реалії робітничих кварталів. Навіть мешканцям цих кварталів вони не потрібні. Куди спокійніше й цікавіше спостерігати за примарними й кумедними негідниками, знаючи, що вони — виключно плід бурхливої авторської уяви, і що ви не маєте жодних шансів зустріти їх, цих негідників, у своєму кварталі, оскільки такі негідники існують лише в кіно. Ну, і ще в політиці. Але політикою сьогодні не цікавляться ніде, навіть у Британії.

Зрештою, що таке національна специфіка порівняно з можливістю бути зрозумілим? Фантом, про який говорять здебільшого люди без почуття гумору. Велика Британія залишається сама собою, доки там є королева, футбол та брит-поп. Та й панк виник саме тут. Хоча продавався краще в Америці.

Тиждень
український www.ut.net.ua

爵士 КОЛО

Юрій Шепета
Павло Шепета
Родіон Іванов
Сергій Давидов
Ілля Єресько

Олексій Боголюбов
Сергій Крашенінніков

У програмі беруть участь:

Валерій Волков, Максим Гладецький, Денніс Аду, Ігор Закус, Олександр Муренко, Валентин Корнієнко, Олег Марков, Володимир «Нос» Ліхошва, Костянтин Іоненко, Валерій Кириченко, Микола Євпак, Олександр Шнайдер, Олександр Черкашин

9
грудня
19:00
«Український дім»
вул. Хрещатик, 2

PIANO КОЛО

ІГОР
ЗАКУС

КВІТКИ ПРОДАЮТЬСЯ В ТЕАТРАЛЬНИХ КАСАХ ТА В КНИГАРНІ ВУЛ. ЛИСЕНКА, 3

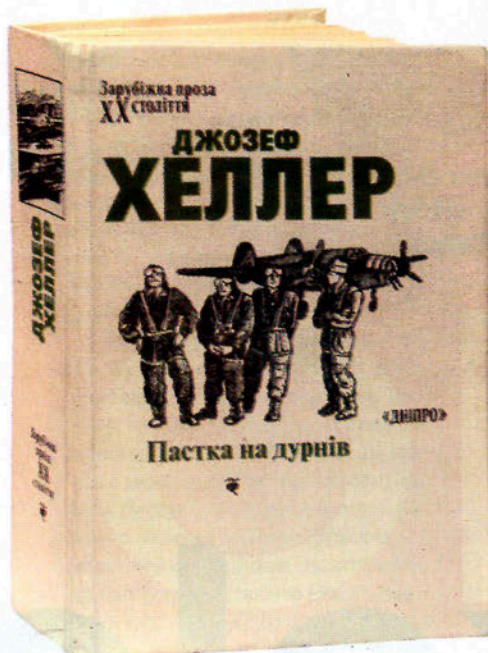
Моя бібліотека

Гімн дезертиру

Ніколи не потрапай в армію, синку. Таким мав би бути висновок нормальної людини після прочитання легендарного роману Джозефа Хеллера «Catch-22». В перекладі Миколи Мещеряка — «Пастка на дурнів».

Справа не в армії. «Пастка...» — сестра «законів Паркінсона» і онука «Процесу» Франца Кафки. Книжка про те, як працює будь-яка бюрократія. Паношгикум із кількох десятків персонажів, які змушені протягом 1944 року жити і спілкуватися на обмеженій території — військова база на острові П'яноса плюс двійко прифронтових борделів у Римі. Чи знаєте ви, що Хеллер насправді — талановитий художник-карикурист?

Окрема подяка за переклад. Це класика, починаючи від імен (генерал Штирхер, капітани Бобкінс і Добкінс, пілот Макпростак, медсестра Качкіт, капрал Безбог, капелан ВПС США О.Т. Святмен або полковник Мудас) і закінчуючи лайкою, яку інакше як добірною не назвеш («смердючий сучий вилупок!»).

Джозеф Хеллер. Пастка на дурнів. — К.: «Дніпро», 1988.

Пригоди всіх цих американських військовослужбовців складаються у величезну гуманістичну мозаїку. Її перші смальти — смішні. «От комедія!» — думаєш, читаючи про «земляні щілини, що з'явилися, як на помах чарівної палички, біля кожного намету, після того, як Майло Майдербайдер розбомбив власну базу».

Але далі, урізноманітнюючись, мозаїка перетворюється на моторошний життєпис головного героя. Чільний бомбардир ланки Б-25 Йоссар'ян змушений гратися в ігри, де у відповідь на кожен його хід ситуація стає ще гіршою. Де державницький порив начальства призводить до того, що для отримання парашуту перед вильотом треба підписати Присягу на Вірність, а щоб одержати кетчуп у їдальні — заспівати «Зоряний прапор». Де генерал Бидл ні сіло, ні впало наказує розстріляти інтелігентчину в особі майора Денбі. Де директор офіцерської їдальні Майло Майдербайдер укладає угоду з німцями й організовує бомбардування своїх, щоб уникнути банкрутства: «Атакувати кулеметним на бриючому?» — недовіркою перепитав Елвін. — «Нічого не вдієш, друже. Контракт є контракт».

Чергова партія гри, яку веде зі своїм головним ворогом — війною — Йоссар'ян, містить у собі логічну бомбу, яка й дала назву книжці — «Поправка-22» (слово catch має також значення «пастка»). Йоссар'ян хоче вижити, а для цього потрібно перестати виконувати норму по бойовим вильотам, яка, дякуючи кар'єристам-дуболомам у погонах, постійно зростає. Звільнити від вильотів можуть лише хворих на голову, пояснює керівник санчастини Док Дайлік. Однак якщо ти пишеш заявку, що ти душевнохворий, то, згідно з «поправкою-22», ти здорова людина. Якщо ж не пишеш заявку, то продовжуєш літати назустріч усім зеніткам дивізії «Герман Герінг», і всі нормальні люди розуміють, що у тебе не все у порядку з кебетою.

ПАВЛО СОЛОДЬКО
заступник головного редактора

Док Дайлік гине, як і більшість симпатичних персонажів роману. Літак, у список екіпажу якого він записав своє прізвище, «щоб набрати льотних годин», розбивається, і лікар де-юре стає трупом. Навіть дружина, отримавши компенсацію, теж не проти вважати його мертвим.

Вихід із цієї пизи — втеча. На нього Йоссар'яну вказує безхитрісний добряга Вессл — пілот, якого вважають ще більшим психом, ніж самого Йоссар'яна: «Бо він не вимагає списання на землю, хоч його збивають у кожному вильоті». Ха, а цей маленький американець просто тренував вимушені посадки, щоб зрештою таки втекти — аж до нейтральної Швеції на рятувальному плоту!»

«Вони перевернуть увесь світ, щоб вас упіймати, — каже Йоссар'яну на прощання майор Денбі. — Ой, як вам доведеться поплигати!» «Я й поплигаю», — відповідає Йоссар'ян, вирушаючи шляхом Вессла. І вже кілька десятків років йому не можна не побажати удачі. ■

Де придбати
У букіністів по всій країні
(тираж книги — 50 000), 30-40 грн

ПЕРШИЙ.УКРАЇНСЬКИЙ.ІНФОРМАЦІЙНИЙ

ПЕРШИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ

www.5.ua

Ліцензія НР з питань телебачення та радіоковлення НР №1 292 від 01.12.2003 р.

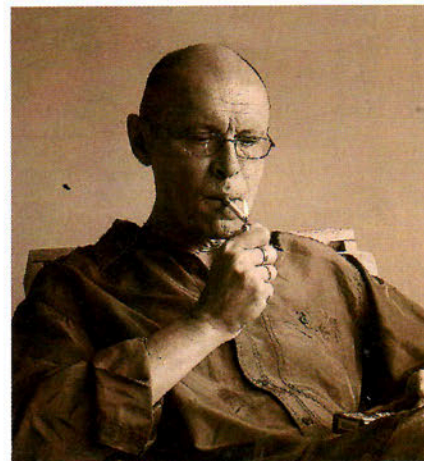

УВЕСЬ СПЕКТР НОВИН

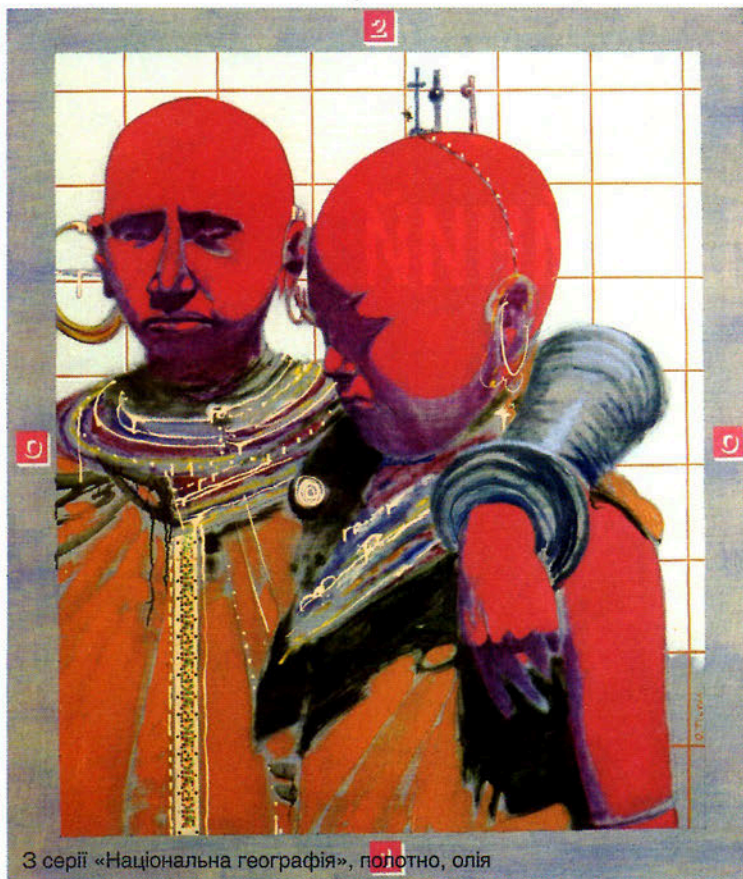
Краса штампів

АВТОР: Мар'яна Прут

Зрозумілий образ теж може бути авангардним

ОЛЕГ ТІСТОЛ
іконоборець

З серії «Національна географія», полотно, олія

Наприкінці 1980-х Олег Тістол увірвався в художній простір не лише України, але й той, що тепер називається «пострадянський». Охочих творити нові живописні та життєві концепції тоді не бракувало, й багато з них, як і Тістол, перебувають нині в статусі живих

класиків актуального мистецтва. Вітчизняний сучасний арт міряють саме за ними.

Маленький художник — завжди геній, а от чи зробить він щось насправді гідне, особисте й помітне, буде зрозуміло після перетину ним межі 40-річного віку. Так вважає митець і підтверджує цю тезу власним прикладом. Тістол працює з «інформаційним сміттям» — чуттєвими, зоровими, візуальними трафаретами, шаблонами й медійними картинками. Тиражуючи ці матриці до нескінченності, митець доводить їх до абсурду й змушує набувати несподіваного смислу. Водночас він спромігся побачити суто українські етнічні елементи навіть у таких нементальних обрисах, як гора Арарат або африканська пальма.

З банальності, наприклад, телеперсони чи сюжету, Тістол виліплює новітній «іконний», ба навіть «парсунний» ряд, використовуючи свою позірно традиційну живописну манеру. Й мимоволі постає питання: «Яким богам молимося? Цим, смішним?» А з іншого боку, змістове навантаження — тільки одна з переваг полотен художника. Авангард не обов'язково має бути потворним — Тістол робить його просто красивим. І в нього цього не забрати, як і філософської складової його творчості. ■

Більше 30 LED-екранів у Києві та понад 70 LED-екранів у регіонах!

Ефективна реклама у найкращих місцях!

Тільки сьогодні!

Тільки на зимовий період!

Неможливе стає можливим!

500 на місяць!
у.о.

1 у.о. = 5,05 грн. ТОВ «Хайтєч Едвертайсмент»

Реклама на
LED-ЕКРАНИ
за ціною
білборду!

Увага! Кількість акційних пакетів обмежена!

LED-екрани (великі вуличні світлодіодні екрани) – це новітні світові технології зовнішньої реклами, які дозволяють рекламодавцю проводити ефективні кампанії, спрямовані на отримання швидкого результату. Протягом 2008 року спостерігалось значне зростання кількості цих рекламоносіїв і сьогодні в Україні існує близько 100 LED-екранів, встановлених у найкращих місцях усіх великих міст. LED-екрани дозволяють збільшувати цільову аудиторію рекламної кампанії за рахунок подання яскравого анімаційного рекламного матеріалу, що привертає увагу у 5 разів більшої кількості людей, ніж статичний білборд. Крім цього, значно зростає якість контакту, оскільки динамічне зображення ефектно виділяється на фоні іншої зовнішньої реклами та позитивно сприймається цільовою аудиторією.

NI·TECH
advertisement

Замовляй зараз!

469-25-49

www.hta.com.ua

Чому це краще, ніж білборди? **Тому, що вигідніше!**

CD

Велкам додому

Десять років тому британська група Wedding present («Весільний подарунок») піднесла несподіваний сюрприз слухачам найпопулярнішої музичної програми ВВС «Шоу Джона Піла». Віночок українських народних пісень у постпанківських обробках припав народові до душі, а диск «Українські виступи у Джона Піла» згодом піднявся до 22-ї сходинки національного хіт-параду. Ця обставина надихнула гітариста «Подарунка» та ідеолога української фолк-експансії Петра Соловуху розпочати з командою й разом із вокалістом Ленном Лігінсом та струнником-народником Романом Ременцем заснувати гурт The Ukrainians («Українці»).

1993-го у Львові, Харкові та Києві відбулися шльонські концерти цієї групи та «ВВ». Пригадую власні враження, коли хлопці за допомогою віртуозних сопілки, мандоліни й скрипки валили супердрайвовий британський панк, а натуральний англієць Лігінс виспівував чистою українською. Протягом 1990-х хлопці об'їхали півсвіту, але Україну щоразу обминали. Тож нам доводилося тішитися хіба альбомами. «Ворони», «Культура», «Радіоактивність» і нова «Республіка» — дивовижний сплав автентичних культур: сучасної британської інді-сцени й української традиції. Над текстами композицій The Ukrainians працює наш колишній земляк, учасник поетичного гурту «Пропала грамота» Семен Либонь. З появою на наших теренах законно-ліцензійної «Республіки» гурт не забарився очолити міжнародний рок-сейшн у Славському. І це справді був триумфальний камбек на батьківщину.

Олександр Євтушенко

The Ukrainians. Respublika. — Umka, 2008.

ТЕАТР

Фантасмагорія наш

Чи добре ви знаєте свій родовід? Упевнені, що серед ваших родичів не було англійських шпигунів чи сексотів? Вас насторожує той факт, що ви любите слухати веселих радянських патріотичних пісень, хоча ніколи не симпатизували комуністам? Вистава «Ніч Елеонори. День.» за новою п'єсою Оксани Танюк (режисер — Олександр Балабан) спробоує у вас саме такі запитання. І навіть якщо ви свято переконані у проукраїнській або просто ліберальній домінанті ваших генів, наше суспільство дотепер уражене невидимою ментальною інфекцією, назва якій — більшовизм. Отже, й у вашій голові все ще мешкають таргани страху, покори або зрадництва ближнього і самого себе.

Історія одного роду, історія двох жінок: бабусі (Ганна Александрович) та онуки (Лія Сванідзе), котрі разом заблукали між минулим, яке завжди з тобою, і гіпотетичним майбутнім, яке все ніяк не настане. Онука не має

ВИСТАВКА

Маркування часу

Олександр Друганов — майстер на всі руки. Захоплюється фотографією, пише картини, пробує себе як рекламист. Та останнім часом найбільше займався сценографією. Полотно-марка «За двома зайцями», де зображені два оголені створіння на тандемі, — реверанс до ювілею Михайла Старицького. Попри неоднозначний сюжет, роботу оформлено в традиційній жанру: квіточки по кутках, штампи, лінія відриву. Справжня марка, щоправда, збільшена в тисячі разів.

Наразі галерея «Карась» розвинула тему й влаштувала у своїх залах персональну виставку митця «Марки». Окрім спокусливих «зайчиків», на картинах художника красуються чорношкірі дівчата з величезними ягодами на головах, старі автомобілі та літаючі тарілки. Проект і за подачею, і за настроєм веселої безтурботної гри суто сучасний. Але є в ньому і щось

ностальгійне. Адже тепер, щоби відіслати листа, нам достатньо натиснути одну кнопку на клавіатурі. Звичайно, марки не зникли з продажу, й філателістові-новачку буде нескладно розпочати колекцію. Однак такі, як у Друганова, йому буде знайти досить важко. І річ не в дивакуватих зображеннях, а в штампах, які оживляють марку, перетворюючи її зі шматочка паперу на символ спілкування.

До 22 грудня
Галерея «Карась»
(Київ, Андріївський узвіз, 22а)

Ася Трошина

ОГО ЖИТТЯ

КНИГА

Українською латиною

свого власного життя, бо мусить доглядати стару, котрій усюди увижаються нишпорки. Про себе вона розповідає, що була советським агентом Тараканом, князівною та коханкою англійського шпигуна, якого любила і «здала». Межа між правдою і маячнею, адекватністю й маразмом у виставі майже невловима. Буденний прийом ліків може закінчитися моторошною сповіддю, капризи хворої — плавно перетекти у великопанські настанови щодо вишуканих манер, а нарікання онуки — раптом прорватися грузинською. Умовний жест співіснує на сцені зі справжньою сльозою. Трагіфарсова гра акторок тримає зал у постійній напрузі, бо не відомо, який ще тарган вигулькне з чергової складки нашої спільної пам'яті.

НЦТМ ім. Леся Курбаса
(Київ, вул. Володимирська, 236)

Наталія Шевченко

КІНО

Революція в ампулі

Повість «Морфій» Михайла Булгакова давно «просилася» на екрани. Аджэ деградація доктора Полякова змальована автором з надзвичайною драматургією напругою. Працюючи над сценарієм, Сергій Бодров-молодший розширив історію морфініста натуралістичними подробицями з циклу оповідань «Записки юного лікаря», і медична драма заграла новими барвами. Здебільшого червоними — у фільмі достатньо крові. Та це вже «досягнення» режисера Алексея Балабанова, який взявся реалізувати сценарій покійного друга. Балабанов примудрився змалювати реалії 1917 року такими депресивними, що наркоманія молодого ескулапа сприймається як належне.

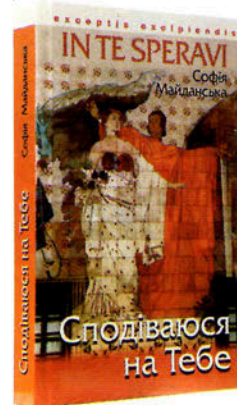
Михайла Полякова (Леонід Бічевін) призначено головним лікарем фельдшерського пункту в провінційному селищі. Він намагається здаватися досвідченим, а насправді робить опе-

рації, керуючись вказівками з університетського підручника. Його «темні» пацієнти шукають порятунку в місцевих повитух і цілительок, а традиційну медицину сприймають, наче щось диявольське. Єдина розвага в інтелігента — розмови з гарною медсестрою Анною (Інгеборга Дапкунайте) під тужливі пісні Вертинського. Словом, суцільний декаданс на тлі революції. Сівши на голку з другої ін'єкції, головний герой перебуває в двох станах — опіумної ейфорії та жорсткої ломки з усіма фізіологічними наслідками. «Я не морфініст», — каже він коханці-медсестрі й невпинно збільшує дозу, обкрадаючи аптеку. Фінал цієї хворобливої залежності очікувано трагічний. Однак режисер додає кути меду, перетворюючи його на театраль-

І все б гаразд, аби не мова роману. «Та попри несвідоме, норавливе буння простодушної волі до життя, тут, незалежно від строкатості дитячих бажань, проникаючи в його пори, саме повітря, засноване вічно-

зеленим плющем та барвінком сакральної тиші, спонукувало до містичного благоговіння перед непорушністю вселенського танатосу». Йдеться про цвинтар, але веломовними пишнотами, громіздкими метафорами, діалектизмами, частково архаїчною лексикою навіть не сповнено — написано текст. Певний час до неї прислухався, як до голосів взірцевих античних авторів. Але втомлюється напрочуд швидко. Ця мова — українська валюта, котру неможливо конвертувати, осібно, хоча й дуже красива. Авансом засвідчує повагу майбутньому перекладачеві книги (раптом виникне така спокуса): перед солов'їними заспівами «Сподіваюся...» й геній-драгоман розгубиться.

Вікторія Поліненко

Софія Майданська.
Сподіваюся на Тебе. —
К.: «Факт», 2008.

ний трагіфарс. Із хрестоматійною зброєю на стіні, котра має вистрілити в третьому акті.

У кінотеатрах України
з 27 листопада

Наталія Петринська

ВИСТАВКА

КЛАСИКА

КІНО

ДЖАЗ

З МИНУЛОГО

ЖИВОПИС Роботи Миколи Маценка нагадують радше замальовки новітніх гербів, ніж олійні картини. До одного твору і в доволіному порядку потрапляють серпи, молоти, кувирдаза, блискавки та черепи. Лише назви полотен чого варті: «Культура праці», «Енергія культури», «Любов до гробу». Нова виставка художника «Культура» також включає кілька прикладів практичної геральдики, та окрім неї до експозиції ввійшли й інші мистецькі серії. Так, цикл полотен «Купуй українське!» зображує намальовані на брезенті зразки зброї. Є тут також і живописні кілмки з «Українського масонського проекту». Поняття «культура» Маценко трактує досить широко, зауважуючи, що будь-які спроби якомусь його звузити знають фіаско. Тому в своїй «Культурі» він об'єднує найрізноманітніші знаки сьогодення — від троянд до бронетехніки, від свого автозображення до портрета Віталія Кличка.

До 15 грудня
«Я Галерея»
(Київ, вул. Волоська, 55/57)

ЗГАДАТИ ВСЕ

Фестиваль «Шешори» музикою не обмежується. Протягом останніх п'яти років втілені під час імпрези візуальні проекти фіксувалися й нині їх демонструють на виставці «Приховані світи». Саме до експозиції віджеї-група «КУБ» створила відеоінсталяцію, використавши світлини об'єктів ленд-арту та музику сучасного композитора Данила Перцова.

8-13 грудня
Галерея «Лавра»
(Київ, вул. І. Мазепи, 17)

ГІТАРИ ДЗВІН

ФЕСТИВАЛЬ V Міжнародний фестиваль гітарної музики «Київ-2008» в ювілейний рік не зраджує свою концепцію: компактність хронологічних меж і вражаюча щільність зіркового звучання на кожну вечірню годину. 11 грудня імпрезу відкриє американець із кубинським корінням Ернесто Тамайо. 12 грудня естафету перехопить Хосе Мануель Депен. 13-го гратиме «екстраординарний та дивовижний» італієць Лоренцо Микелі. Прелюдіями до виступів метрів на кілька годин раніше стануть щоденні концерти молодих віртуозів — Андрія Айзенберга, Кирила Борисова та Юрія Алешнікова. До цього ще слід додати інтенсивні майстер-класи й щорічну виставку музичних інструментів. Насамкінець — головна страва: гала-концерт згаданих вище гостей на чолі з українським гітаристом Андрієм Остапенком у супроводі Симфонічного оркестру Національної філармонії.

11-14 грудня
Національна філармонія України (Київ, Володимирський узвіз, 2)

ДИРИГЕНТ

На фестивалі диригентів пам'яті Миколи Колесси своє слово скаже Німеччина. У Львові вже проводить репетиції головний диригент Дрезденської Staatsoper та генеральний музичний директор Веймара і Вуппертала Петер Гюльке. Маєстро готує суто бетховенську програму: Увертюру «Егмонт», Симфонію № 8 та Концерт № 4 для фортепіано з оркестром.

6 грудня
Обласна філармонія
(Львів, вул. Чайковського, 7)

ЕКСПЕРИМЕНТ

ДРАМА Якось у середині 1960-х викладач вищої школи Рон Джонс у каліфорнійському містечку Пало Альо вирішив пожити свої уроки з історії ХХ ст. З освітньою метою він започаткував серед студентів рух «Третя Хвиля» — імітацію організаційних принципів німецької націонал-соціалістичної робітничої партії. Згідно зі свідченнями очевидців, експеримент швидко вийшов за межі класу й до руху врешті приєдналося мало не всі студенти навчального закладу. Цей випадок згодом ліг в основу короткометражного телефільму «Хвиля» та однойменної книги, яка, у свою чергу, стала основою для фільму німецького режисера Деніса Ганзеля. Щоправда, дію в кіно перенесено до сучасної Німеччини. У вітчизняному прокаті стрічка називатиметься «Експеримент 2», але з «Експериментом» 2001 року Олівера Хіршбігеля її пов'язує хіба географія й той факт, що обидві картини апелюють до реальних, проте зовсім різних подій.

У кінотеатрах України з
4 грудня

НА ПРИКОЛІ

«Прикольна казка» — іронічна варіація на тему кохання Ромео і Джульєтти, де все закінчується гаразд. Сценарій написала естонка Віолетта Гатті. Від України — подвійний дебют: з ігровою стрічкою вперше працював режисер-документаліст Роман Ширман. І розпочав композиторську кар'єру в кіно аранжувальник гурту «Океан Ельзи» Мілош Єліч.

У кінотеатрах України з
4 грудня

У ДЕСЯТКУ

ІМПРЕЗА Як для клубного заходу, що починався з виступів кількох команд у Львові та Перемішлі, фестиваль Jazz Bez розрісся неймовірно. За вісім років існування він окупував основні міста на кордонах Польщі й України, посів почесне місце у джазових рейтингах та зібрав під своїми знаменами десятки успішних європейських музикантів. Нинішні десять днів у Львові Jazz Bez фестивалитиме, як то кажуть, по-чорному. Афіша найближчого тижня викликає цілу гаму позитивних емоцій: блюзова інтродукція від ветеранів сцени The Mandry (Львів) та Outsider (Замость). Московський квартет Давіда Голошюкіна та краківський Laboratorium. Вибуховий італійсько-польсько-український квартет Юрія Яремчика та севастопольський Fusion Orchestra. І на додачу — три найкращі саксофоністи 2008 року зі Швеції, Німеччини та США.

5-14 грудня
Обласна філармонія
(Львів, вул. Чайковського, 7)
Театр ім. Марії Заньковецької
(Львів, вул. Лесі Українки, 1)

КОЛО ПІАНО

Проект басиста Ігоря Закуса JazzKolo вже пройшов свої басовий та саксофонний оточеності й нарешті торкнувся клавіш. Цього разу виступатимуть піаністи Юрій Шепета, Павло Шепета, Сергій Давидов, Ілля Єресько, Сергій Крашенінніков. Аби не лишати майстрів на самоті, компанію їм складе група представників інших музичних спеціальностей.

9 грудня
Український дім
(Київ, вул. Хрещатик, 2)

ЛІТЕРАТУРА

ФЕСТИВАЛЬ

ЕЛЕКТРОНІКА

КАЛЕНДАР ТИЖНЯ

«У ТЕМРЯВІ»

Прем'єра вистави-містерії за мотивами п'єси Олександра Олеся «По дорозі в казку» театру-студії «Гармідер».

5 грудня. Народний дім «Просвіта» (Луцьк, Театральний майдан)

«ПЕРЕТИНИ 2»

Фортепіанні опуси Штокгаузена та Моцарта виконує Євген Громов.

5 грудня. Музей російського мистецтва (Київ, вул. Терещенківська, 9)

«РОК-ЗБІР»

Концерт у межах благодійного проєкту «Миколай про тебе не забуде» за участі рок-гуртів «Ірій», «Кораллі», «Гравіцапа», «Власне кажучи» та Vox Populi.

6 грудня. Клуб НУ «Львівська Політехніка» (Львів, вул. Бой-Желенського, 20)

METAL WARRIORS

Вагомість рок-тусовці забезпечують адепти прогресивного металу «Трон», «Артефакт», «Династія», Coramdeo, Virtual Jam.

6 грудня. Клуб «Імпульс» (Севастополь, вул. Вакулєнчука, 29)

ЖИВОПИС

Абстрактні та напівфігуративні роботи Ільва Маркосяна, на їхнєму рідним містом художника Сухумі.

6–18 грудня. Галерея «Боттега» (Київ, вул. Михайлівська, 226)

«ВІД МОНТЕВЕРДІ ДО БАХА»

Ансамбль старовинного співу «Музичні асамблеї» з програмою духовної музики доби бароко.

7 грудня. Лютеранська кірха Святої Катерини (Київ, вул. Лютеранська, 22)

SWISS DESIGN IN HOLLYWOOD

34 інформаційні щити та 5 аудіо-візуальних презентацій – це мандрівна виставка, яка репрезентує внесок швейцарських художників у голлівудську продукцію.

8 грудня. Кінопалац (Київ, вул. Інститутська, 1)

SOUNDCHECK / AT THE SAME TIME

Польська формація Soundcheck виконає джазові стандарти у власному опрацюванні. Французький проєкт At the same time представить відеоперформанси у поєднанні з електронікою.

11 грудня. Клуб «Піккассо» (Львів, вул. Зелена, 88)

ВІТЕР ЗМІН

ТУРНЕ Гурти «Кому Вниз» та «Сестри Тельнюк» знаються на українській літературі. В репертуарі першої команди, котра спеціалізується на готичному індастріалі, – композиції на вірші Тараса Шевченка та Олександра Олеся. Співана поетична добірка, з якою виступають Леся та Галя Тельнюк, популяризує доробок Лесі Українки, Павла Тичини, Євгена Маланюка, Богдана-Ігоря Антонича, Василя Стуса. На думку цього творчого тандему, синтез поезії та музики дає молоді можливість по-новому сприймати відомі зі шкільних програм тексти й відчуття їх актуальність. Цей погляд втілено в спільній мистецькій акції «Вітер століть», з якою музиканти завітають до вищих навчальних закладів семи обласних центрів України.

8 грудня
Одеський політехнічний університет (Одеса, п-т Шевченка, 1)

9 грудня
Херсонський державний університет (Херсон, вул. 40-річчя Жовтня, 27)

НОСТАЛЬГІЯ

Культурно-освітньому циклові «Австрійські вечори» якнайкраще пасують львівські декорації. Наприкінці осені публіка з вуст відомих істориків почула про династію Габсбургів і товариство «Січ». На завершення програми письменник і літературознавець Тимофій Гаврилів прочитає лекцію «Інакший Відень: невідомі і маловідомі грані метрополії».

11 грудня
КМЦ «Дзіга» (Львів, вул. Вірменська, 35)

ПО-НАУКОВОМУ

ПРОЕКТ Драм'енд'бейс – напрям електронної музики, що виник на початку 1990-х як відгалуження британської рейв-сцени. В Україні він здобув популярність протягом останнього часу й дотепер посідає провідні позиції у вітчизняній електроніці. Фестиваль «Українська drum'n'bass конференція», який стартував 2006-го, зіграв вирішальну роль у цьому процесі. У 2008-му шанувальники українського музичного продукту вже втретє почувуть в одному місці найцікавіших, на погляд організаторів, українських drum'n'bass композиторів із Дніпропетровська, Львова, Ужгорода, Харкова, Херсона та Києва. Серед учасників – як перспективні початківці, так і ветерани жанру. Ініціатором імпрез виступила одна з найвідоміших наших d'n'b формацій – Funk Masters, яка обіцяє представити в межах фестивалю свій дебютний альбом Drumandbass Nation – творчий підсумок її п'ятирічної діяльності.

5 грудня
Cinema Club (Київ, вул. Ентузіастів, 1)

ВІДЕО/ПОЕЗІЯ

В межах арт-читальні мистецького фестивалю «Простір» хмельницькі літератори Денис Панкратов, Ксенія Жужа, Денис та Андій Шашенюки під музичний супровід оприлюднять свої твори. Словесну тканину дійства за допомогою відеоарту урізноманітнюватимуть Таня-Марія Литвинюк (Ніжин) та Любов Якимчук (Луганськ).

5 грудня
«Родинний дім» (Хмельницький, вул. Соборна, 16)

ВЕРШКИ

КОНЦЕРТ Музичний бренд із солодкою назвою Cream спеціалізується на проведенні фестивалів танцювальної електронної музики за участі популярних діджеїв. 2008-го цей фестивальний рух розширив свою географію й уперше пройде в столиці України. Хедлайнером Cream Kiev виступить британське електронне тріо Above & Beyond – формація, яка користується особливою популярністю на трас-сцені й славиться тим, що її треки використовують такі світові зірки, як Tiësto, Armin van Buuren, ATB та Paul van Dyk. Цього року Above & Beyond посіли четверте місце в рейтингу DJmag Top 100. Ще одна знаменитість – голландський діджей Марко V, котрий, комбінуючи електро-хаус, прогресів-хаус і прогресів-транс, постійно тримається в авангарді нових музичних віянь. Якість організації гарантує генеральний директор Cream Джеймс Бартон, який персонально координуватиме події імпреди.

6 грудня
Міжнародний виставковий центр (Київ, Броварський п-т, 15)

НАРКОТИК

Саймон Постфорд, він же Hallucinogen, він же засновник лейблу Twisted, він же родоначальник жанру психоделічного трансу нарешті завітає до Києва. В столиці музикант представить два свої проєкти, які в лавах завзятих адептів psytrance викликали найбільше дискусій, – Hallucinogen (наживо) та Shpongle (dj-set).

5 грудня
«Альта-Експо» (Київ, п-т Московський, 1а)

НЕПОРІВНЮВАНЕ Один мій знайомий-француз Олів'є якось запитав, звідки я. «З Дніпропетровщини», — кажу. «О, — просвітлено вигукує Олів'є, — Дні-про-пет-ровськ! Все життя мріяв побувати у Дні-про-пет-ровсь-ку». «Ок, — кажу підлещена я. — Обов'язково покажу тобі це чудове місто». «У п'ять років, — продовжує він, — я відкривав навання атлас і вишуквав міста з найдовшими назвами. Було так цікаво, як воно — у Дні-про-пет-ровсь-ку. Цікавіше, ніж там, мабуть, тільки у Дні-про-дзер-жинсь-ку». «О, а ще Пет-ро-за-водськ!» — підпругається хтось іще. «О так, або ще Ма-гні-то-горськ...» — продовжував Олів'є. Бажання показувати йому Дніпро чомусь одразу зникло. ■

ІННА
ЗАВГОРОДНЯ

АНТОН
ЗІКОРА

ПОГАНЕ ВЗУТТЯ Біля нашої редакції відкрився стоковий магазин, де продається дуже дешево взуття. І деякі мої колеги вже встигли там отоваритися. Проте більшість цих черевиків так замашені клеєм, що складається враження, мов їх робили сліпі. Купуючи взуття, колеги втішалися: китайське. Впевнений, що жоден китаєць не буде робити таке «добро» (не дозволить совість), я просив їх відмовитися від покупок. «Криза», — відповідали вони та продовжували купляти. Усно я не зміг їх перекопати. Тому, користуючись нагодою, звертаюся через журнал: дорогі співробітники **Тижня**, не купуйте це взуття! Бо так ви підтримуєте неякісний сервіс, а це призводить лише до процвітання ще неякіснішого сервісу. ■

КВІТКОВА ЗЛОЧИННІСТЬ Яюсь я з товаришем плентався додому з гулянки. Настрій був паскудний, що не дивно, адже мучив сильний «бодун». Раптом нас на великій швидкості обігнала міліцейська автівка з включеною сиреною. Подумалося — ось, поки така асоціальна гнилога, як ми, киряє горілку, доблесні міліціонери борються зі злочинністю. За кілька хвилин похмільна розмова звернула на щось інше. Аж тут заходимо за ріг вулиці — і бачимо картину маслом. Біля станції метро стоїть та сама машина, поруч бігають якісь бабки, намагаючись завадити правоохоронцям складати в багажник тільки що реквізовані... квіти. А що ви хотіли — квіткова злочинність, твою дивізію. ■

БОГДАН
БУТКЕВИЧ

ВЕРОНІКА
КІФЧАК

БЕЛЯШМЕН За останній місяць я зустріла його вчетверте. Не підводячи очей від ранкової газети, я вже напевне знала, що до маршрутки зайшов саме він. Невисокий на зріст, у чорній шапці та коричневій куртці. Його видав своєрідний запах, який я відрізняю з мільйона інших. Він заплатив дві гривні й сів, як завжди, на «гальорці». Сморід смажених на вчорашній олії тіста, цибулі й м'яса швидко поповз маршруткою. Дифузія. Мене нудило, а в мого сусіда почала виділятися слина. Це означало, що ВІН почав їсти зі свого пакетика гарячі біляшні. Я знала — це Беляшмен. Так, є Супермен, Бетмен, Спайдермен, а є й Беляшмен, який не рятує світ, а геть відбиває бажання їздити в маршрутках. Буду ходити пішки, щоб тільки не зустрічати цього супергероя. ■

ВІРТУАЛЬНІСТЬ І РЕАЛЬНІСТЬ Сьогодні у пресі повно статей про те, як зберегти гроші, хто у які «активи» вклався, купувати золото чи валюту. І хоча нині готуватися до кризи вже пізно, страх змушує багатих шукати лізозорного порятунку вже віртуального багатства і не звертати уваги на більш небезпечні речі. За статистикою, 80% населення України — це бідні люди. У них взагалі відсутні «активи» чи інші заощадження, які можна було б витратити під час тривалої кризи. Вони і є народ України, який постраждає найбільше. Тому думати треба не про акції-облігації, а про те, як нагодувати тих, хто втратить роботу і не матиме запасів на чорний день. І пояснювати це. Ось тоді можна буде уникнути панічних настроїв. ■

СЕРГІЙ
ГУЗЬ

ВІКТОРІЯ
ПОЛІНЕНКО

ПОТАНЦЮЄМО? До України на товариський матч прибули норвезькі футболісти. У Дніпропетровську місцеві функціонери приготували для них сюрприз. Пишно вбрані у традиційні строї та завітчані обов'язковими віночками панянки виконали па з народних танців. Прямо у вестибюлі, попри невідповідність обстановки, а головне — перед неадекватними глядачами. У міцних, як дуби, нащадків вікінгів дружно повідвисали щелепи. Але не від захвату, а через неприховане здивування. Очевидно, таке вони якщо й бачили, то за інших обставин — і на дівчатах тоді було значно менше одягу, і металевий патик із подіумом були не зайві. Але, коли це не стриптиз (читалося в очах спортсменів), такий виступ підозріло схожий на гендерне приниження. Щоправда, українці між соромом і танцями допоки різниці не бачать. ■

не тільки боулінг..!

*«Бізнес-вечері, конференції, презентації, корпоративні свята...
та багато іншого...»*

Серія АБ ліцензія №344642, від 16.06.2006 Міністерство України у справах сім'ї молоді та спорту

Боулінг-клуб «STRIKE». Пр.Перемоги, 84. Тел.: 501-0110(11); www.strike.kiev.ua

Екскурсії по Києву Тури вихідного дня

1
ЕКСКУРСІЙНЕ
БЮРО ★★★★★

УКРАЇНА ДЛЯ ВАС. З ЛЮБОВ'Ю

Тел.: +38 (099) 55 000 00
+38 (044) 22 777 78
www.primetour.com.ua

Ліцензія
туроператора
АВ №349460
Від 31.08.07